

VERSENYKÉPESSÉGI TÜKÖR

2022

„Látni, amit mindenki lát, és gondolni, amit még senki sem gondolt.”

Szent-Györgyi Albert

VERSENYKÉPESSÉGI TÜKÖR

2022

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: Hergár Eszter

1013 Budapest, Krisztina körút 55.

www.mnb.hu

ISSN 2732-3927 (nyomtatott)

ISSN 2732-3935 (on-line)

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) törvényi feladata, hogy elsődleges mandátuma, az árstabilitás elérése és fenntartása mellett, a rendelkezésre álló eszközeivel támogassa a kormány gazdaságpolitikáját, így a sikeres felzárkózáshoz nélkülözhetetlen versenyképesség erősítését. A Versenyképességi tükör célja az MNB által eddig megfogalmazott versenyképességi irányok és javaslatok teljesülésének nyomon követése, ami hozzájárul a szükséges versenyképességi fordulat megvalósulásához. A Versenyképességi tükör rendszeresen értékeli hazánk versenyképességi előrehaladását a Versenyképességi programban megfogalmazott 330 javaslat alapján. A jegybanki javaslatok teljesülésének méréséhez a monitoring rendszer leíró és elemző módszert egyaránt alkalmaz.

A Versenyképességi tükör Baksay Gergely, Közgazdasági elemzésekért és versenyképességért felelős ügyvezető igazgató általános irányítása alatt készült. A Versenyképességi tükör elkészítésében a Költségvetési és versenyképességi elemzések, a Közgazdasági előrejelzés és elemzés, a Pénzügyi rendszer elemzése, a Digitalizációs, a Biztosítás- és pénztárfelügyeleti, a Hitelösztönzők, a Pénzügyi infrastruktúrák, a Monetáris politika és pénzügyi elemzés, a Strukturált finanszírozás stratégiai igazgatóság, valamint a Budapesti Értéktőzsde munkatársai vettek részt.

A Versenyképességi tükör készítése során a 2021. decemberig rendelkezésünkre álló információkat vettük figyelembe.

Tartalom

Vezetői összefoglaló	7
Versenyképességi tükör – A Versenyképességi program megvalósulásának mérése	10
1. Új pénzügyi modell	15
2. Háztartási megtakarítások aktivizálása	23
3. Kkv stratégia	25
4. Külgazdaság és gazdaság szerkezet	29
5. Munkaerőpiac	32
6. Területi felzárkózás	38
7. Családbarát program	41
8. Egészséges társadalom	46
9. Tudásalapú társadalom	53
10. Kutatás-fejlesztés és innováció	61
11. Állami hatékonyság	63
12. Modern infrastruktúra és hatékony energiafelhasználás	66
Összefoglaló táblázat a 330 versenyképességi javaslat megvalósulásáról	76

Vezetői összefoglaló

Magyarország fenntartható felzárkózásához átfogó versenyképességi fordulatra van szükség, amelyet a Magyar Nemzeti Bank többek között a versenyképességi javaslatok megfogalmazásával és azok teljesülésének rendszeres nyomon követésével támogat. A hosszú távú fenntartható felzárkózáshoz szükséges versenyképességi fordulat megvalósításához elengedhetetlen területeket és beavatkozási irányokat az *MNB a Versenyképességi program 330 pontban* című kiadványban tette közzé 2019-ben. A *Versenyképességi tükör* célja, hogy a megfogalmazott javaslatok teljesülését strukturáltan nyomon kövesse, ezáltal is hozzájárulva a versenyképességi fordulat megvalósulásához. A most megjelenő kiadvány az előző hasonló összefoglaló óta, tehát a 2020. november és 2021 vége között elindított vagy végrehajtott változtatásokat mutatja be.

A Magyar Nemzeti Bank 330 pontos versenyképességi programjának megvalósulása a koronavírus-járvány ellenére is folytatódott, így az elmúlt egy évben a kormány és a jegybank végrehajtott és elfogadott intézkedései következtében a javaslatok megvalósulása 34 százalékról 42 százalékra emelkedett. Összességében a javaslatok közül 253 végrehajtása kezdődött meg és ezen belül 19 valósult meg lényegében teljes egészében. A koronavírus-járvány során szükségessé vált válságkezelő intézkedések mellett az elemzésben vizsgált valamennyi területen történtek előrelépések a versenyképesség javítása érdekében. A versenyképességi fordulat folytatása nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy megvalósuljon hazánk fenntartható pályán való felzárkózása a legfejlettebb országok közé. Kiemelendők a legfontosabb területeken, a zöld és digitális átállás érdekében tett intézkedések. A fenntartható és zöld gazdasági növekedést segíti az MNB új, Európában elsőként megkapott fenntarthatósági mandátuma és az ennek szellemében elfogadott Zöld Otthon Program. Emellett a kormány elfogadta a Nemzeti Tiszta Fejlődés Stratégiáját és a Klíma- és Természetvédelmi Akciótervet, amelyek a teljes klímasegítség elérésének 2050-re kitűzött stratégiai célja mellett operatív intézkedéseket is tartalmaznak, például az egyszer használatos műanyagok betiltását. Az elektronikus fizetés szélesebb körűvé válása mellett a pénzügyi digitalizációt ösztönzi az MNB digitális transzformációról szóló ajánlása, amely átfogó digitális transzformációs stratégiát és ütemtervet vár el a bankoktól. Kormányzati oldalról többek között a központi közigazgatás informatikai rendszereinek egységes alapokra helyezése, a szabadalmi oltalmak első három évének díjmentessége, valamint a kutatás-fejlesztési kiadások folyamatos emelésének terve segíti az innovációt és digitalizációt. A versenyképes munkaerőpiacot segíti és a munkavállalást ösztönzi a minimálbér 2022-ben életbe lépő 20 százalékos emelése, valamint a 25 éven aluliak szja-mentessége. A vállalati bérköltségek emelkedését ellensúlyozza a munkáltatói adóterhek további 4 százalékpontos csökkenése. Ezen felül számottevő jelentőségű a vállalati fizetésektelenséget megelőző eljárás bevezetése, valamint a kkv szektor kutatás-fejlesztési és innovációs teljesítményének növelését támogató Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia megalkotása. A koronavírus-járvány során kulcsfontosságú területen, az egészségügyben is jelentős változások indultak el a bérek emelésén és az alapellátás rendszerében a praxisközösségek kiterjesztésén keresztül.

Az MNB versenyképességi programjának bemutatása óta a 12 terület közül a legmagasabb – prioritással súlyozott – megvalósulásra az állam hatékonyabb működését (57 százalék), a kutatás-fejlesztést és innovációt (55 százalék), valamint az új pénzügyi modell kiépülését (49 százalék) célzó javaslatoknál került sor. Az állami hatékonyságot erősíti a gazdasági szereplők bürokratikus terheinek csökkentése, például az e-közigazgatás további fejlesztése, valamint a 2022 januártól megvalósuló adócsökkentések. Ugyanakkor az állami hatékonyság terület javaslatainak 57 százalékos teljesülése is azt mutatja, hogy még ezen a területen is van érdemi tér a fejlődésre. A kutatás-fejlesztés és innováció területén meghatározó intézkedés volt *Magyarország Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Stratégiájának* bemutatása, amely 2030-ra a GDP 3 százalékának megfelelő K+F kiadás elérését jelöli ki célként. Az új stratégia keretében lesz lehetőség a kutatói képzési költségek gazdasági szereplők közötti megosztására és a kutatói bérek gyorsabb felzárkóztatására. A pénzügyi rendszer fejlesztéséhez jelentős mértékben hozzájárul a Magyar Nemzeti Bank aktív tevékenysége, többek között a hitelintézetek digitális transzformációjáról szóló ajánlása, amely minden intézménytől konkrét ütemezéssel és tervekkel ellátott, teljes működést lefedő digitális transzformációs stratégia kidolgozását várja el, az elektronikus fizetési módok terjedése, az azonnali fizetési rendszer és a minősített fogyasztóbarát termékek folyamatos fejlesztése. 2021. január 1-től már minden online pénztárgépet használó adózónak kötelező biztosítania az elektronikus fizetés lehetőségét a vevők számára, amely az azonnali fizetések kereskedői elfogadását is segítheti. Az MNB minősített fogyasztóbarát termékköre bővült és módosult,

2021-től megjelentek a Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelek, miközben a Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosításnál újdonság a negyedéves váltás lehetősége és az MNB által fejlesztett összehasonlító oldal. Annak ellenére, hogy számos intézkedéssel könnyebbé válik az online szerződéskötés és hitelfelvétel, növekedési tartalékok azonosíthatók a területen. A magyar kis- és középvállalati szektor számára lényeges újdonság, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalatok számára a csődeljárásnál rugalmasabb eljárástípus kerül bevezetésre 2022 júliusától a vállalati fizetéseképtelenség megelőzésére. Kiemelt jelentőségű lehet a szektorban, ha a beruházás-ösztönző pályázatoknál az átfutási idő tartósan 1,5-2 hónapra csökken a korábbi 3-5 hónapról. A kkv-szektor és a kutatás-fejlesztés területén is azonban további erőfeszítésekre van szükség, hogy biztosítható legyen a szektor termelékenységének növekedése.

A zöld gazdasági fordulat Magyarországon elkezdődött, a sikeres felzárkózás elősegítésében az MNB is meghatározó szerepet tölt be az új, környezeti fenntarthatósági mandátum birtokában. 2021 júniusában Európában elsőként kapott környezeti fenntarthatósági mandátumot a Magyar Nemzeti Bank. Az új felhatalmazást lépések is követték, 2021 júliusában a jegybank bemutatta zöld eszköztár-stratégiáját, majd októberben elindult az *MNB Zöld Otthon Program*. A kedvezményes hitelprogram úgy kívánja segíteni a hazai lakásállomány megújulását, hogy eközben számottevően javuljon az ingatlanok energiahatékonysága. A kormány által 2020-ban elfogadott *Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv* megvalósulásának fontos mérföldköve volt, hogy 2021 júliusától betiltásra került számos egyszer használatos műanyag, és támogatják a tiltásban érintett vállalatok technológiaváltását is. A zöld gazdasági átállást támogatja ezen felül a *Magyarország Nemzeti Hidrogénstratégiája*, valamint a *Nemzeti Tiszta Fejlődés Stratégiája*. Előbbi meghatározza a hazai hidrogénalapú energetikai és közlekedési fejlesztések irányát, valamint az ehhez szükséges hidrogén minél kevésbé környezetszennyező előállítását. Utóbbi célja, hogy a gazdasági növekedés vagy a jólét veszélyeztetése nélkül Magyarország 2050-re elérje a teljes klímasemlegességet. A felsorolt intézkedések következtében a Modern Infrastruktúra és hatékony energiafelhasználás területén a prioritással súlyozott megvalósulás a negyedik legmagasabbra (48 százalékra) nőtt a 12 terület között.

Magyarország legfontosabb erőforrása a rendelkezésre álló szakképzett humántőke, amely elengedhetetlen a sikeres felzárkózáshoz. A 2021-ben és 2022-ben megvalósuló 20 százalékos minimálbér és garantált bérminimum emelésnek a következménye, hogy a gyermekgondozási díj (gyed), a hallgatói gyed és a gyermekek otthongondozási díja (gyod) maximális havi összege is emelkedik. 2021 júliusától a csecsemőgondozási díj (csed) összege az anya munkabérének 70 százalékról 100 százalékra emelkedik, ami azt jelenti, hogy a szülési szabadság 24 hetes időtartama során az anya jövedelme magasabb lesz, mint a korábbi nettó munkabére. A szükséges demográfiai fordulatot támogatja a gyermekes családok számára egyszeri alkalommal visszaigényelhető személyi jövedelemadó intézménye, valamint a bölcsődei férőhelyek további növelése. A munkahelyi bölcsődék állami támogatása fokozatosan emelkedik, 2021-ben már 7-szer akkora volt ez az összeg, mint 4 évvel korábban. A hazai családtámogatási rendszer folyamatban lévő bővítése ösztönzi a gyermekvállalást, azonban további intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy a népesség fenntartásához szükséges 2,1-es termékenységi arányszám elérhető legyen. A minőségi humántőke területén fontos előrelépést jelentett a szakképzési rendszer reformja, amely nagymértékben javítja az átjárhatóságot az oktatás különböző formái között. A duális képzésben résztvevő vállalatok az általuk képzett diákok után jelentős adókedvezményekben részesülnek. A hazai vállalati szektor hatékonyságának növeléséhez járul hozzá a kormány által elfogadott *Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia*, amely kijelöli a következő uniós ciklus kiemelt ágazati irányait a kutatás-fejlesztés területén. Meghatározó intézkedés, hogy a kutató-fejlesztő munkavállalót foglalkoztató munkáltatók a kutatás-fejlesztési tevékenységből származó szociális hozzájárulási adó 50 százalékát kötelesek megfizetni. Szorosan hozzátartozik a minőségi humántőke rendelkezésre állásának biztosításához az egészségügy. Ezen a területen az egyik legnagyobb hatással járó intézkedés, hogy a teljesítményvolumen korlátok rendszerét 2022. január 1-től éves keretgazdálkodás veszi át. Az egészségügyi ágazatban további jelentős változást okoz, hogy új foglalkoztatási jogviszony alakult ki, amelyhez 2021-2023 között három lépcsőben jelentős, mintegy 2-2,5-szeres béremelés is társul. Mindezen intézkedések ellenére továbbra is komoly hatékonysági tartalékok azonosíthatók a rendszerben, amelyek például a prevenció és az alapellátás megerősítésével, valamint az egészségügyi magánkiadások intézményesült formákban való becsatornázásával szabadíthatók fel.

A koronavírus-járvány okozta sokkhatást követően számos olyan intézkedés került bevezetésre, melyek egyaránt szolgálták a gazdasági kilábalást és hazánk hosszú távú versenyképességét. A következőkben azokat a jelentősebb intézkedéseket vesszük sorra, amelyek jelen kiadványban is feltüntetésre kerültek, tehát az egyes javaslatok megvalósulásához hozzájárultak és szoros összefüggésben vannak a koronavírus-járvánnyal. A **vállalatok versenyképességének** javítását célozzák az Eximbankon keresztüli hitellehetőségek, melyek beruházáshoz, tőke-kifektetéshez, zöldfinanszírozáshoz kapcsolódtak. Az európai uniós pályázatok meghirdetésénél fokozottan érvényesültek a vállalkozásfejlesztési szempontok.

2021 nyarán több százmilliárd forint értékű pályázatot nyitottak meg, melyek kutatás-fejlesztésre, innovációra, vállalati továbbképzésekre és célzott vállalkozásfejlesztésre voltak felhasználhatók. A kutatás-fejlesztési aktivitást növelő intézkedés volt, hogy a frissen benyújtott szabadalmi oltalmak fenntartásának első három évében nem kell fenntartási díjat fizetni. A **munkaerőpiacon** a bérfelzárkóztatás a minimálbér és a garantált bérminimum 2022-es jelentős, 20 százalékos emelésével folytatódik, amelynek elősegítéséhez a kormány tovább csökkenti a szociális hozzájárulási adót és megszünteti a szakképzési hozzájárulást. További kedvezményt jelentett a munkavállalói oldalon, hogy a 2022. évtől a 25 év alattiak mentesülnek a személyi jövedelemadó megfizetése alól. A koronavírus-járvány kedvezőtlen hatásainak enyhítése érdekében több bértámogatási program is folytatódott 2021-ben, amelyek keretében a vállalatok különböző bér-, szociális hozzájárulási adó és képzési támogatásban részesültek. Új program többek között a Munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatás, amely 90 napig 100 százalékos bérköltség-támogatást nyújt a munkáltatónak, amennyiben 30 év alatti fiatal vagy alacsony iskolai végzettségű álláskeresőt alkalmaz. A **gyermekes családok** jövedelmi helyzetét támogató legjelentősebb intézkedés, hogy a gazdasági növekedéstől függően 2022 februárjában egyösszegű személyi jövedelemadó visszatérítésre lesz jogosult közel 2 millió szülő. A családok **lakhatási** körülményeit több intézkedés is javította 2021-ben, ide tartozik többek között az otthonteremtési támogatások felhasználási feltételeiben bekövetkező könnyítés, valamint az *MNB Zöld Otthon Programjával* összekapcsolódó 0 százalékos CSOK-hitel. Az **egészségügy** hatékonyságát növelő intézkedések az ágazat folyamatban lévő bérfelzárkóztatása, miközben a koronavírus-járvány tapasztalataira építve jelentős uniós források nyílnak meg az egészségügy informatikai fejlesztésére a következő ciklusban.

Versenyképességi tükör – A Versenyképességi program megvalósulásának mérése

A Versenyképességi tükör a versenyképességi fordulat előrehaladását az MNB 330 pontjának megvalósulása alapján értékeli. 2019 februárjában a jegybank a Versenyképességi programjában 12 területen 330 javaslatot fogalmazott meg hazánk versenyképességének javítása, valamint a sikeres és fenntartható felzárkózás érdekében. A most megjelent kiadvány 2019 és 2020 ősze után 3. alkalommal méri fel a javaslatok teljesülését.

A Versenyképességi tükör aktuális verziója a 2020 novembere és 2021 decembere között bekövetkezett intézkedések hatásait tartalmazza. A frissített kiadványban az a 179 javaslat jelenik meg, amelyekben az előző kiadvány óta valamilyen formában változás következett be. A javaslatokat érintő intézkedések nagyobb része (104 darab) nem ért el akkora mértéket, hogy az a javaslat státuszának módosítását eredményezze, azonban 75 esetben az intézkedés a javaslat megvalósulási státuszát is javította.

10 olyan meghatározó intézkedés emelhető ki, melyek hatással voltak a javaslatok megvalósulására. A koronavírus-járvány jelentette kihívások mellett több olyan hosszú távú intézkedés meghozatalára is sor került, amelyek nagyobb mértékben képesek támogatni hazánk fenntartható felzárkózását:

1. 2021 márciusában az MNB ajánlása a hitelintézetek digitális transzformációjáról,
2. 2021 áprilisától hatályos az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló kormányrendelet módosítása (teljesítmény volumen korlát eltörlése),
3. 2021 májusában elfogadták Magyarország Nemzeti Hidrogénstratégiáját,
4. 2021 júniusában hirdették ki az egyes egyszer használatos, valamint egyes egyéb műanyagtermékek forgalomba hozatalának korlátozásáról szóló kormányrendeletet,
5. 2021 júniusában került módosításra a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény (a fenntarthatóság mandátum beemelése),
6. 2021 júniusában kihirdették a szerkezetátalakításról és egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvényt (csőd eljárás módosítása),
7. 2021 júliusában elfogadták Magyarország Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Stratégiáját,
8. 2021 júliusában a Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia elfogadása,
9. 2021 szeptemberében a Nemzeti Tiszta Fejlődés Stratégiája bemutatása,
10. 2021 októberében elindult az MNB Zöld Otthon Program.

A Versenyképességi tükör a javaslatok előrehaladásának mértékét 4 fokozatú skálán értékeli („nem kezdődött meg”; „megkezdődött”; „részben megvalósult”; „teljesen megvalósult”). A 330 pontban szereplő javaslatok két csoportba sorolhatók abból a szempontból, hogy mit tekintünk megvalósulásnak. Egy részük valamilyen konkrét intézkedés elfogadását, egy új szabályozás bevezetését vagy egy régi megváltoztatását igényli. Más részük pedig inkább fejlesztési irányt jelöl ki, amelynek célját egy több, összehangolt lépést igénylő program végrehajtásával lehet elérni. Értelemszerűen előbbi akkor tekinthető megvalósultnak, ha a szabályozás megváltoztatását az illetékes szervezet elfogadta, utóbbi pedig akkor, ha a program megkezdődött. Még egy szempontot figyelembe kell venni a megvalósulás értékelésekor: az elfogadott szabályozás vagy megkezdett program teljes összhangban van-e a 330 pontban megfogalmazott javaslattal? Részben megvalósultnak lehet tekinteni egy javaslatot, ha ahhoz hasonló irányú, de mégis különböző vagy kisebb volumenű intézkedés történik, és akár teljesen megvalósultnak minősíthető egy pont, amennyiben ugyanazt a célt egy másik eszközzel érték el. E szempontokat figyelembe véve a megvalósulás fázisát jelző kategóriák alkalmazásánál a következő kritériumokból indulunk ki:

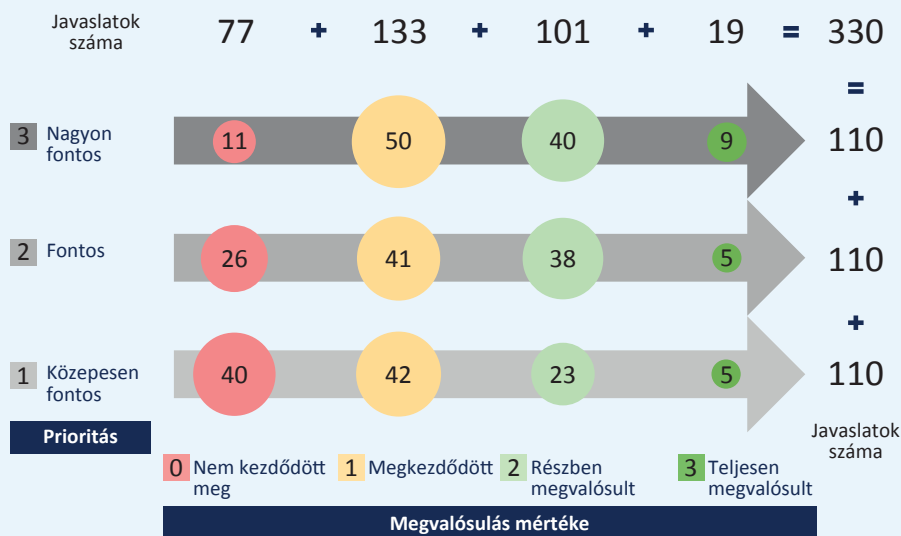
- **„Teljesen megvalósult”** egy javaslat akkor, ha megtörténtek a rá vonatkozó szabályozási változások (akár törvénymódosítások). Amennyiben átfogóbb jellegű volt a javaslat, akkor abban az esetben, ha a cél elérését kitűző program megkezdődött és eredményesen folyik. Abban az esetben is teljesen megvalósulhatnak tekinthető egy javaslat, ha ugyanazt a célt egy más, de eredményes és hatékony eszközzel érték el.
- A **„részben megvalósult”** kategória az előkészített, indulás előtt álló programokra és elfogadás előtt álló intézkedésekre vonatkozik. Ezen felül vonatkozhat elfogadott intézkedésekre vagy megkezdett programokra abban az esetben, ha azok nem teljesen fedik a 330 pontban foglalt javaslat tartalmát vagy célját, illetve szűkebb körűek annál. Ekkor az eredeti javaslat megvalósításához a program vagy intézkedés megváltoztatása, vagy új intézkedés szükséges.
- Az a javaslat tekinthető **„megkezdődöttnek”**, amelyek esetében konkrét terv vagy stratégia született a 330 pontban megfogalmazott intézkedés megvalósítására. Szintén „megkezdődött” az a javaslat, amelyet részlegesen érintett egy elfogadott intézkedés vagy megkezdett program, de a javaslat lényeges elemei ennek ellenére megvalósulatlanok maradtak.
- A **„nem kezdődött meg”** kategóriába azok a javaslatok kerülnek, amelyekre nézve nem történt elfogadott intézkedés vagy konkrét bejelentés, illetve nem kezdődött meg olyan program, amely érintené.

Minden javaslat besorolásra kerül annak fényében, hogy a jegybank véleménye szerint az intézkedés végrehajtása mekkora mértékben járul hozzá a versenyképesség javulásához. A 330 pont abban a szellemben készült, hogy valamennyi része érdemi segítséget jelentsen Magyarország versenyképességének fejlesztéséhez. Mégsem tekinthető valamennyi javaslat azonos fontosságúnak, vannak közöttük kulcselemek. A legfontosabbak azok, amelyek a legnagyobb mértékben járulnak a versenyképességhez, a legerősebb a multiplikatív hatásuk, valamint amelyek további lépések előfeltételei. A versenyképesség javításához való hozzájárulás mértéke alapján három kategória került kialakításra „közepesen fontos”, „fontos”, vagy „nagyon fontos”. A javaslatokat mind a 12 fő területen egyenlő arányban soroljuk be e csoportokba, azaz mindhárom kategória 110 javaslatot tartalmaz.

A Versenyképességi program 330 javaslata közül 253 esetben történt előrelépés a program 2019. februári bemutatása óta (1. ábra). Ezen belül 133 javaslat esetében kezdődött meg a megvalósítás, 101 javaslat már részben megvalósult, míg 19 javaslat esetében teljesen megvalósult a kitűzött cél. Összességében tehát a javaslatok 77 százalékában már valamilyen szinten folyamatban van a megvalósítás. Kedvező, hogy a „nagyon fontos” prioritást kapott javaslatok esetében történt a legnagyobb előrelépés. Ebben a kategóriában 110 javaslatból 99 esetben kezdődött meg a megvalósítás, amelyből 40 javaslat részben, 9 javaslat pedig immár teljesen meg is valósult. Ezzel párhuzamosan a „fontos” prioritást kapott javaslatoknál 110-ből 84 esetben, míg a „közepesen fontos” prioritással rendelkező javaslatoknál 110-ből 70 esetben indult el, vagy teljesült a megvalósítás.

1. ábra
A versenyképességi javaslatok megvalósulása a javaslatok prioritása szerint

(2021)

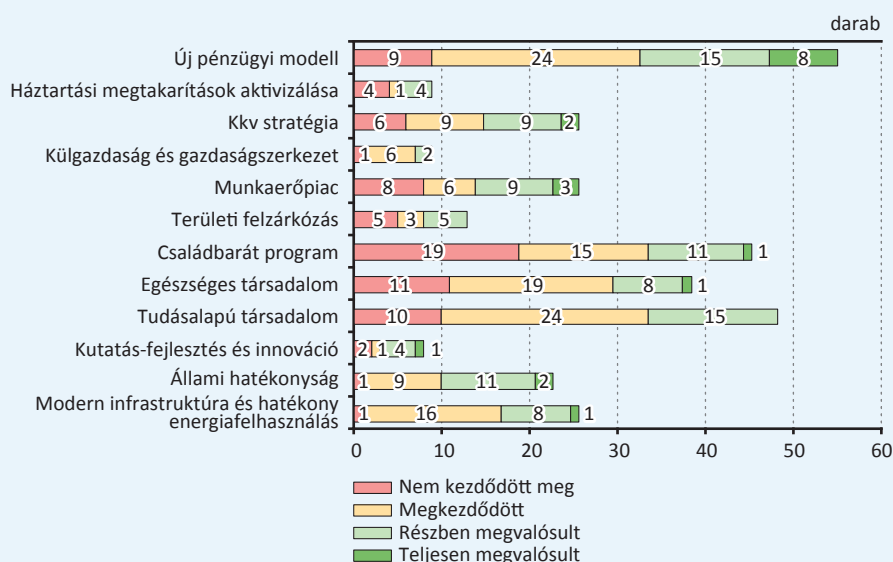

Forrás: MNB.

Az *Új pénzügyi modell* fejezetben valósult meg a legtöbb javaslat teljes mértékben (8 darab), míg a további 11 teljesen megvalósultnak minősített javaslat 7 különböző fejezetben kapott helyet (2. ábra). Az *Új pénzügyi modell*, valamint a *Tudásalapú társadalom* fejezetben került a legtöbb javaslat a „részben megvalósult” státuszba (15 darab). A javaslatok több mint 40 százaléka „megkezdődött” státuszt kapott, közülük 24-24 darab javaslat ugyancsak az *Új pénzügyi modell* és a *Tudásalapú társadalom* területéhez kötődött. A 12 terület mindegyikében található „nem kezdődött meg” státusszal rendelkező javaslat, 19 ezek közül a *Családbarát program* területén azonosítható.

2. ábra
A versenyképességi javaslatok megvalósulása témakörönként

(2021)

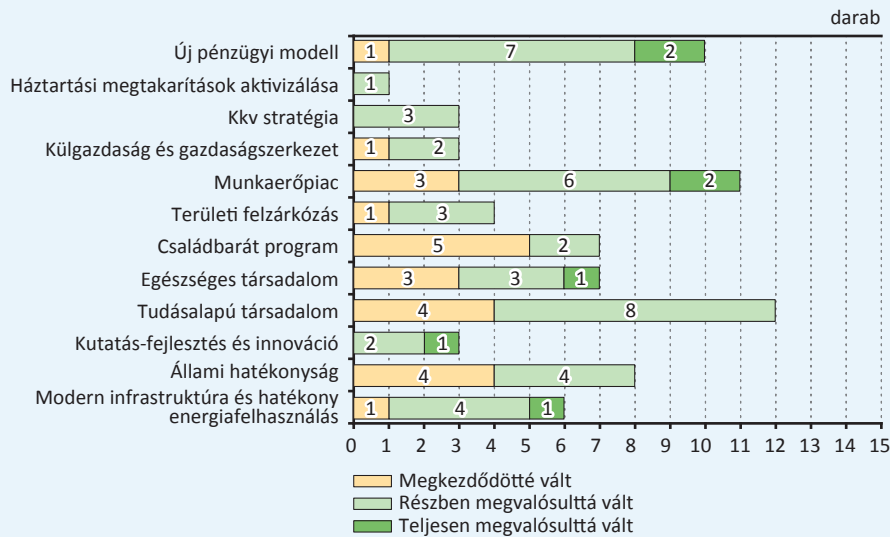
Forrás: MNB.

A 2020 novemberi állapothoz képest minden területen történt előrelépés, és a legnagyobb növekedés a *Tudásalapú társadalom*, a *Munkaerőpiac*, és az *Új pénzügyi modell* fejezetekben történt (3. ábra). A *Tudásalapú társadalom* fejezetnél 12 javaslat státusza módosult, ebből 4 megkezdődött, míg 8 részben megvalósulttá vált. A *Munkaerőpiac* fejezetben

szintén 11 státuszváltásra került sor, ebben az esetben 3 javaslat végrehajtása kezdődött meg, 6 javaslat részben megvalósult, 2 további javaslat pedig teljesen megvalósult. Az *Új pénzügyi modell* fejezetben 1 intézkedés esetében kezdődött meg a megvalósítás, 7 intézkedés részben megvalósult státuszba került, miközben 2 intézkedés teljesen megvalósult.

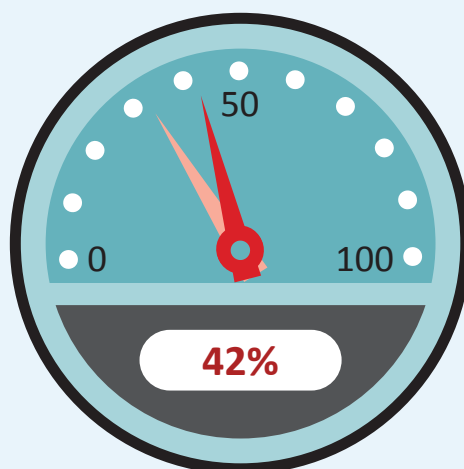
3. ábra
A versenyképességi javaslatok státuszváltozása 2020 novemberre és 2021 decembere között témakörönként

Forrás: MNB.

A kiadványban alkalmazott módszertan alkalmas arra, hogy területenként és összesítve is bemutassa egy-egy számba sűrítve a javaslatok megvalósulásának mértékét. A javaslatok megvalósulási státuszuk alapján 0 és 3 közötti pontszámot kapnak, ahol a 0 a „nem kezdődött meg”, míg a 3 a „teljes megvalósult” állapotot jelöli. Az így kapott pontszám ezt követően súlyozásra kerül az adott javaslat prioritásával (ami egy 1 és 3 közötti szám, ahol 3 jelöli a „nagyon fontos” besorolású javaslatokat). Az így kapott teljesülési pontszámok témakörönként, majd az összes javaslat tekintetében összesítésre kerülnek. A teljesülés mértéke százalékos formában azt mutatja meg, hogy a javaslatok teljeskörű megvalósulásához képest az adott időpontban mekkora a megvalósulás prioritással súlyozott mértéke.

4. ábra
A versenyképességi javaslatok megvalósulásának – prioritással súlyozott – összesített mértéke 2021-ben

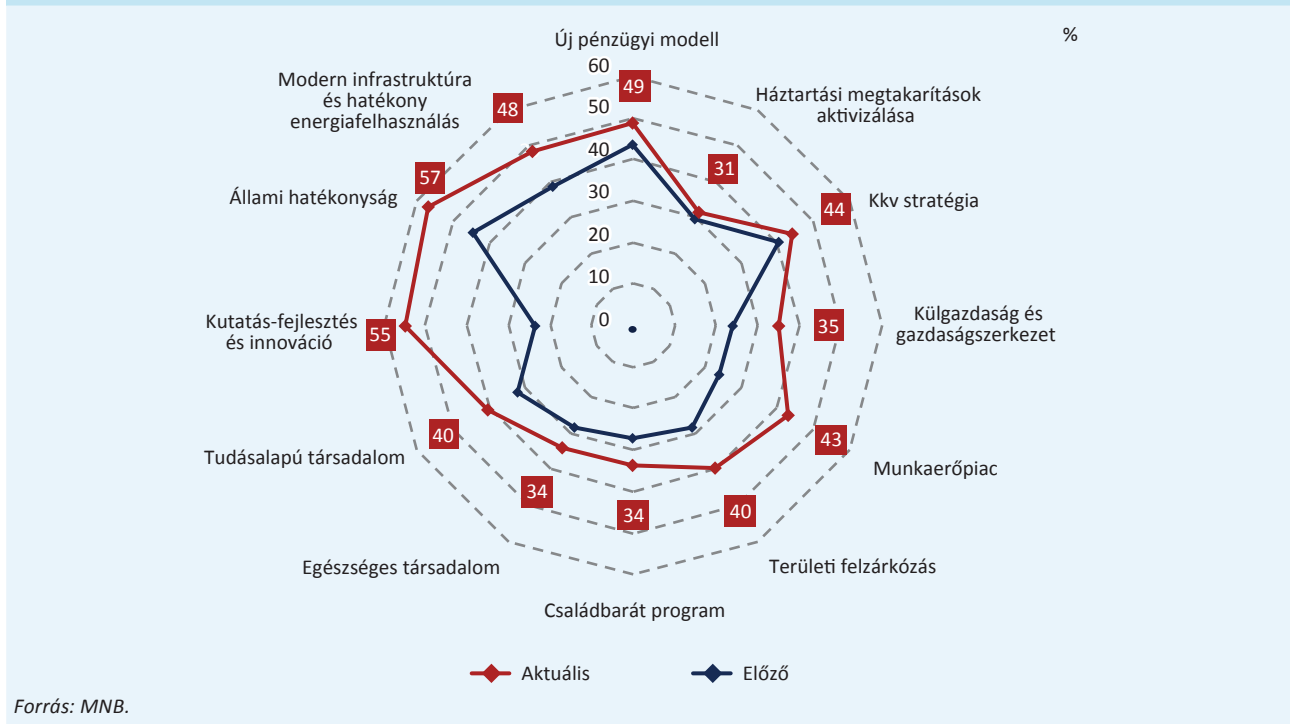

Megjegyzés: A Versenyképességi program prioritással súlyozott megvalósulása 2020 novemberében 34 százalékon (rózsaszín mutató), 2021 decemberében pedig 42 százalékon (piros mutató) állt.

Forrás: MNB.

A 2021. decemberig megtörtént intézkedések és bejelentések alapján a **Versenyképességi program** prioritással súlyozott megvalósulása **42 százalékon áll, ami 8 százalékponttal magasabb a 2020 őszi 34 százalékhöz képest (4. ábra)**. A legmagasabb teljesülési mértékkel az **Állami hatékonyság (57 százalék)**, a **Kutatás-fejlesztés és innováció (55 százalék)**, és az **Új pénzügyi modell (49 százalék)** fejezetekben szereplő javaslatok állnak, amelyet a **Modern infrastruktúra és hatékony energiafelhasználás (48 százalék)**, a **Kkv stratégia (44 százalék)** és a **Munkaerőpiac (43 százalék)** fejezetek követnek (5. ábra). 2020 novembere óta a legnagyobb növekedés az összesített megvalósításban a **Kutatás-fejlesztés és innováció (31 százalékpont)**, a **Munkaerőpiac (19 százalékpont)**, valamint az **Állami hatékonyság (13 százalékpont)** fejezetben történt.

5. ábra
A versenyképességi javaslatok megvalósulásának összesített mértéke témakörönként 2020-ban és 2021-ben

Négy különböző szín jelöli a javaslatok megvalósulási fázisát, míg azok megváltozását az új státusznak megfelelő színű nyílak mutatják a kiadványban. A 12 fejezetben abban az esetben került feltüntetésre egy javaslat, ha a megvalósításban újdonság történt a 2020 novemberi összehasonlításhoz képest. Amennyiben ez az újdonság a javaslat megvalósulási fázisában is előrelépést eredményez, akkor a javaslat háttérének színváltozása mellett az új státusznak megfelelő színű nyíl is jelöli az előrelépést a javaslatok végrehajtását mutató szöveges leírásoknál. A piros szín a „nem kezdődött meg”, a sárga szín a „megkezdődött”, a világoszöld szín a „részben megvalósult”, a sötétzöld szín a „teljesen megvalósult” státuszú javaslatot jelöli. A kiadványban „nem kezdődött meg” státuszú javaslat is szerepel, amennyiben releváns információ jelent meg a javaslatról, egyelőre azonban ez nem okozott státuszváltást. Annak érdekében, hogy minden javaslat aktuális megvalósulása elérhető legyen, a kiadvány végén található egy összefoglaló táblázat. A javaslatokhoz tartozó prioritás érték attól függ, hogy az adott ajánlás közepesen fontos (1), fontos (2) vagy nagyon fontos (3) besorolást kapott. Például az „Egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötés és aláírás” javaslat megkezdődött fázisról részben megvalósult fázisba került, ezért háttére sárgáról világoszöld színűre változott. A státuszváltást egy világoszöld nyíl is jelöli. A javaslatokhoz tartozó prioritás 2-es, vagyis ez a javaslat fontos besorolású. A könnyebb eligazodás érdekében az itt következő táblázat minden fejezet és a kiadvány végi összefoglaló táblázat végén is segíti az eligazodást:

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑

19.	Egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötés és aláírás	↑ 2
-----	---	-----

1. Új pénzügyi modell

Az Új pénzügyi modell fejezetben lévő javaslatok prioritással súlyozott megvalósulása 49 százalékra nőtt a 2020. novemberi 44 százalékról, miközben a terület javaslatának 84 százalékánál történt előrelépés 2019 óta. Az 56 fejezeti javaslatból 24 esetben lehetett azonosítani előrehaladást, ennek eredményeként már 47 javaslat legalább megkezdődött státuszt kapott. A fejezetben megfigyelhető pozitív tendencia ráadásul több részterületet is érintett, és 10 javaslatnál státuszjavulásra került sor. A legutóbbi áttekintés óta a 10 státuszváltásból 2 teljes megvalósulással járt. A prioritással súlyozott megvalósulás 49 százalékos értéke azonban azt jelzi, hogy további tér van a fejlődésre, különösen a bankok működési hatékonyságának növelésében és a digitalizáció területén.

A garanciarendszer hatékonyságának javítása érdekében tett fontos lépés volt az utóbbi időszakban, hogy Garantiqa Hitelgarancia Zrt. (GHG) elindította a „Garantiqa Direkt” interneten és mobil eszközön is elérhető alkalmazását. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) szintén biztosítja a vállalkozásoknak a fordított kezességi eljárást, amely ráadásul elektronikus formában gyorsabb és hatékonyabb ügyintézését tesz lehetővé. Mindkét intézmény, a GHG és az AVHGA is az üzleti aktivitásának növelése érdekében a KO kritériumai lazításáról döntött, miközben fokozták a termékeiket népszerűsítő marketing tevékenységüket. Az egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötést segítette a pénzmossa és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény hatálybalépése, valamint a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény módosítása, amely lehetővé teszi az online szerződéskötést. Többek között az ügyfélátvilágítási és -azonosítási lehetőségek bővülnek azzal, hogy 2022-től a Központi Azonosítási Ügynök (KAU) alapú azonosítás is alkalmazható lesz. A fedezet nélküli hitelek esetében a jogszabálmódosítások többek között egyszerűbbé tették a kereset elektronikus lekérdezhetőségét, ami hozzájárult az online folyósított személyi hitelek arányának fokozatos emelkedéséhez.

A pénzügyi rendszer innovációjának ösztönzése, valamint az új szereplők piacra lépési korlátainak csökkentése érdekében a Magyar Nemzeti Bank felvette a kapcsolatot a Magyar FinTech Szövetséggel és az illetékes minisztériumokkal. A várható jogszabályi elvárások és kockázatkezelési módszertanok felülvizsgálatakor egyenlőbbé válhatnak a versenyfeltételek a piaci szereplők között. A digitális platformok elérhetőségének javítását célozza az Európai Parlament 2021 novemberében hatályba lépő közösségi finanszírozásról szóló rendelete. Ezáltal az innovatív, online platform alapú szolgáltatások elterjedése megfelelő befektetővédelmi szabályok mellett valósulhat meg. Hasonlóan fontos előrelépés volt 2020 novembere óta, hogy az MNB több különböző eszközzel is igyekszik az ügyfelek számára könnyebbé tenni a biztosítók közötti váltást. Ennek egyik eleme a Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítás (MFO) felülvizsgálata és a negyedéves váltás lehetőségének megteremtése volt, miközben technikai segítségnyújtást jelent az ügyfeleknek, hogy az MFO termékeket egy MNB által fejlesztett oldalon keresztül tudják összehasonlítani. A szektorban a digitális átalakulást támogatja az MNB blokklánc alapú fejlesztési projektje, amely a jelzáloghoz kötődő biztosítások esetében a bankok és a biztosítók között évtizedek óta fennálló adatcsere problémákra kínál megoldást.

#	Javaslat	Prioritás
1.1.	A garanciarendszer hatékonyságának javítása	
1.	„Fordított” kezességvállalási eljárás kialakítása	↑ 2
	<p>A Garantiqa Hitelgarancia Zrt. (GHG) célkitűzésének megfelelően 2020. novemberben elindította új „Garantiqa Direkt” elnevezésű internetes alkalmazását, amely mobil applikáció formájában is elérhetővé vált 2021 III. negyedévéig. E csatornákon keresztül tájékozódhatnak – az IM Cégszolgálatánál nyilvánosan elérhető számviteli beszámolóval rendelkező – vállalkozások garanciaképességükről, illetve annak összefüggéséről, valamint ügyfélkapus azonosítást követően letölthetik a garanciaszervezet ígérvényét.</p> <p>Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) szintén biztosítja a vállalkozásoknak a fordított kezességi eljárást (a GHG-nál szélesebb körben, az egyéni vállalkozók, őstermelők, családi gazdaságok részére is lehetőséget teremtve ezzel a kezességvállalási ígérvény kérelmezésére). Az aláírt és beszkenelt igénylő lapot elektronikus formában juttathatják el a gazdasági szereplők az alapítvány részére, amellyel kapcsolatban pozitív elbírálás esetén az AVHGA öt munkanapon belül szintén elektronikus úton küldi meg a kérelmezők részére a kezességi ígérvényt.</p>	
2.	Kizáró („KO”) kritériumok célzott lazítása	↑ 2
	<p>A GHG üzleti aktivitásának növelése érdekében a prudens, konzervatív kockázatkezelési elvek fenntartása mellett korábban is számos tudatos, a kockázatvállalási hajlandóságot kiterjesztő üzletfejlesztési intézkedést tett. A garanciaszervezet a banki hitelezésben tovább bővítette a befogadható ügyfelek és ügyletek, illetve az elfogadható adóminősítési és fedezettségi szintek körét, valamint a vállalható kezességvállalás összegét. A kezességvállalás feltételeiben előírt kizáró okok így a jogszabályi minimumra csökkentek.</p> <p>Az AVHGA szintén könnyítette a gazdasági szereplők hitelhez jutását a KO kritériumok lazításával. A továbbiakban a feltételrendszer “finomhangolásával” a feltételek további enyhítését tervezi.</p>	
3.	Hitelintézeti vállalások az addicionálisnak tekinthető portfólió arányának növelése érdekében	↑ 2
	<p>2019 végére a garanciaszervezetek teljesítették a 1783/2018. (XII. 21.) számú kormányhatározatban elvárt addicionalitást a kezességvállalási portfólió tekintetében. Az addicionális portfólió aránya 2020 és 2021-ben is megfelelt az elvárásoknak, sőt kismértékben folyamatosan növekszik is.</p>	
4.	Rugalmasabb (70–90 százalékos) garanciamérték	2
	<p>Mindkét hazai garanciaszervezet megállapodást kötött az Európai Beruházási Alappal (EIF), amelynek eredményeként a COSME (Programme for the Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) garanciaprogram keretében – az eddig megszokott maximális 80 százalékot meghaladóan – akár 90 százalékos mértékű kezességet is vállalhatnak. Tekintettel arra, hogy a COSME az előző programozási időszakban került meghirdetésre, 2023. áprilisig van lehetőség kezességvállalási kérelem benyújtására a programban, amely várhatóan már nem kerül meghosszabbításra. Ugyanakkor a 2021-2027-ig tartó ciklusban várhatóan elérhető lesz hasonlóan kedvező feltételű kezességvállalási termék az InvestEU keretében.</p> <p>A kialakult pandémiás helyzet negatív gazdasági hatásainak enyhítése érdekében – az Európai Bizottság átmeneti rendelkezésével összhangban – a hazai garántör szervezettek bevezették a 90 százalékos intézményi kezességet annak érdekében, hogy ellensúlyozzák a pénzügyi intézmények kockázatvállalási hajlandóságának visszaesését (az átmeneti szabályozás által elérhetővé vált krízis garanciaprogramban a vállalkozások enyhébb feltételekkel igényelhetik az intézményi kezességet). Az átmeneti rendelkezések alapján nyújtható intézményi kezesség jelenleg 2021. december 31-ig érhető el, ugyanakkor a tervek szerint folyamatban van ezen határidő 2022. június 30-ig történő meghosszabbítása. Tekintettel arra, hogy az EU átmeneti rendelkezése a korábbi programoknál sokkal egyszerűbb feltételrendszert teremtett a 90 százalékos intézményi kezesség igénybevitelére, annak hatályban maradásáig nem várható, hogy a garántör intézmények hasonlóan kedvezményes egyéb garanciaprogramokat indítsanak.</p>	
6.	Összehangolt, intézményi garanciát népszerűsítő marketing	↑ 1
	<p>A Garantiqa Direkt internetes alkalmazás széles körben történő megismertetése érdekében a GHG 2020-ban összehangolt marketing kampányt indított a közösségi média felületén, saját honlapján és online konferenciákon, melyet a mobilalkalmazás népszerűsítésével kiegészítve 2021-ben tovább folytatott. (2021 végén egy kiemelt kampány keretében 13 ezer közvetlen ügyfélmegkeresést terveznek a Garantiqa Direkt ismertebbé tétele érdekében.)</p> <p>Az AVHGA agrár témájú lapokban, agrár vásárokon, banki oktatásokon/előadásokon, online felületeken 2021-ben is jelentős kampányt folytatott elérhető termékei propagálására.</p>	

#	Javaslat	Prioritás
1.3.	Hitelkonvergencia támogatása	
1.3.1.	Egészséges hitelezés a fenntartható gazdasági növekedés szolgálatában	
10.	Pénzügyi tudatosság erősítése	2

Az új Nemzeti alaptanterv (NAT) több művelődési terület – matematika, állampolgári ismeretek, földrajz, illetve technika és tervezés – keretein belül is reflektál a pénzügyi tudatosság erősítésére. A Pénziránytű Alapítvány digitálisan is elérhető ingyenes akkreditált tankönyvei, munkafüzetei a 2021/2022-es tanévben több mint 450 ezer példányban segítik a diákok pénzügyi nevelését. A 2021. szeptemberében induló tanévtől az Alapítvány „Iránytű a pénzügyekhez” c. középiskolai tankönyvének aktualizált kiadása – az akkreditált tankönyvek között elsőként – kiterjesztett valóság (AR) megoldásokkal bővült. A tankönyv kiegészítéseként elkészült a technikumokban kötelező pénzügyi és vállalkozói ismeretek tantárgy vállalkozói fejezetekkel bővített e-learning tananyaga is.

1.3.2.	Intenzívebb árverseny mellett olcsóbb bankolás	
11.	A Minősített Fogyasztóbarát termékek további terjesztése	3

A Minősített Fogyasztóbarát keretrendszer népszerűségét jelzi, hogy az MFL termékek piaci részesedése a potenciálisan minősíthető lakáshiteleken 2019 óta 70 százalék közelében alakul. A minősítési keretrendszer sikeres térnyerése nyomán, a versenyképességi célok további támogatása érdekében az MNB 2019-ben a minősített termékkör kiterjesztése mellett döntött. 2020. január óta érhető el a valós kockázatok ellen védő és az online kárrendezési folyamatot támogató Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítások a fogyasztók számára. 2021. augusztusra már 7 biztosító forgalmazta a terméket és több mint 4500 lakásbiztosítást kötöttek a fogyasztók, 168 milliárd forint vagyont biztosítva ezzel. 2021 januárjától a minősített fogyasztóbarát termékkör a Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelekkel bővült, amelyek a személyi hitel piaci verseny élénkítése mellett a banki digitalizációs folyamatok fejlesztését is támogatják. 2021. augusztusra az MSZH termékek piaci részesedése már 20-25 százalék közelében alakult.

1.4.	Banki digitalizáció fejlesztése	
1.4.1.	A hatékonyság a banknak alacsonyabb költséget, az ügyfélnek alacsonyabb hitelkamatot jelent	
21.	Fiókhálózatok optimalizálása	2

A digitalizáció fejlődésével az MNB továbbra is fontosnak tartja a bankfiókok elérhetőségének biztosítását, ugyanakkor a fiókok működését érintő digitális fejlesztések és megoldások bővítik és kényelmesebbé, mindeközben rugalmasabbá teszik a bankfiókokban végezhető ügyintézési lehetőségeket. A fiókhálózatok digitalizációját és optimalizációját a 2021 márciusában megjelent MNB 4/2021. számú digitális transzformációs ajánlása is kiemelten kezeli, ennek megfelelően az ajánlásnak való megfeleléshez szükséges intézményi digitális transzformációs stratégiákban a fiókhálózatok digitális fejlesztésére vonatkozó terveket és azok ütemezését is ki kellett fejteniük a bankoknak.

#	Javaslat	Prioritás
22.	POS terminálok és egyéb elektronikus fizetési megoldások lefedettségének javítása	1

Az elektronikus fizetési módok elterjesztéséhez elengedhetetlen az, hogy a fizetési helyzetek széles körében használhatóak legyenek. Korábban még számos olyan kiskereskedő volt, aki nem biztosította a készpénzmentes fizetési módok használatát, ezzel a vásárlói oldalt is rákényszerítve az össztársadalmi szempontból kevésbé hatékony készpénztartásra és használatra. 2021. január 1-jétől a kereskedelmi törvény módosításának köszönhetően azonban már minden online pénztárgép használatára kötelezett adózónak kötelező biztosítania az elektronikus fizetés lehetőségét az ügyfelei számára. A már jelenleg is egyre népszerűbb kártyás fizetés további bővülése mellett ez az azonnali fizetések kereskedői elfogadását is segítheti. Az előírásnak való megfelelésre történő 2020. év végi felkészülés mellett 2021-ben további jelentős előrelépések történtek ebben a tekintetben. Ennek hatására – főként a kártyaelfogadási szolgáltatást nyújtó szereplők leterheltsége következtében – még a határidő lejártá után is jelentősen nőtt azon fizikai kereskedői elfogadóhelyek száma, ahol lehet kártyával fizetni, illetve ezzel párhuzamosan dinamikusan nőtt a kihelyezett POS terminálok száma is. Mindezek mellett a fogyasztói szokásokban a koronavírus-járvány hatására bekövetkezett változások alapján tovább nőtt az online kártyaelfogadóhelyek száma a webshopok és különböző házhozszállítási szolgáltatások gyors terjedése következtében, ahol sok esetben nem is opció a készpénzes fizetés. A kereskedelmi törvény előírása és a koronavírus-járvány hatása a kiskereskedői fizetések esetében áttörést hozott az elektronikus fizetési módok terjedése kapcsán, így teljesen megvalósultnak tekinthető a célkitűzés, ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy egyéb területeken – pl. számlák vagy szolgáltatások elektronikus fizetésénél – ne lennének további teendők.

1.4.2. Banki termékek és szolgáltatások néhány kattintással		
24.	A digitalizáció fejlesztése és mélyítése	3

A koronavírus okozta lezárások, illetve a lépésenként, de folyamatosan fejlődő banki digitalizáció következményeként az elmúlt időszakban a digitális fejlesztések felgyorsultak. A digitális ügyintézési csatornák és termékgigénylési platformok fejlődését az ügyfelek is egyre inkább elismerik, miközben szinte valamennyi nagybanknál elérhető már a teljeskörű online számlanyitás és több hazai szereplőnél is van lehetőség a teljeskörű online fedezetlen hitelügyintézésre. A számos kezdeményezés és a bankok oldalán már megindult több fejlesztés ellenére a hazai bankrendszer digitalizációs felkészültségében még jelentős tér van a fejlődésre, amelyre az MNB FinTech és Digitalizációs Jelentései – eddig két alkalommal publikált, éves rendszerességű kiadvány – is rámutattak. A hazai bankok digitális fejlődésében 2021. március jelentős mérföldkő volt, mivel az MNB publikálta digitális transzformációs ajánlását, amely minden intézménytől konkrét ütemezéssel és tervekkel ellátott, teljes működést lefedő digitális transzformációs stratégia kidolgozását várja el. Mindemellett a jegybank továbbra is törekszik a hazai bankrendszeri digitalizáció támogatására saját digitalizációért felelős dedikált területe útján, az Innovation Hub és Regulatory Sandbox keretrendszerek működtetésével, illetve az MNB FinTech Stratégiájában megfogalmazott 24 konkrét kezdeményezés és javaslat előrevitelével, miközben az MNB már több digitális fejlesztést is véghez vitt hazai FinTech cégekkel közvetlen együttműködésben (pl. Digitális Diákszéf, Chatbot) a pénzügyi rendszer digitális fejlődésének támogatása érdekében.

#	Javaslat	Prioritás
26.	Az azonnali fizetési rendszerrel összehangolt digitalizációs fejlesztések támogatása	2

2020. március 2-án sikeresen elindult az azonnali fizetés Magyarországon is, ami a hazai bankszektor valaha volt legnagyobb fejlesztését jelentette. Az MNB és a GIRO által üzemeltetett központi infrastruktúra az azonnali fizetések mellett a fizetési kérelem és a másodlagos azonosító szolgáltatást is támogatja, és erre alapulva a piaci szereplők széles körben használható innovatív fizetési megoldásokat biztosíthatnak ügyfeleiknek. A szolgáltatás folyamatos (24/7/365) elérhetősége és a tranzakciók azonnali lebonyolítása (gyakorlatban 1-2 másodperc) egyrészt lehetővé teszi, hogy a tradicionális banki szereplők megőrizzék versenyképességüket az új típusú kihívókkal szemben, másrészt az újonnan piacra lépő szolgáltatóknak is számos üzleti lehetőséget jelent az innovatív végfelhasználói megoldások fejlesztése kapcsán. Az MNB a kiegészítő szolgáltatások fejlesztését is aktívan támogatja, többek között a fizetési helyzetekre vonatkozó részletes útmutató és a fizetésindításhoz szükséges adatbevitelt támogató QR-kód szabvány kidolgozásával. Mindezek eredményeként már egyre több szereplőnél érhető el a QR-kód alapú fizetésindítás, valamint a fizetési kérelem szolgáltatás. Ennek hatására egyre több fizetési helyzetben jelent egyszerűen és kényelmesen használható elektronikus alternatívát az azonnali fizetés. QR-kód alapú fizetésindítás 4 pénzforgalmi szolgáltatónál érhető el, ami több, mint 60 százalékos piaci lefedettséget jelent az ügyfelek körében. Fizetési kérelem szolgáltatást pedig 7 banki és 7 nem banki szereplő kínál, ami közel 80 százalékos lefedettséget eredményez. Ugyanakkor ez még nem indokolja a részben megvalósult státusz megváltoztatását, mivel több szereplőnél még várat magára a kapcsolódó fejlesztések véglegesítése, illetve az implementáció lezárása. Mindezek mellett a vállalatok, közműcégek számára jelent nagy előrelépést, hogy 2020. szeptember 1-jétől a kötegelte vállalati átutalások és a fizetési kérelmek tömeges küldésének lehetősége is elérhetővé vált, ami elsősorban a számlakibocsátók körében hozhat majd áttörést.

27.	Banki csomagárzás bevezetése a lakossági pénzforgalmi szolgáltatások területén	1
-----	---	---

Az MNB már számos alkalommal, többek között vezetői körlevélben is felhívta a hazai bankok figyelmét, hogy az elektronikus fizetési módok elterjesztése csak akkor lehetséges teljes mértékben, ha a bankok változtatnak díjaikon. Az MNB felmérései szerint a hazai bankok nemzetközi összehasonlításban is drágán és rossz szerkezetben árnak. Ez utóbbi arra utal, hogy a külföldön elterjedt csomagárzást az átutalások esetében csak kevés hazai bank alkalmazza. Az azonnali fizetés 2020. március 2-i indulását követően egyre több bank ismeri fel, hogy ahhoz, hogy az ügyfelek gyakran használják az új szolgáltatást, csomagárzás díjstruktúra szükséges. Az MNB törekvéseinek és a bankok felismerésének eredményeképpen egyre több szereplő kínálatában jelennek meg olyan számlacsomagok, amelyek esetében a kártyás vásárlásokhoz hasonlóan az átutalási tranzakciókhoz kapcsolódóan sem kerülnek közvetlen tranzakciós költségek érvényesítésre legalább egy meghatározott forgalomig, ami a tranzaktálási szokások alapján jellemzően elegendő az átlag lakossági ügyfelek számára. Az új ügyfelek egy jelentős részére már ezek a számlacsomagok kerülnek kiajánlására, illetve a már meglévő ügyfelek közül is többen kerülnek átirányításra ezekbe az új számlacsomagokba. Mindazonáltal még további lépésekre van szükség a bankoktól is, hogy lényegi áttörés következzen be ezen a téren.

1.4.3. Igényeljünk hitelt kényelmesen, online

28.	Egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötés és aláírás	 2
-----	--	---

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) hatálybalépése, valamint a Hpt. módosítása révén számos pénzügyi termék esetében már van lehetőség a személyes jelenlét nélküli online szerződéskötésre. Emellett a Hpt. módosulásával egyre több ügyfél számára elérhető az általános digitális keretszerződés lehetősége, ahol már átvilágított és azonosított ügyfelek tudnak különféle pénzügyi szolgáltatásokat egyszerűen igényelni. A Pmt. szerinti ügyfélátvilágítás és -azonosítás elvégzése tekintetében az MNB – piaci igényekre is tekintettel – már több alkalommal aktualizálta az erre vonatkozó rendeletét, illetve a jegybank körlevelekkel segíti az online szerződéskötési folyamatok térnyerését. A már széleskörben elérhető ügyfélátvilágítási és -azonosítási lehetőségek mellett 2022-től a Központi Azonosítási Ügynök (KAU) révén támogatott azonosítás is alkalmazható lesz jogszabálmódosítás révén.

#	Javaslat	Prioritás
32.	Teljeskörű online ügyintézés a fedezetlen hitelek felvételekor	↑ 1
<p>A kapcsolódó jogszabályok módosulásával többek között a kereset elektronikus lekérdezhetősége és a többféle távoli ügyfélazonosítási megoldás lehetősége révén a teljesen online személyi hiteligenylések több banknál már elérhetők. Az online folyósított személyi hitelek aránya fokozatosan emelkedik, amely folyamat kapcsán előremutató az általános digitális keretszerződés megjelenése, valamint a banki termékigenylési platformok terjedése.</p>		
33.	Központi értékbecslő adatbázis létrehozása	3
<p>A jelzáloghitelezés folyamatának egyik sarkalatos, jelentős manualitással, idő- és költségigénnyel járó eleme a fedezetek értékbecslése. Ehhez kapcsolódóan, a vonatkozó jogszabályi háttér kormány általi megteremtését követően az MNB az adóssághék rendeletének módosítása útján lehetővé tette a statisztikai értékbecslés alkalmazását az ingatlan forgalmi értékének hitelfedezeti mutató számítása során való meghatározásához, ami jelentős mértékben, akár 1 héttel is rövidítheti a lakáshitelezés időigényét. A helyszíni szemle nélküli értékbecslési folyamatok további térnyerésének támogatása érdekében az MNB egy központi értékbecslési adatbázis koncepcióján is dolgozik, amelynek azonban előfeltétele az értékbecslésekhez szükséges anonimizált információk gyűjtése és az adatokhoz való banki hozzáférés biztosítása. A keretrendszer fontos eleme lehet az MNB által elrendelt ingatlantranzakciós adatokra vonatkozó, 2021 végén elindult banki adatszolgáltatás és a kialakítás alatt álló e-ingatlan-nyilvántartási rendszer is.</p>		
35.	A digitális csatornán értékesített jelzálog- és fogyasztói hitelek arányának növelése	2
<p>A banki digitális ügyintézési és termékigenylési megoldások fokozatos fejlődnek. A távoli ügyfélazonosítási megoldások szélesebb körű elfogadottsága és a központi statisztikai alapú értékbecslő rendszer jogszabályi lehetőségének létrejötte érdemben támogathatja, hogy a hiteligenylések folyamata részben (pl. igénylés leadása, dokumentumok feltöltése) vagy – egyes hiteltípusoknál – akár teljes mértékben egyre inkább digitális csatornán menjen végbe.</p>		

1.4.4. Innováljuk a bankrendszert hazai cégek újító ötleteivel

36.	Az adminisztratív és működési előírások legyenek a kockázatokkal arányosak	↑ 1
<p>A hazai pénzügyi rendszer innovációjának ösztönzése érdekében és az új piaci belépők engedélyezéssel kapcsolatos terheinek csökkentésével kapcsolatos akadályok felülvizsgálatát megcélözva az MNB felvette a kapcsolatot a Magyar FinTech Szövetséggel és az illetékes minisztériumokkal. A kapcsolódó jogszabályi elvárások és kockázatkezelési módszertanok felülvizsgálatakor a jegybank továbbra is fontosnak tartja a prudenciális szempontok figyelembevételét és az új és az inkumbens piaci szereplők közötti egyenlő versenyfeltételek biztosítását.</p>		
37.	A meglévő információforrásokhoz való szélesebb körű hozzáférés biztosítása a piac új belépői számára	3
<p>A pénzügyi szolgáltatások hatékonyságjavításának kulcsa a széleskörű, szabályozott adatelérés és adatfelhasználás feltételeinek kialakítása. A pénzügyi szektor digitális átállásának elősegítése érdekében az MNB javaslatokat fogalmazott meg a pénzügy szektor adatelérésének támogatására. Emellett az MNB javaslatot tett a pénzügyi szektor digitalizációját erősítő adatstratégia kialakítása és végrehajtása érdekében egy Adatreform Műhely felállítására is, amely a hazai adatvagyon hasznosításáért felelős és az abban érdekelt állami szervekkel a pénzügyi szektorbeli adatfelhasználás kapcsán való együttműködést támogató szakmai fórumként szolgál majd az MNB tervei szerint.</p>		

1.5.1. Sikeres hazai vállalatok a hazai tőzsdén

42.	Bankok tőzsdei bevezetésének ösztönzése	3
<p>A Magyar Nemzeti Bank a közeljövőben új ajánlást tesz közzé, amely a Magyarországon működő bankok és biztosítók részvényeinek tőzsdei bevezetését szorgalmazza. A javaslat azokra a pénzintézetekre vonatkozna, amelyek piaci részesedése meghaladja az öt százalékot. A cél pedig az, hogy az érintett társaságok tulajdonosi struktúrájában körülbelül 15 százalék közkezhányad alakuljon ki.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
43.	Modern vállalati kötvénypiac kiépítése	3

Az MNB Monetáris Tanácsa 2019. március 26-án döntött a Növekedési Kötvényprogram (NKP) 2019. július 1-jei elindításáról, melynek keretében a jegybank hazai székhelyű, nem pénzügyi vállalatok által kibocsátott, legalább B+ minősítésű kötvényeket vásárol, eredetileg 300, 2021 augusztusa óta pedig 1550 milliárd forintra megemelt keretösszegben. A tőkepiacfejlesztési stratégiai döntés eredményeként elindított program célja a monetáris politikai transzmisszió hatékonyságának növelése a hazai vállalatikötvény-piac likviditásának bővítésén keresztül. Az MNB a programon keresztül kívánja elősegíteni, hogy a gazdasági szereplők a bankhitelek mellett megfelelő mértékben támaszkodjanak a kötvénykibocsátáson keresztüli forrásbevonásra is, ezáltal a jegybanki kamatdöntések hatékonyabban tudják befolyásolni a vállalatok finanszírozási költségének alakulását. A programba 2021. szeptemberéig több mint 300 vállalat regisztrált, melyből 70 vállalat kötvénye már megszerezte a jegybanki vásárláshoz szükséges minősítést. 2019. szeptember közepén került sor az első jegybanki vásárlásra az NKP keretében, az azóta eltelt 2 év során pedig összesen 65 vállalat 84 kötvénysorozatának forgalomba hozatalára került sor, melyeken keresztül a kibocsátók közel 1640 milliárd forintos összesített volumenben valósítottak meg forrásbevonást, a jegybank számított kötvényvásárlásai pedig 940 milliárd forintot tettek ki. A magyar tőkepiac fontos mérföldköveként az NKP keretében került sor hazánk első zöld vállalati kötvényének kibocsátására, 2021 harmadik negyedévének végén pedig az MNB vállalatikötvény-portfóliójának már közel ötödét jelentették a zöld minősítéssel rendelkező értékpapírok. A vállalatikötvény-kibocsátásoknak köszönhetően a magyar nem pénzügyi vállalatok kötvényállománya nominális értéken ötszörösére növekedett, ezáltal pedig a hazai kötvénypiac sikeresen zárkózik fel a regionális országok átlagához.

1.5.2. Tegyük a tőkeiaci fejlődést támogató környezetért		
49.	Digitális platformok elérhetőségének javítása	↑ 2

Európai Parlament a közösségi finanszírozásról szóló rendelete 2021. november 10-étől lépett hatályba. A rendelet értelmében a közösségi finanszírozási szolgáltatók Európai Unió szinten harmonizált szabályok szerint működhetnek, ami teret ad ezen innovatív, online platform alapú szolgáltatás elterjedésére megfelelő befektetővédelmi szabályok mellett. A rendelet a közösségi finanszírozási szolgáltatások határon átnyúló működését is megteremti Európában.

1.6. Biztosítási és pénztári szektor versenyképességének javítása		
51.	A nem-életbiztosítási ágban a termékek ügyfélértékének növelése	3

A nem-életbiztosítási ágban az ügyfélérték növelése érdekében az MNB célul tűzte ki a magasabb szolgáltatási szinttel rendelkező keretrendszer kialakítását. Ennek első lépéseként került kidolgozásra a Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítás (MFO) koncepciója, mely a lakossági otthonbiztosítások termékfeltételeire és eljárási kérdéseire vonatkozóan fogalmaz meg minimum jellegű sztenderdeket. Az MFO fő hívószavai a teljeskörűség, hasznosság, érthetőség, a digitális megoldások, a zöld szempontok figyelembevétele és a családbarát megoldások. Az MFO rendszerben jelenleg 7 biztosító MFO terméke versenyez, és 2022-ben további MFO termékek megjelenése várható. Az MFO termékeket összehasonlító, MNB által működtetett oldal 2021. március 29-én elindult, majd 2021. augusztus 16-án adatnavigációs online kötés funkcióval egészült ki. Valamennyi MFO termék megtalálható az oldalon. Az ügyfélérték növelését szolgálta az MNB által 2020 szeptemberében publikált körlevél, melyben a KGFB díjtarifák felülvizsgálatára hívta fel a biztosítókat az MNB, különösen a megalapozatlan pótdíjak esetében. További lényeges előrelépés, hogy a nem-életbiztosítási kárrendezésre vonatkozó transzparenciaszabályokkal egészült ki a biztosítási törvény. A 2021 júniusában hatályba lépett módosítások részét képezi a nem-életbiztosítási járadékok megváltására vonatkozó előírás, melynek részleteiről az MNB vezetői körlevélben adott iránymutatást.

#	Javaslat	Prioritás
52.	A biztosítóváltás segítése jogi és technológiai eszközökkel	↑ 1

A verseny élénkítése és biztosítási termékek ár/érték arányának javítása érdekében az MNB különböző eszközökkel igyekszik az ügyfelek számára könnyebbíteni a biztosítók közötti váltást. Ennek első lépéseként került beépítésre a Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítás pályázati követelményei közé a negyedéves váltás lehetősége, mely értelmében a szerződő 30 napos felmondási határidővel a naptári negyedév végére a szerződést felmondhatja. A lehetőséget a biztosító a kockázatviselés kezdetétől számított harmadik negyedév letelte után köteles biztosítani. Az MFO termékek első éves tapasztalatai alapján az újraárazás gyakoriságának változtatása is felmerült, így a koncepció évesről negyedéves újraárazhatóságra vált, erősítve ezzel az a versenyt és segítve az ügyfélmobilitást. Technikai eszköz a biztosítóváltás elősegítésére az MNB által fejlesztett MFO termékeket összehasonlító oldal.

54.	A biztosítási és a banki szektor közötti digitális kapcsolatrendszer fejlesztése	↑ 3
-----	--	-----

Az MNB 2019. évi fejlesztései között indította el a blockchain néven ismert, első osztott főkönyvi technológián (DLT) alapuló projektjét, amely technológia használata forradalmi újításnak tekinthető nem csak hazai, hanem nemzetközi szinten is. A fejlesztés célja a jelzáloghitelekhez kötődő biztosítások – első körben lakásbiztosítások – záradékolásának, nyilvántartásának és igazolásának megkönnyítése, a bankok és biztosítók között évtizedek óta fennálló adatcsere problémák megoldása, valamint a két intézmény között zajló ügyintézésből, információáramlási nehézségekből fakadó fogyasztói adminisztrációs terhek csökkentése. Az MNB az előkészítés során elkészítette a fejlesztéshez szükséges informatikai követelmények specifikációját. A projekt a kapcsolódó sikeres közbeszerzési eljárást követően az informatikai fejlesztés szakaszában tart, a résztvevő hitelintézetek, biztosítók és az MNB között az együttműködés, az egyeztetések folyamatosak.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑

---

2. Háztartási megtakarítások aktivizálása

A Háztartási megtakarítások aktivizálása fejezetben szereplő javaslatok prioritásokkal súlyozott megvalósulási mértéke a 2020. novemberi 30 százalékról 31 százalékra nőtt. A fejezet 9 pontjából 1 esetében emelkedett a javaslat megvalósulásának értéke, továbbá 1 javaslatnál történtek még kisebb előrelépések. Össességében a 9 javaslat közül immár 4 javaslat rendelkezik részben megvalósult, 1 pedig megkezdődött státusszal.

Az elmúlt egy évben említésre méltó előrelépés történt a hagyományos- és a digitális értékesítési csatornák fejlesztésében. A koronavírus járvány tapasztalatai alapján a bankok digitalizációs fejlesztésekbe kezdtek, ez pedig hozzájárulhatott a lakossági állampapír kereslet fenntartásához a második és harmadik hullám során elrendelt kijárási korlátozás idején. Ezzel párhuzamosan a Magyar Államkincstár vidéken és a fővárosban is új értékesítési pontokat nyitott, elősegítve a befektetők földrajzi diverzifikációjának növelését.

A hazai megtakarítások aktivizálásához legnagyobb mértékben a 2019-ben bevezetett Magyar Állampapír Plusz (MÁP+) kötvény járult hozzá, amely vonzó befektetést kínál a megtakarítóknak, és így képes volt tovább növelni az államadósságon belül a hazai kézben lévő adósság arányát. A MÁP+ állomány 2021 szeptember végén 6149 milliárd forint volt.

#	Javaslat	Prioritás
2.1.	Lakossági állampapír-finanszírozás erősítése	
3.	Technikai újítások és kényelmi szolgáltatások a lakossági állampapírok vásárlása során	↑ 1

A hazai lakossági állampapír-stratégiában és az értékesítés kereteiben nem történt jelentős változás 2020 ősze óta, ugyanakkor a koronavírus járvány hatására az online értékesítési csatornák fejlődésnek indultak. A koronavírus első hullámának nyomán bevezetett kijárási korlátozások szerepet játszhattak az állampapír-kereslet mérséklődésében, mivel a MÁP+ vásárlások során a személyes ügyintézésnek meghatározó szerepe volt, a bankok oldalán pedig az online értékesítési csatornák kiépítettsége kevésbé volt jellemző. Ezen időszak tapasztalatai alapján több bank is digitális értékesítési csatornáinak fejlesztésébe kezdett. Ez is szerepet játszhatott abban, hogy a második és harmadik hullám során nem volt számottevő kereslet-csökkenés a lakossági állampapírok iránt, egyúttal rámutat a digitalizációs fejlesztések jelentőségére is.

5.	Értékesítési csatornák fejlesztése	2
----	------------------------------------	---

A lakossági állampapír vásárlások földrajzi diverzifikációjának növelése érdekében további lépések szükségesek. Kiemelten fontos a közvetlen, államkincstári értékesítés hatékonyságának és népszerűségének növelése, amely mind az állam, mind a lakosság számára a legalacsonyabb költségekkel járó értékesítési csatornát jelenti. A 2020-as év során a Magyar Államkincstár több lakossági állampapír-értékesítési pontot is létesített vidéken (Érden, Gyöngyösön és Sopronban), 2021 októberében pedig megnyitották tizedik budapesti irodájukat. Ezzel országosan 52 helyszínen kínálnak állampapír-vásárlási lehetőséget a lakosoknak. Az ügyféligények teljeskörű kielégítéséhez azonban elengedhetetlenek olyan további intézkedések, mint a készpénzes fizetési pontok növelése, a kincstári ügyfélszolgálatok elérhetőségének javítása, illetve még több új értékesítési pont létesítése.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑

---

3. Kkv stratégia

A Kkv stratégia fejezet javaslatai 44 százalékban valósultak meg 2021 decemberére a 2020 őszi 40 százalékos mértékhez képest a prioritásokkal súlyozva. Az elmúlt időszakban több, a kkv szegmensnek kedvező kormányzati lépés történt. A tágabban értelmezett csőd eljárások tekintetében a szerkezetátalakítási törvény emelhető ki, melynek fő célja a vállalkozások pénzügyi nehézségeinek korai kezelése, talpra állításuk ösztönzése, fizetőképességük helyreállítása. Az állami programok kommunikációja, illetve lebonyolítása terén elért érdemi előrelépés, hogy az új uniós finanszírozási ciklushoz kapcsolódó gazdaságfejlesztési pályázatoknál rövidültek a pályázatbírálási idők, valamint, hogy a pályázók már több nappal a konstrukciók megnyitása előtt is elkezdhetik a projektjük adatainak kitöltését. A kifutó uniós ciklus tapasztalatai alapján is szükség volna arra, hogy a pályázás jobban tervezhető tevékenység legyen a vállalatok számára, mivel a pályázati lehetőségek nagymértékben befolyásolják a beruházási döntéseket.

A jelenleg társadalmi egyeztetés alatt álló „Digitális megújulás operatív program plusz”-ban a szakpolitikai felelős kiemelt prioritásként kezeli a már 2014-2020 között megkezdett vidéki digitális infrastruktúra kiépítést. Ezzel esély nyílik arra, hogy Magyarország a vezető uniós tagállamokhoz zárkózzon fel a szélessávú és 5G lefedettség terén.

A hálózatosodási fejlemények tekintetében kiemelhető a kormány által kezdeményezett akkumulátor és drón koalíciók elindítása, mely az 5G és mesterséges intelligencia területén létrehozott hasonló szervezeteket követik a sorban. Folytatódott az egyetemi inkubátorok és spinoffok támogatása a Hungarian Startup University programmal. A digitális kurzusok tekintetében az MNB tulajdonában álló Budapest Institute of Banking (BiB) által közzétett kkv oktatási anyag emelhető ki. Több tudásintenzív szolgáltató vállalat is többet támogatást tudott kapni az elmúlt időszakban. A kkv-k innovációs képességét növelni célzó javaslatok között kiemelhető a Modern Mintaüzemek Program, amely ugyan nem újkeletű, de a program méretének bővülése pozitív hatással lehet a kkv-kra. Demonstrációs programok indultak mesterséges intelligencia területen is. A kkv-k számára érdemi segítséget jelenthetne, ha az őket segítő állami finanszírozású intézmények új pályázókat is be tudnának terelni az uniós konstrukciók pályázói közé.

#	Javaslat	Prioritás
3.2.	A kis- és középvállalati szegmens termelékenységének javítása a méretgazdaságosság növelésével	
5.	Felvásárlások és fúziók elősegítése	3

2021 során módosult a 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról, amelynek értelmében az állami tulajdonú tőkealapok könnyebben tudnak részesedést szerezni, ami elsősorban a kockázati tőkeügyletekben érintett vállalatok (startupok) tranzakciói során jelenthet könnyebbséget.

2020-ban tulajdonosi szerkezetet tekintve a tranzakciók 44 százaléka történt magyar vállalatok között, ami érdemi csökkenés a 2019. évi 54,8 százalékhöz viszonyítva (Deloitte, illetve Mergermarker, 2021).

6.	Felszámolási eljárások egyszerűsítése, gyorsítása	↑ 3
----	---	-----

A tágabban értelmezett csődeljárások terén érdemi előrelépések történtek 2021 során. A korai jelzőrendszerek tekintetében jelentős előrelépést jelent a szerkezetátalakítási törvény (2021. évi LXIV. törvény), amely egy Uniós irányelv (2019/1023) nemzeti átültetése. Az irányelv fő gazdaságpolitikai célja a vállalkozások pénzügyi nehézségeinek korai kezelése, talpra állításuk ösztönzése, fizetőképességük helyreállítása. Az új eljárás nem fizetésektelenségi eljárás, hanem egy új, fizetésektelenséget megelőző eljárás (ún. pre-insolvency proceeding), amely valós alternatívája lehet az alacsony hatékonyságú csődeljárásnak a pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások és hitelezői számára. Az új eljárástípus a csődeljárásnál rugalmasabb megoldást jelenthet mind a pénzügyi nehézségbe került vállalkozások, mind azok hitelezői számára. A törvény 2022 július elsején lép hatályba.

A fentihez kapcsolódóan további fejlemény a 179/2021. (IV. 16.) Korm. rendelettel beiktatott, végül a 345/2021 (VI. 18.) Korm. rendeletbe foglalt vállalkozások reorganizációja, mely áthidalhatja a szerkezetátalakítási törvény hatályba lépéséig hátra lévő időszakot a vírusválság ideje alatt pénzügyi nehézségbe került vállalkozások számára.

3.3.	A kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása célzott intézkedések révén	
8.	A kkv-k innovációs menedzsment kapacitásának növelése nonprofit tanácsadó központ létrehozásával	1

Az új uniós fejlesztési ciklus kapcsán pozitív fejlemény, hogy többletpont jár azoknak a vállalkozásoknak, amelyek részt vesznek a Modern Mintaüzem Programban. A programban 31 üzem található.

MI Akcelerátor és Sandbox programok kerültek létrehozásra annak érdekében, hogy a kkv-kat megismertessék az MI technológiákkal, illetve segítsék őket abban, hogy ki tudják választani a számukra legkedvezőbb beszállítókat. MI sandbox néven létrehoztak egy olyan MI teszt pályát, ahol szabadon ki lehet próbálni a megoldásokat.

A lezáruló uniós ciklus kapcsán szükséges lenne, hogy az államilag finanszírozott kkv tanácsadó központok pályázatírói funkciót is ellássanak: a most záruló uniós ciklusban a GINOP 1-es prioritás nyerteseinek 42 százaléka megegyezik a 2007-2013-as releváns GOP felhívás nyerteseivel, aminek a fő oka, hogy jellemzően ezek a cégek rendelkeznek pályázatírói rutinnal (Equinox, 2020 alapján). Ugyan ez a dokumentum kiemeli, hogy a pályázói körökben erős az önszelekció, ami növeli a holtteher-hatást is.

10.	Klaszterek és egyéb hálózatosodási formák létrejöttének támogatása	1
-----	--	---

Nem kifejezetten klaszterlétesítési céllal, de a javaslattal egy irányba mutató programok zárultak le vagy indultak el az utóbbi hónapokban. A 2019-ben indult Egyetemi Innovációs Ökoszisztéma Program (EIÖ), amelynek 2021-ben zárult le az első pályázati ciklusa, intézményenként 40-150 millió forint támogatással. Az akkumulátorgyártásban a hálózatosodást segíti elő a kormány cselekvési terve, mely a gyártástól való elmozdulást célozza meg. A cselekvési tervhez egy szakmai szervezet is alakult. Egy másik programban nem formális klaszter létrehozására, de arra mutató irányként értékelhető, hogy a piaci KFI pályázaton belül két alprogram indul, melyből a 'B' alprogramra kutatói intézmények vállalkozásokkal együttműködve pályázhatnak legfeljebb 800 millió forintra.

2021 májusában megalakult a Magyarországi Drón Koalíció, mely a soron következő intézkedés az 5G és mesterséges intelligencia stratégiák/koalíciók után. Az ilyen koalícióknak előnye, hogy egy helyen képesek egyeztetni a szabályozási, szervezési, fejlesztési és gyártási teendőket.

#	Javaslat	Prioritás
11.	Állami programok, lehetőségek széles körű kommunikációja	↑ 1

Az uniós forrásokból elérhető pályázatok terén kettős folyamat figyelhető meg. Egyrészt pozitív fejlemény, hogy a kormány már hónapokkal a következő uniós ciklusra érvényes operatív programok elfogadása előtt közzé tette a legfontosabb felhívások tervezetét, ami így orientálta a vállalatokat.

Az uniós támogatásokkal kapcsolatban a leggyakrabban felmerülő kritika a vállalkozások részéről, hogy a pályázatok csak rövid ideig elérhetők. A kritikákat megerősítik a kifutó ciklus végén készített ex-post értékelések is. Pozitív fejlemény, hogy a pályázati űrlap kitöltése már a pályázat benyújtásának kezdete előtt 10 nappal megkezdhető lesz, amellyel így a folyamat egyszerűbbé, a benyújtás pedig gyorsabbá válhat.

Kiemelt jelentőségű lehet, ha állandósulni tudna a beruházás-ösztönző pályázatok 45-60 napra rövidült átfutási ideje a korábbi 3-5 hónapról.

12.	Mentorhálózatok működésének támogatása	1
-----	---	---

Tovább bővült a Tanítsunk Magyarorszáért program. Februárban csatlakozott a felhíváshoz a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) és a Szegedi Tudományegyetem (SZTE), júniusban pedig további 4 új felsőoktatási intézménnyel bővült a programban résztvevő intézmények száma (Apor Vilmos Katolikus Főiskola, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Pannon Egyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem). A programhoz vállalatok is csatlakoztak (MOL, Teqball).

3.4. Inspiráló vállalkozó környezet

16.	Egyetemi inkubátorok és spinoffok támogatása	1
-----	---	---

A Hungarian Startup University Program 2021 szeptembertől 26 felsőoktatási intézmény részvételével folytatódott. Jelenleg országsszerte 21 egyetem kínálatában szerepel a HSUP e-learning képzésében.

18.	A kezdő vállalkozók első három évében társaságiadó-mentesség	3
-----	---	---

Az adóhatóság fél évvel megnövelte az adómentorálás időszakát, ami a kezdő vállalkozásoknak jelent segítséget.

3.5. Képzett humántőke a kisvállalatokban

21.	Eredménycélokhoz kötött digitális kurzusok	1
-----	---	---

2020 decembere óta elérhető a Budapest Institute of Banking által a kkv-k számára fejlesztett tananyag. A 9 modulós képzésből 5 ingyenesen elérhetővé vált.

A társadalmi egyeztetés alatt álló „Digitális megújulás operatív program plusz” tartalmaz digitális kurzusokra vonatkozó részeket.

3.6. A modern korban versenyképes kkv szektor támogatása

23.	Vidéki digitális infrastruktúra fejlesztése	↑ 2
-----	--	-----

A társadalmi egyeztetés alatt álló „Digitális megújulás operatív program plusz” megállapítja, hogy az előd operatív programban (GINOP) jelentős előrelépés történt a nagy sebességű hálózatok lefedettsége terén. Az optikai szálak lefedettség meghaladja az uniós átlagot, ugyanakkor elmarad a vezető európai államok számaitól. A hálózatfejlesztési igényt a pandémia tovább erősítette. Ezért az operatív program kijelöli, hogy „a Digitális Iránytű 2030 célrendszerével összhangban – melynek célja, hogy minden háztartást gigabites hálózat kapcsoljon össze és minden lakott területen legyen 5G lefedettség – a korábban megkezdett hálózatfejlesztési beruházások célzott folytatására van szükség, ez által biztosítani kell, hogy az igényhelyek fennmaradt 70 százaléka esetében is elérhető legyen a gigabitképes hálózati csatlakozás.

#	Javaslat	Prioritás
24.	IKT kockázatok kezelésére vonatkozó szabályok szigorítása	2

Kedvező fejlemény, hogy a soron következő uniós fejlesztési ciklus vállalkozásfejlesztési támogatásait finanszírozó GINOP Plusz felhívása alapján elszámolható lesz a kiberbiztonsági tanácsadás is.

26.	Uniós támogatások szempontrendszerének súlyozása a tudásintenzív ipari szolgáltatások felé	3
-----	--	---

Több tudásintenzív ágazat is többlet támogatást kapott az elmúlt időszakban. 7 milliárd forintos kerettel elindult januárban a divat- és dizájnipari felhívás kkv-k részére, jelenleg az előminősítési fázis zajlik. A külföldi nagyvállalatok közül a Continental, Softflow és az Ericsson is állami támogatással bővítette fejlesztési tevékenységét Magyarországon. A Gyorsítósáv pályázatot 2020 szeptemberében írták ki a meghatározott iparágakban kiemelkedő növekedésre és jelentős hozzáadott értékek felmutatására képes hazai cégek számára. A hárommilliárdos keretből spin-off vállalkozások valósíthatnak meg piacorientált egészségipari fejlesztéseket egyebek mellett az intelligens sejtdiagnosztika és a bőrrák innovatív kezelése területén.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált 	Részben megvalósulttá vált 	Teljesen megvalósulttá vált

---

4. Külgazdaság és gazdaságszerkezet

A Külgazdaság és gazdaságszerkezet fejezetben szereplő javaslatok prioritással súlyozott megvalósulási mértéke 24-ről 35 százalékra nőtt a 2020-as Versenyképességi Tükörben bemutatott állapothoz képest. A külgazdasági és gazdaságszerkezeti javaslatok tekintetében nagyobb előrelépések történtek. A legfontosabb esemény az Egyiptommal megkötött vasúti kocsik legyártására vonatkozó nagy megrendelés, mely a két ország külügyi tárcájának közbenjárásával jött létre, de folytatódott a keleti országokkal kötött gazdasági megállapodások sora is. A szolgáltatásexport programok közül folytatódott a vízügyi program, valamint a Külpiaci növekedési támogatás is (bár ez utóbbi nem kifejezetten szolgáltatás fókuszú). További sikerként könyvelhető el, hogy egy magyar cég nyerte el Indonézia egészére az útdíjhálózat kiépítését.

Folytatódott a kínai relációjú programok sora is. Az előző évek fejleményeihez hasonlóan az elmúlt egy évben is a logisztikai területet érintették az új bejelentések, melyek közül kiemelhető a fényeslitkei vasúti konténer terminál, valamint a „légi selyemút” összeköttetés. A kormányzati támogatással, vagy közvetítéssel megvalósult lépésekkel növekszik Magyarország kelet-nyugati irányú szállítmányozásban betöltött nemzetközi szerepe.

A gazdaságszerkezeti fejlemények között előrelépésnek tekinthető, hogy a jellemzően hazai, erősebben beágyazott ágazatokra fókuszáló nagyvállalati beruházási támogatás (NBT) keretösszege felnőtt a jellemzően külföldi vállalatokra összpontosító program, az egyedi kormánydöntések (EKD) mellé, így javulhat az egyedi alapon megítélt támogatások nemzetgazdasági hasznosulása. A gazdaságban nagy hagyományokkal bíró egészségipar, valamint az élelmiszeripar számára további dedikált források nyíltak meg. A termelőberuházások tudásintenzív szolgáltatások felőli támogatására nagyobb lehetőség nyílt az új Nemzeti intelligens szakosodási stratégia (S3) elfogadásával. Ebben a stratégiában előrelépésnek tekinthető, hogy a kiemelt célcsoportok ágazatai a korábbiakhoz mérten jóval konkrétabban nevesítve lettek, ami a végrehajtás javulását és így a források koncentráltabb hatását eredményezheti.

#	Javaslat	Prioritás
4.1.	A magyar kis- és középvállalkozások külgazdasági aktivitásának növelése	
1.	Áruexport mellett a szolgáltatásexport erősítése	3
	<p>A Külgazdasági és Külügyminisztérium korábban megkezdett programjai folytatódtak. Indonézia egészére kiterjedő útdíjhálózat kiépítését nyerte el egy magyar vállalat. Az államilag támogatott víztechnológia-export projektek tovább folytatódtak (Zöld foki szigetek, Uganda). 2021 áprilisában kibővült a program fókusza, a támogatási intenzitás 50 százalékos.</p> <p>A korábbi programokon felül a Külpiaci növekedési támogatási program keretében 28 győztest hirdettek ki 2021 februárjában, melyek támogatják a magyar tulajdonú tőkeexportot és ezen keresztül a szolgáltatás exportot is.</p>	
2.	Övezet és út kínai kezdeményezés által elérhető előnyök kiaknázása	2
	<p>Tovább folytatódott a kínai vonatkozású logisztikai projektek végrehajtása és új fejlemények is történtek. Fényeslitkén állami támogatás mellett megkezdődött Magyarország legnagyobb vasúti konténertermináljának kiépítése, ami fontos szerepet tölthet be Kína és Európa közötti kereskedelemben. Egy másik együttműködés keretében a CRRC Changchun céggel egy magyar vállalat mellékvonali motorvonatok korszerűsítését kezdheti meg Szolnokon. Továbbá, egy vasúti szállítványozási vegyesvállalatot hoz létre a részben állami tulajdonú magyar CER Cargo és az orosz államvasút logisztikai vállalata, az RZD Logistics, kínai partner bevonásával. A lépéssel növekszik Magyarország kelet-nyugati irányú szállítványozásban betöltött nemzetközi szerepe. Légi összeköttetés tekintetében előrelépésnek tekinthető a 2021 áprilisában létrejött kínai-magyar selyemút megállapodás, mely kibővíti a jelenlegi heti három teherszállítást a két ország között további kettő járással. A megállapodás alapján további reptéri logisztikai beruházások várhatók Budapesten.</p>	
3.	Gyorsan növekvő és stabil intézményekkel rendelkező új piacokra való belépés támogatása	↑ 1
	<p>Az intézkedést jellemzően EXIM dedikált hitelkeretekkel vagy vegyes alapokkal támogatja a kormány, de elérhetőek közvetlen támogatások is. A javaslat céljával megegyező irány, hogy egy magyar-orosz konzorcium egymilliárd eurós értékben 1300 vasúti kocsira vonatkozó megállapodást írt alá Egyiptommal, mely az utóbbi évtizedek legjelentősebb magyar államilag támogatott nemzetközi gazdasági üzlete. A magyar kormány támogatásával a Medicor cég gyártóüzemet létesít Törökországban, a beruházás értékének több, mint felét a magyar kormány állja. Emellett a két ország EXIM bankja egészségipari fejlesztések finanszírozásáról írt alá megállapodást. Üzbegisztánban 5 magyar élelmiszeripari vállalat készít elő beruházásokat állami támogatás mellett, valamint márciusban 9 megállapodás került aláírásra, hogy magyar vállalatok stratégiai ágazatokat alakítsanak. Pakisztánnal 50 millió dolláros kötöttségély program indult el, azzal a céllal, hogy magyar cégek orvosi műszereket, vízipari szolgáltatásokat, illetve az élelmiszerbiztonsághoz kapcsolódó technológiákat értékesíthessenek a pakisztáni piacon. Kirgizisztánnal 5 milliárd forintos gazdasági alap került létrehozásra, Tádzsikisztán felé 30 millió dolláros, Azerbajdzsán felé 100 milliós dolláros hitelkeretet nyitott az EXIM Bank. A Mol egy tatárföldi vállalattal közösen hozott létre gumibitumen gyártó központot 2 milliárdos állami támogatás mellett.</p>	

#	Javaslat	Prioritás
4.2.	A betelepülő külföldi tőke tudásának hasznosítása	

7.	Állami gazdaságfejlesztési források irányítása a tudásintenzív, illetve belföldön jól beágyazott feldolgozóipari ágazatokra	↑ 2
----	---	-----

Az eseti alapon mérlegelt, főként nagyvállalatoknak célzott támogatási programokban kettős folyamatot figyelhetünk meg. A finanszírozott beruházások tekintetében a járvány hatására ismételten a munkahelyteremtés és a munkahelymegőrzés került a fókuszba. A nagyvállalatoknak juttatott célzott támogatások másik forrása a Nagyvállalati Beruházási Támogatás (NBT), amely az EKD programmal szemben döntően magas multiplikátorral jellemezhető ágazatokat támogatott (főként az élelmiszeriparban), továbbá 2020-ban a támogatások háromnegyede jutott magyar tulajdonú vállalatokhoz. Míg korábban az EKD támogatások jóval nagyobb keretösszeggel működtek, mint az NBT, addig 2020-ra kiegyenlítődtött a két program kerete, ami összhangban van az intézkedési javaslat céljaival.

További új lehetőség, hogy 2021 februárjában nyílt meg az élelmiszeripari közép- és nagyvállalatok komplex beruházásainak támogatását célzó, döntően uniós forrásból finanszírozott felhívás. A tudásintenzív, hazai gyártást erősíthetik a hadiipar-fejlesztési törekvések is. A filmipart támogatja egy decemberi törvénymódosítás, miszerint a külföldi előadóművészek és stábtagnak tágabban élhetnek az egyszerűsített adózási móddal. 2021 júniusában a Pénzügyminisztérium bejelentette, hogy a hazai ruha- és kreatív ipar 15 milliárd forintos támogatáshoz jut. Ezek az ágazatok magas hazai multiplikátorokkal bírnak. Az Egészségügyi Támogatási Programon további vállalatok kerültek támogatásra.

8.	Kiemelten támogatott vállalatok magyar beszállítói aktivitásának ösztönzése	3
----	---	---

Az élelmiszeriparban indult beszállítófejlesztési programban az élelmiszeripari vállalkozások egy kereskedelmi lánc (vevővel) közös pályázat keretében a piacteremtés és az üzleti együttműködés szándékát egy együttműködési megállapodásban rögzítve jelentkezhettek támogatási forrásért. Emellett a vállalkozások célzott fejlesztései egy általános konstrukcióban kaphatnak támogatást ahhoz, hogy a külföldi piacra léphessenek.

9.	Következő uniós támogatási ciklus tervezésénél kiemelt szempont legyen a termelőberuházások szolgáltatások felőli támogatása	↑ 3
----	--	-----

Az új programozási időszak kezdetével megjelent a kutatás-fejlesztési irányokat eldöntő S3 Nemzeti intelligens szakosodási stratégia, mely kijelöli a következő uniós ciklus kiemelt ágazati irányait. Az előző ciklus azonos nevű stratégiai dokumentumához képest jelentős előrelépés, hogy ágazati kódok szintjén is konkretizálja a kiemelt célcsoportokat, így a stratégia megfoghatóbbá válik, valamint a végrehajtása és minőségileg javulhat. Az S3 stratégiában kijelölt irányok jól illeszkednek az ország adottságaihoz és kompetenciáihoz. A célcsoportként megjelölt ágazatok között számos szolgáltató ágazat található meg, ami összhangban van ezen javaslat céljaival.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑	

5. Munkaerőpiac

A Munkaerőpiac fejezet javaslatainak prioritásokkal súlyozott megvalósulása 43 százalékra nőtt a 2020. novemberi 24 százalékról. A Versenyképességi program munkaerőpiacot érintő javaslatainak közel 70 százalékában kezdődött meg a végrehajtás a program bejelentése óta. A 2020-as Versenyképességi tükrő megjelenése óta 11 javaslat esetében történt státuszváltozás, melyek elsősorban a munkát terhelő közterhek további csökkentését, a külföldön élők hazavonzását és a képzési rendszer területeit érintették. Emellett 6 javaslat esetében jelentettek be újabb intézkedéseket, melyek azonban nem befolyásolták az érintett pontok megvalósulásának mértékét.

A munkát terhelő közterhek közül a minimálbér jelentősebb emelésével párhuzamosan 2022-ben folytatódik a szociális hozzájárulási adó csökkentése, valamint eltörlése kerül a szakképzési hozzájárulás. A munkavállalói oldalon a 25 év alattiak mentesülnek a személyi jövedelemadó megfizetése alól a tárgyévvel megelőző júliusi bruttó átlagkereset mértékéig. A külföldön élők hazavonzását segítheti a több állami terület (egészségügy, oktatás, rendvédelem) esetében folytatódó vagy újonnan bejelentett várható béremelés, valamint a külföldön szerzett diplomák elfogadtatásának várható egyszerűsítése. A hazai munkaerőhiányt enyhítheti az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének hazahívó programja, valamint a harmadik országbeli munkavállalók magyar munkaerő-kölcsönzőkön keresztül történő foglalkoztatásának új szabályozása. Emellett a harmadik országbeli digitális nomádok magyarországi tartózkodását is megkönnyítené egy, a Belügyminisztérium által benyújtott törvényjavaslat a Fehér Kártya bevezetéséről.

A felnőttek képzési rendszere jelentős átalakításon megy keresztül, illetve az élethosszig tartó tanulás erősítése érdekében számos programot hirdetett a kormány. 2022-től kezdődően szakmai, illetve képesítő vizsgát csak független, akkreditált vizsgaközpontokban lehet tenni a szakképzésben és a felnőttképzésben. A következő tanévtől kezdődően a szakképző intézményben felnőttképzési jogviszony keretében szakmai oktatásban részt vevő személy is jogosult lesz diákigazolványra. A kormány 70 milliárd forint keretösszegű pályázatot hirdetett 2021 őszén belső vállalati képzéseken vagy a felnőttképzésben való részvétel támogatására. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság „Netre fel” elnevezéssel kampányt indított az idősek okostelefonra történő átállásának elősegítése érdekében. Több mint 40 ezren végezték el sikeresen a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként indított 8 hetes ingyenes informatikai képzést, akik közül több mint ezren a ráépülő programozói képzést is teljesítették. 2021 elejétől tovább csökkent a felnőttképzésben a szükséges adminisztráció.

A fenti intézkedések mellett a koronavírus-járvány kedvezőtlen hatásainak enyhítése érdekében 2021-ben is folytatódott több bértámogatási program: az Ágazati bértámogatási program, a Kutatók és Fejlesztők innovációs bértámogatása program és a Vállalatok munkaerő támogatása program. Új programok is indultak 2021-ben, melyek fókuszában a hátrányosabb munkaerőpiaci csoportok vannak: a tartós álláskereső, a fiatalok és az alacsony iskolai végzettségűek (Tartósan álláskereső komplex elhelyezkedési támogatása, Munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatások). A munkahelyi képzések, fejlesztések megvalósítását segíti „A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül” elnevezésű projekt. A programok keretében a vállalkozások különböző bér-, szociális hozzájárulási adó és képzési támogatást kaphatnak. 2021 júniusától az Önfoglalkoztatók kompenzációs támogatása keretében az elsősorban kiskereskedelemben, turizmus-vendéglátásban, szálláshely-szolgáltatásban vagy szabadidő ágazatokban tevékenykedő önfoglalkoztatók is igényelhetnek egyszeri, 219 ezer forintos támogatást.

#	Javaslat	Prioritás
5.1.	A munkaerő-tartalék felszabadítása a versenyszektor részére	

2.	A közmunkáért fizetett bér és a minimálbér különbségének növelése	2
----	--	---

2021-ben 4 százalékkal, 167 400 forintra emelkedett a minimálbér, valamint négy év után a közfoglalkoztatottak bére is nőtt, 3 470 forintra 85 ezer forintra. Így a minimálbér és a közmunkáért fizetett bér közti különbség tovább emelkedett, 82 400 forintra, és a közmunkás bér az előző évhez hasonlóan 2021-ben is a minimálbér 51 százaléka volt. 2022-ben a minimálbér 200 ezer forintra emelkedik, míg a közfoglalkoztatottak bére a minimálbér 50 százaléka, vagyis 100 ezer forint lesz.

3.	A nyugdíjkorhatár alatt, nyugdíj mellett munkát vállalók esetében növekedjen a munkajövedelem összegének engedélyezett felső határa	1
----	--	---

2020. július 1-jétől a saját jogú öregségi nyugdíj mellett dolgozók mentesülnek a társadalombiztosítási járulék megfizetése alól – ami a kereseti korlát megszűnését jelenti –, azonban a szolgálati járadékban és korhatár előtti ellátásban részesülők esetében továbbra is fennmarad a minimálbér 18-szorosának megfelelő éves kereseti korlát. 2021. január 1-jétől megszűnt a rokkantsági és a rehabilitációs ellátás mellett folytatott munkavégzés kereseti korlátozása is, így az érintettek ezentúl a fizetésüktől független módon megkapják ellátásukat.

4.	Atipikus foglalkoztatási formák további ösztönzése kapacitásbővítés és szervezetfejlesztés érdekében	3
----	---	---

Az atipikus foglalkoztatási formák szélesebb körű elterjedését segítheti a szövetkezeti törvény 2021. július 1-jén hatályba lépő módosítása, melynek értelmében a gyes-en vagy gyed-en lévő szülők szövetkezetet alakíthatnak vagy szövetkezetbe léphetnek be. A szövetkezeten keresztül történő munkavégzés rugalmas feltételeket biztosít az érintetteknek, továbbá a szövetkezeti tag béréből csak a személyi jövedelemadó kerül levonásra, további járulékfizetési kötelezettség nincs. Az intézkedés a javaslat megvalósulását nem érintette, azonban előremutató az atipikus foglalkoztatás szempontjából.

5.2.	A munkaerő-tartalék aktivizálása az adórendszer eszközein keresztül	
------	--	--

6.	Munkahelyvédelmi Akcióterv kiterjesztése a munkavállalói járulékokra	↑ 2
----	---	-----

2022. január 1-től a 25 éven aluliak mentesülnek a személyi jövedelemadó megfizetése alól a 2021. júliusi bruttó átlagkereset – 433 700 forint – mértékéig. Az adómentesség azokat a fiatalokat is érinti, akik diákszövetkezeten keresztül vállalnak munkát. Az intézkedés a nettó bérnövekedés következtében növelheti a fiatalok – mint az egyik legjelentősebb munkaerőpiaci tartalékot jelentő csoport – munkakínálatát.

11.	Céltzott munkaidő-csökkentés részben vagy egészben szociális hozzájárulási adó kompenzációval és/vagy állami bérkompensációval a sérülékeny csoportokban	↑ 1
-----	---	-----

2021 ősztől új programok segítik a munkaerőpiac szempontjából sérülékenyebb csoportok közül a fiatalok és az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedését. A Munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatások keretében a munkáltatók 90 napig 100 százalékos bérköltség-támogatásban részesülhetnek, amennyiben 30 év alatti szakképzett fiatal vagy alacsony iskolai végzettségű álláskeresőt alkalmaznak. A támogatás részmunkaidős foglalkoztatás esetén is igénybe vehető, és maximális havi összege teljes munkaidő esetén a garantált bérminimum kétszerese a fiatal szakképzetteknel és a minimálbér kétszerese az alacsonyan képzetteknel. Mindkét program lejáratát követően lehetőség van a Vállalkozások munkaerő támogatása program 6 hónapos, 50 százalékos bérköltség-támogatásának (legfeljebb 100 ezer forint) igénybevételére is az érintett munkavállalók esetében.

#	Javaslat	Prioritás
5.3. Bérek fenntartható emelése		
12.	A munkát terhelő közterhek csökkentésének folytatása	↑ 3
<p>2022-ben is folytatódik a munkát terhelő adók csökkentése a munkáltatói oldalon. A minimálbér 200 ezer forintra történő emelésével párhuzamosan a munkáltatói terhek 4 százalékponttal csökkennek, ami a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékpontos csökkentéséből és a 1,5 százalékos szakképzési hozzájárulás megszüntetéséből adódik. Így 2022-től a munkáltatóknak csak a 13 százalékos szociális hozzájárulási adót kell fizetniük a bruttó munkabérek után.</p>		
13.	Digitális nomádok vonzása	↑ 2
<p>A Belügyminisztérium által 2021 októberében benyújtott T/17283. számú törvényjavaslat értelmében 2022-től megkönnyítenék a harmadik országbeli digitális nomádok magyarországi beutazását és tartózkodását. A tervezet alapján létrejön egy kifejezetten a digitális nomádoknak szánt új tartózkodási engedély típus, a Fehér Kártya, melynek érvényessége várhatóan egy év lesz (további egy év hosszabbítással). A tartózkodási engedélyt azon harmadik országbeli állampolgár kaphatja meg, aki egy másik államban igazoltan foglalkoztatási jogviszonyban áll, és a munkáját Magyarországról fejlett digitális technológiai megoldással végezné, vagy külföldi, nyereséges cégben tulajdonos, de Magyarországról kívánja irányítani vállalatát.</p>		
5.4. Külföldön élők hazavonzása		
14.	Bérfejlesztés az állami hiányszakmákban	3
<p>A korábbi évek és a 2021-es bejelentések alapján több állami szakma esetében is folytatódnak a béremelések. A korábbi rendeletek értelmében 2022-ben folytatódik az orvosok és az egészségügyi szakdolgozók bérének emelése a többlépcsős emelések keretében. Emellett 2022-ben 20 százalékkal emelkedik a bölcsődékben, a szociális és gyermekvédelmi, valamint a kulturális területen dolgozók bére, továbbá 10 százalékról 20 százalékra nő a pedagógusok szakmai bérpótléka. Az ITM törvényjavaslata alapján az állami fenntartású egyetemek oktatói is kaphatnak a jövőben kétszer 15 százalékos béremelést. A fegyveres és rendvédelmi szervezetek hivatásos tagjai 2023 helyett 2022 elején részesülhetnek a havi fizetésüknek megfelelő rendvédelmi szolgálati juttatásban (fegyverpénz). Decemberi bejelentések alapján a katonák és a rendvédelmi dolgozók fizetése is emelkedik 10 százalékkal.</p>		
16.	Magyarvállalatok külföldi toborzásának támogatásaköltségei leírásával, adókedvezményekkel	↑ 1
<p>Az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) az Építőipari Hazahívó Program keretében 2021 novemberében Münchenben rendezett börzét, ahol több hazai nagyvállalat is képviseltette magát állásajánlatokkal. A program egy GINOP projekt finanszírozásával került megrendezésre. Emellett egy 2021. szeptember 1-jén életbe lépett rendelet értelmében a nem szomszédos, harmadik országbeli munkavállalók számára lehetővé válik, hogy átmeneti időre Magyarországra jöjjenek munkaerő-kölcsönzőkön keresztül is. A vendégmunkások behozatalára kizárólag minősített, nagy tapasztalattal rendelkező munkaerő-kölcsönző cégek jogosultak. Az intézkedés hozzájárulhat a hazai munkaerőhiány enyhítéséhez.</p>		
17.	Külföldön szerzett diplomák elfogadtatásának egyszerűsítése	↑ 1
<p>Az ITM 2021 novemberében benyújtott törvényjavaslata alapján a jövőben 1 hónapra rövidülhet a külföldön szerzett diplomák hazai elismerése. Emellett a kormány már dolgozik a folyamat ingyenessé tételén is. A visegrádi országok felsőoktatási képzéseinek automatikus, kölcsönös elismeréséről írtak alá szándéknyilatkozatot az országok képviselői 2021 őszén.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
5.5.	Felnőttek képzési rendszerének megerősítése	
18.	Kimenetszabályozás és független vizsgaközpontok bevezetése a felnőttoktatási és -képzési rendszerben	 1
<p>2022-től kezdődően szakmai, illetve képesítő vizsgát csak független, akkreditált vizsgaközpontokban lehet tenni a szakképzésben és a felnőttképzésben. A jövőben elválíik egymástól a képzés és a vizsgáztatás. Aki a képzőnél sikeresen befejezte a képzést, kap egy tanúsítványt, s ennek birtokában keresnie kell egy akkreditált vizsgaközpontot, ahol vizsgát tehet, és eredményes vizsga után kaphat egy állam által elismert bizonyítványt.</p>		
19.	Első végzettség megszerzésének ingyenessé tétele a felnőttképzésben	2
<p>A szakképzés további erősítése érdekében a 2020/2021-es tanévtől átalakításra került az OKJ-képzések rendszere. Az elérhető képzések listája jelentősen egyszerűsödött: az eddig az OKJ-ban szereplő több mint 700 szakképesítés helyett a szakképző intézmények 177 szakképesítést, 76 részsakképesítést és 25 kulturális és művészeti szakképesítést kínálnak. Az alapszakmák megszerzésére már az iskolai rendszerben is van lehetőség, amire további szakképesítések építhetők. A felnőttek számára az iskolarendszerben a második szakma elsajátítása már jelenleg is ingyenes, de a reform hatására a képzési idő rövidül, így gyorsabban lehet szakmát szerezni. A következő tanévtől kezdődően a szakképző intézményben felnőttképzési jogviszony keretében szakmai oktatásban részt vevő személy is jogosult lesz diákigazolványra. A kormány 70 milliárd forint keretösszegű pályázatot hirdetett 2021 őszén belső vállalati képzéseken vagy a felnőttképzésben való részvétel támogatására. A képzési költségekre felvehető Diákhitel2 2021 májusától a szakképzésben és a felnőttképzésben is elérhetővé vált.</p>		
20.	Digitális és nyelvi készségek fejlesztése az idősebb korosztályok körében	 3
<p>A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság „Netre fel” elnevezéssel kampányt indított az idősek okostelefonra történő átállásának elősegítése érdekében. 2021 januárjától elérhető a Digitális Jólét Szoftver Alapcsomag, ami egyszerűen telepíthető és használható operációs rendszer, illetve felhasználói szoftverek együttese, amely nyílt forráskódú megoldásokkal helyettesíti a fizetős operációs rendszereket és irodai programokat. Az idősebbek számára a Digitális Jólét Szoftver Alapcsomag egy testreszabott, felhasználóbarát (növelhető betűméretű, speciális ikonokkal ellátott) felhasználói profilt kínál. A Digitális Jólét Program keretében 1300 mentor több mint 80 ezer, többnyire idős embernek segített a digitális ügyintézésben a járvány során felmerült kihívások kezelésében. Több mint 40 ezren végezték el sikeresen a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként indított 8 hetes ingyenes informatikai képzést, akik közül több mint ezren a ráépülő programozói képzést is elvégezték. A tanulók átlagéletkora 39 év volt, és egyebek mellett korábban bolti árufeltöltőként, jogászként, tolmácsként, futárként, tanárként dolgozók is átképeztették magukat. A képzés második ütemében további 10 ezer ember vehet részt 4 hetes, napi 2-6 óra elfoglaltságot jelentő képzésben. Álláskeresők és karrierváltás előtt állók számára kínál ingyenes, alapszintű programozó kurzust a HTTP Alapítvány. A virtuális nyári tábor résztvevői teljesen kezdőként is eljuthatnak első saját weboldaluk önálló létrehozásáig. 2022 első felében mobiltelefoncsere-program indul, amelynek célja, hogy a 2G vagy 3G technológiát használó készülékeket le tudja cserélni a lakosság a modernebb, már 4G és 5G használatára is képes készülékekre. A program keretében bruttó 20 ezer forint hozzájárulásban részesülhetnek azok, akik lecserélik régi telefonjukat.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
5.6.	Szakmai továbbképzések erősítése	
21.	Élethosszig tartó tanulás ösztönzése az oktatási költségek társasági adó alapból való levonhatóságával	↑ 3

A munkakör ellátásához szükséges iskolarendszeren kívüli képzések munkáltató által viselt költsége az szja törvény szerint nem minősül bevételnek, így azt közteher nem terheli. A kormány 70 milliárd forint keretösszegű pályázatot hirdetett 2021 őszén belső vállalati képzéseken vagy a felnőttképzésben való részvétel támogatására. A program részét fogja képezni a munkavállalónkénti félmillió forintos támogatás feletti költségekre igényelhető hitel, illetve egy pályakövetési rendszer kialakítása is. A támogatás feltétele, hogy a vállalkozók tovább foglalkoztassák a munkavállalóikat legalább egy évig, illetve, hogy a minimálbér növekedésénél nagyobb mértékben emeljék dolgozóik bérét. A kevesebb mint 50 munkavállalót foglalkoztató vállalkozások 70, a közepes méretű vállalkozások 60, míg a nagyok 50 százalékos támogatási intenzitás mellett vehetik igénybe a képzési támogatást.

Lezárult a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) 2,7 milliárd forintos költségvetésű projektje, amelyben mikro-, kis- és középvállalatok, valamint nagyvállalatok munkavállalói számára szervezett munkahelyi képzéseket támogattak. A projekt fő célja a munkahelyi képzéseket szolgáló pályázatok megvalósítása, valamint a megvalósuló képzések megfelelő minőségének biztosítása és nyomon követése volt a kevésbé fejlett régiókban.

A kormány egyszerre támogatja a magyar fiatalokat és az infokommunikációs iparágban tevékenykedő mikro-, kis- és középvállalkozásokat azzal, hogy 2021 tavaszán közel három hónapig biztosította junior IT szakemberek bérét a Programozd a jövőd! projekt keretében.

7 milliárd forint keretösszegű projektben a közlekedési ágazat 8 ezer foglalkoztatottja vehet majd részt virtuális tanulási térben tartott készségfejlesztésen. 2022 tavaszától egységes és központosított elektronikus rendszer működik majd a közlekedési vizsgáztatásban. A teljes körű elektronikus ügyintézés egyszerűsíti a jogosítvány megszerzésének menetét is, a jövőben a gépjárművezetői vizsgára történő jelentkezést ügyfélkapun keresztül indíthatják el, ahol az autósiskolát is megjelölhetik.

22.	Kötelező vállalati továbbképzési minimum bevezetése	↑ 3
-----	--	-----

2021 elejétől tovább csökkent a felnőttképzésben a szükséges adminisztráció. A felnőttképzési szabályozás változásai a vállalati belső képzésekre vonatkozó szabályok egyszerűsítését és az adatszolgáltatási és adatkezelési kötelezettségek csökkentését érintik. A módosítás következtében nem tartoznak a vállalati belső képzések körébe – azaz semmilyen adminisztráció nem terheli – a hat óránál rövidebb képzéseket, valamint szintén kikerültek a törvény hatálya alól a munkavállalók számára nyújtott munka- és tűzvédelmi képzések. További fontos könnyítést jelent a vállalkozások számára, hogy a képzésekhez kapcsolódó adatszolgáltatást elég negyedévente teljesíteniük.

5.7.	Vállalkozói hajlandóság erősítése	
25.	Vállalkozói ismeretek oktatása, vállalkozói készségek fejlesztése a köznevelésben és a felsőoktatásban	2

A PÉNZ7 sikeres megvalósítása érdekében hatoldalú együttműködési megállapodást kötöttek: az Emberi Erőforrások Minisztériuma projektgazdaként, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Magyar Bankszövetség, a Pénziránytű Alapítvány, valamint a Junior Achievement Magyarország Alapítvány a PÉNZ7 együttműködő szakmai partnereiként írták alá a dokumentumot. Az 2020/21-es tanévben hazánkban több mint 1100 iskola 171.500 diákja vett részt a programban. A kimagasló részvétel elismeréseként a magyar program háromszor is bekerült a Global Money Week (GMW) eseménysorozat legjobbjai közé.

2021-ben először valósult meg az IdeaFest elnevezésű verseny, amelyen a 14 évesnél idősebb, vállalkozó kedvű középiskolások vehettek részt.

2021 szeptemberétől már 26 egyetemen érhető el az első országos egyetemi startup képzés, a Hungarian Startup University Program (HSUP), amelynek célja, hogy már az egyetemen felkeltse a fiatalok érdeklődését a megoldásközpontú gondolkodásmód és a vállalkozás világa iránt. A két féléves online képzés kreditpontokat is ér. Az előző évben induló első tanévben 2095 hallgató vette fel az új tantárgyat, amelynek második félévében 70 mentor szakmai támogatásával közel 100 innovatív ötlet megvalósításán dolgozhattak projektcsapatokba szerveződve.

#	Javaslat	Prioritás
26.	Belföldi és külföldi médiaprogramok a vállalkozói lét népszerűsítésére	↑ 1

Az Európai Vállalkozásfejlesztési Díj nemzeti fordulójának 2021-es nyertese Magyarországon az Atasi Team lett, amely az adatvédelmi jognak való megfelelés területén nyújt segítséget a mikro- és kisvállalkozások számára, valamint a Budapesti Gazdasági Egyetem – Budapest LAB Vállalkozásfejlesztési Központ az „Üzleti terv egy hét alatt” című kurzusa. A díj célja, hogy népszerűsítse és megismertesse az emberekkel azokat a vállalkozókat, akik vonzóvá teszik a vállalkozóvá válást, és nemzetközi szinten is kiemelkedő példával szolgálnak. A Budapest Institute of Banking (BIB) az Innovációs és Technológiai Minisztérium megbízásából ingyenesen elérhető e-learning tananyagot fejlesztett „Vállalkozzon okosan!” néven. A teljes kurzuskínálat időtartama 70 óra, amely lehetőséget biztosít a résztvevőknek, hogy a 9 különböző témakört mélyebben tanulmányozzák, és részletes példák segítségével gyakorlati ismeretekre tegyenek szert. A vállalkozások vezetésének generációváltását segítő program indult Evolúció – megújuló vállalkozások programja néven, amelyre 2022. augusztus 31-éig várja a jelentkezőket az ITM. A programban komplex tanácsadói szolgáltatást vehetnek igénybe a vállalkozások, akiket ingyenes tanácsadással segítenek a cégérték meghatározásában, az átadási folyamat tervezésében, valamint a továbblépéshez szükséges finanszírozási forma megtalálásában.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑	

6. Területi felzárkózás

A Területi felzárkózás fejezetben szerepelő javaslatok prioritással súlyozott megvalósulásának mértéke 40 százalékra nőtt a 2020. novemberi 28 százalékról. A területi felzárkózás elősegítését ösztönző 13 javaslat közül összességében 8 esetben, vagyis 62 százalékukban történt előrelépés a Versenyképességi program megjelenése óta. A 2020. őszi Versenyképességi tükrő óta 4 javaslat esetében történt státuszváltozás, emellett további 5 pontnál történtek intézkedések a javaslatok megvalósulási mértékének módosulása nélkül.

2021-ben folytatódott a munkaerőpiaci mobilitás növelésének támogatása „Munkásszállások kialakítása” program újbóli meghirdetésével. Az álláskereső lakóhelyüktől távolabb eső munkavállalása esetén rendelkezésre állt utazási és lakhatási támogatás. Emellett a helyközi közlekedés fejlesztése tekintetében is történtek előremutató bejelentések. A vidék fejlődéséhez előretekintve jelentősen hozzájárulhat a 2021-27-es uniós programozási időszak Vidékfejlesztési Programja, mely közel 4300 milliárd forint forrást biztosít a mezőgazdaság és az élelmiszeripar fejlesztésére. A vidéki és kevésbé fejlett régiók vállalkozásainak munkahelyteremtését és beruházási tevékenységét több program támogatta (kapacitásbővítő támogatás, vállalkozás-újraindítási és turizmusfejlesztési programok). Folytatódtak továbbá meglévő programok, így a Modern Városok Program és a Magyar Falu Program fejlesztései a vidéki térségekben, emellett a leghátrányosabb települések felzárkóztatása érdekében az eddigi 67 település mellett további 51 helyen valósulnak meg a „Felzárkózó települések” program intézkedései. Mindezek mellett a vidéki térségek fejlődéséhez és az egyenlőtlenségek mérséklődéséhez hozzájárulhat a 2021-27-es Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz), mely a következő hét évben 1800 milliárd forintot biztosít fejlesztésre. Az elmaradottabb régiók finanszírozását célzó javaslatok közül kettő esetben is jelentősebb előrelépés történt: az Európai Beruházási Bank 2020-ban is jelentős összegű hitelt és garanciát nyújtott hazánk számára, valamint már hat MFB-s városi tőkealap segíti a vidéki térségek vállalkozásait.

#	Javaslat	Prioritás
6.1.	Munkaerő-mobilitás ösztönzése	

1.	A munkaerőpiaci mobilitás támogatása az ingázás ösztönzésén keresztül	3
-----------	--	----------

2021 szeptemberében már hatodik alkalommal vált elérhetővé a munkaerő mobilitását elősegítő „Munkásszállások kialakítása” program, melynek keretében több mint 10 milliárd forintra nyújthatnak be pályázatot vállalkozások, önkormányzatok és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok. A 2017-ben indult program eddigi öt kiírása során összesen több mint 15 milliárd forint támogatás került megítélésre, ami országszerte közel hatezer férőhely kialakítását teszi lehetővé.

Emellett 2021 júliusa és decembere között igényelhető az „Utazási támogatás 2021.” program, mely a korábbi álláskeresők számára nyújt támogatást a lakóhelytől legfeljebb 60 km távolságra történő elhelyezkedés és a 2020-as havi bruttó átlagkereset mértékét (403 616 forint) meg nem haladó munkabér esetén. Az utazási támogatás maximális összege 41 850 forint három hónapra. A korábbi években futó, utazási támogatási elemet is tartalmazó „Út a munkaerőpiacra” program megvalósítása 2021 októberében lezárult.

2.	A munkaerőpiaci mobilitás támogatása az állandó lakhelyváltogatás támogatásával	2
-----------	--	----------

2021 júliusa és decembere között igényelhető a „Lakhatási támogatás 2021.” program, mely a korábbi álláskeresők számára nyújt támogatást a lakóhelytől legalább 60 km távolságra történő elhelyezkedés és a 2020-as havi bruttó átlagkereset mértékét (403 616 forint) meg nem haladó munkabér esetén. A lakhatási támogatás három hónap időtartamra, havi 100 000 forint összegben nyújtható. A korábbi években futó, lakhatási támogatási elemet is tartalmazó „Út a munkaerőpiacra” program megvalósítása 2021 októberében lezárult.

3.	A közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásainak mobilitási ösztönzőkkel való kiegészítése	3
-----------	--	----------

A „Munkásszállások kialakítása”, az „Utazási támogatás 2021.”, valamint a „Lakhatási támogatás 2021.” programok ugyan nem kifejezetten a közfoglalkoztatottak munkapiaci mobilitását célozzák, azonban támogathatják az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésüket.

4.	A helyközi közlekedés fejlesztése	2
-----------	--	----------

A kormány 2040-ig tartó, átfogó fővárosi agglomerációs vasútfejlesztési tervet hirdetett “Budapest Agglomerációs vasúti stratégia” címmel 2021. januárban, a stratégia megvalósításának összköltsége mintegy 2000 milliárd forint. A megvalósításra allokált forrás felének a felhasználása 2027-ig valósulhat meg. A 2021-27-re vonatkozó Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz tervzete is kiemelten kezeli a helyközi és agglomerációs közlekedés fejlesztését. Az intelligens utastájékoztatói rendszerek fejlesztése szempontjából emellett előremutató a Volánbusz és a Magyar Közút 2021. májusi megállapodása, amely szerint kölcsönösen megosztják egymással a közlekedési információkat. Emellett a már folyamatban lévő intermodális csomópontok kiépítése is elősegítheti a helyközi és agglomerációs közlekedés fejlődését.

6.2.	Kevésbé fejlett régiók közvetlen támogatása	
-------------	--	--

6.	Erős támaszkodás a Budapesten kívüli gazdasági központok ágazati és technológiai specializációira	 3
-----------	--	--

A vidék fejlődéséhez előretételeként jelentősen hozzájárulhat a 2021-27-es időszak Vidékfejlesztési Programja, mely közel 4300 milliárd forint forrást biztosít a mezőgazdaság és az élelmiszeripar fejlesztésére, valamint a vidéki gazdaságok megerősítésére. A keretösszeg háromszorosa a korábbi, 2014-2020-as időszak forrásainak, és 2021-ben már 1100 milliárd forintnyi pályázat jelenik meg. A vidéki turizmus fejlesztése szempontjából előremutató a 2021 év végén induló „Nem mezőgazdasági tevékenységek diverzifikációja – Vidéki turizmus fejlesztése” pályázat, melynek keretében mikro- és kisvállalkozásnak minősülő mezőgazdasági termelők kaphatnak támogatást szálláshelyek kialakítására, fejlesztésére 50 milliárd forint értékben. Emellett várhatóan a következő időszakban elindul a szintén 50 milliárd forint keretösszegű „Helyi és térségi turizmusfejlesztés” program is. 2021-ben is folytatódott a Modern Városok Program beruházásainak megvalósítása, sor került többek között infrastrukturális, tömegközlekedési, egészségügyi, ipari park és sporttelep fejlesztésekre több vidéki városban. A program összesen 270 projektet tartalmaz 4000 milliárd forint forrásigénnyel, melynek fele 2020 végéig kifizetésre került, a projektek döntő többsége pedig a tervek szerint 2025-ig megvalósul.

#	Javaslat	Prioritás
7.	Helyi beszállítókra és erőforrásokra építő pályázatok előnyben részesítése	↑ 3
<p>A vidéki mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtését és kapacitásbővítését segíti a 2021 őszi meghirdetett „KKV kapacitásbővítő támogatás” program, mely közel 14 milliárd forintos kerettel támogatja a Budapesten és Pest megyén kívüli vállalkozásokat. A támogatás feltétele 3-25 fős létszámbővítés, és a cégek 4 millió forint támogatást kaphatnak munkavállalónként.</p> <p>Az 5000 fő alatti és a Szabad Vállalkozási Zónákban működő mikrovállalkozások beruházásait segíti a Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program. A program korábbi szakaszaiban 27 milliárd forint értékű támogatást kaptak a mikrovállalkozások, a 2021 novemberében kiírt pályázat pedig további közel 19 milliárd forint támogatást biztosít majd. A vállalkozások 2-10 millió forint támogatást kaphatnak beruházási tevékenységeik maximum 70 százalékáig. A vidéki térségek fejlődését támogatja az MFB Invest Zrt. tematikus vállalkozásfejlesztési tőkealapja, a Városi Alapok, mely újabb két város – Veszprém és Pécs – és térségük vállalkozásait segíti tőkefinanszírozással 3-3 milliárd forint értékben.</p>		

6.3. Finanszírozás a kevésbé fejlett régiókban		
11.	Tőke és forrás egyidejű biztosítása banki részvétellel	↑ 2
<p>Az MFB Invest Zrt. tematikus vállalkozásfejlesztési tőkealapja, a Városi Alapok már hat vidéki város és a hozzájuk tartozó térség vállalkozásainak nyújt tőkefinanszírozást, amely mellett tulajdonosi hitel felvételére is van lehetőség. A 2019 őszi elindított Alapok Debrecen, Székesfehérvár, Kaposvár, Nyíregyháza, Veszprém és Pécs térségében összesen 29 milliárd forintnyi rendelkezésre álló tőkével segítik a vállalkozások fejlesztéseinek, beruházásainak megvalósulását.</p>		
12.	Szabad Vállalkozási Zóna kedvezményeinek kibővítése	2
<p>A Szabad Vállalkozási Zónában működő vállalkozások számára elérhető adókedvezmények tekintetében ugyan nem történt bővítés, azonban a kormány 2027. december 31-ig hosszabbította meg a Szabad Vállalkozási Zónává történő kijelölést. A zónák jelenleg 1202 településre terjednek ki.</p>		
13.	Az Európai Beruházási Bank (EIB) által biztosított források nagyobb mértékű kihasználása	↑ 1
<p>Az Európai Beruházási Bank (EIB) Csoport összességében 767 millió euro finanszírozást nyújtott Magyarországnak 2020-ban, amely rekord összegnek számított az utóbbi 5 évet figyelembe véve. A 767 millió eurót kitevő hitel és garancia a magyar GDP 0,57 százalékát tette ki, és nagymértékben hozzájárult a hazai kis- és középvállalati, valamint az egészségügyi szektor járvány utáni helyreállításához. Ebből az Európai Beruházási Bank 757,5 millió eurós finanszírozási forrása 6 nagyobb projekt között oszlott meg. Az összegből 275 millió euro a kkv szektor finanszírozását, 200 millió euro a magyar kormány európai uniós projektekhez való hozzáférését, 162,5 millió euro az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (ÁEEK) eszközbeszerzéseit, míg 120 millió euro az MVM délkelet-magyarországi hálózatának korszerűsítését szolgálta.</p>		

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑	

7. Családbarát program

A Versenyképességi programban bemutatott családbarát javaslatok 59 százalékánál történt előrelépés 2021 decemberéig, ezáltal a fejezeti javaslatok prioritásokkal súlyozott megvalósulási szintje 34 százalékra nőtt a 2020. novemberi 27 százalékról. A 46 demográfiai fordulatot célzó pont közül 1 javaslat teljesen megvalósult, további 11 javaslat részben megvalósult, valamint 15 javaslat megvalósítása megkezdődött. A kiterjedt hazai családtámogatási rendszer is hozzájárult ahhoz, hogy a születések száma nem esett vissza a koronavírus-járvány miatt. 2021 nyarán a születésszám ismét meghaladta az egy évvel korábbi szintet, így a teljes termékenységi arányszám enyhén növekedett is hazánkban.

2021 során tovább bővültek a hazai családtámogatási rendszer elemei. 2021. február 1-től a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedésével nőtt a gyermekgondozási díj (gyed), a hallgatói gyed és a gyermekek otthongondozási díjának (gyod) maximális havi összege. 2021. július 1-től a csecsemőgondozási díj (csed) összege az anya munkabérének 70 százalékáról 100 százalékára emelkedett. A szabályváltozás következtében az anyák jövedelme magasabb a szülési szabadság 24 hetes időtartama során, mint a munkában töltött idő alatt folyósított nettó munkabér. 2022-ben a minimálbér bruttó 200 ezer forintra, míg a garantált bérminimum bruttó 260 ezer forintra fog emelkedni, ami ismét növelni fogja e támogatások maximális összegét. 2021. július 1-jétől a csecsemőgondozási díj (csed) összege az anya munkabérének 70 százalékáról 100 százalékára emelkedett. A gazdasági folyamatok kedvező alakulása esetén 2022 februárjában minden, legalább egy gyermeket nevelő szülő visszakapja a 2021-ben befizetett személyi jövedelemadóját a nemzetgazdasági átlagbér összegéig. 2022. január 1-jétől valamennyi 25 évnél fiatalabb munkavállaló mentesül a személyi jövedelemadó fizetése alól. Az intézkedés célja, hogy segítse a fiatalok saját lábra állását és gyorsabb családalapítását.

2021-ben 350 milliárd forint értékben, 900 helyszínen zajlanak köznevelési beruházások. A beruházások kiterjednek bölcsőde-, óvoda- és iskolaépítésekre, valamint tornatermek és tanuszodák létesítésére. Egyszerűsödtek a bölcsődék építésének szabályai és csökkentek az új bölcsődék indításával kapcsolatos adminisztrációs akadályok, illetve 7 főről 8 főre növelik a családi bölcsődék maximális csoportlétszámát. 2021-ben az EMMI 1000 családi bölcsődei férőhely normatívába történő befogadását tette lehetővé, amelyre a már jelenleg is működő családi bölcsődék, illetve újonnan létrehozott intézmények is jelentkezhetnek. A kormány tovább növelte a munkahelyi bölcsődék támogatását, amely 2021-ben így már 7-szer akkora, mint négy évvel korábban volt. 2021. novemberében újabb 50 milliárd forintos pályázat indul bölcsődék, minibölcsődék és családi bölcsődék létesítésre. Ugyancsak 2021-ben bevezetésre került a bölcsődei kisgyermeknevelők helyettesítési pótléka, ami akkor jár, amikor egy bölcsődei dolgozónak helyettesítenie kell egy kollégáját. A kormány tovább növelte a munkahelyi bölcsődék támogatását (a támogatás fajlagos összege évi 758 ezer forint), amely 2021-ben így már 7-szer akkora, mint négy évvel korábban volt. 2022 december végéig meghosszabbításra került a nem önkormányzati fenntartású bölcsődékben történő gyermekelhelyezés támogatását célzó GINOP projekt, amelynek keretében akár havi 40 ezer forintos támogatást is kaphatnak a családok. 2021-ben minden eddiginél több, 110 ezer gyermek nyaralhatott otthlakásos Erzsébet-táborokban, valamint az őszi kirándulások, a családi hétvégék és az Erzsébet-karácsony keretein belül 2021. évben összesen mintegy 150 ezer táborozónak biztosítanak bentlakásos kikapcsolódást az Erzsébet-táborok. Napközis Erzsébet-táborokban 71 ezren vettek részt, a Gyógyító Szent Erzsébet-táborban ezren, a diabéteszrel élő gyermekeknek szervezett táborokban 500-an, az erdélyi Erzsébet-táborban pedig 1.200 helyi magyar gyermek táborozott 2021-ben.

#	Javaslat	Prioritás
7.1.	A családtámogatási rendszer elemeinek erősítése	
1.	A csecsemőgondozási díj (csed) és a gyermekgondozási díj (gyed) felső határának növelése	3
	<p>2021. július 1-től a csecsemőgondozási díj (csed) összege az anya munkabérének 70 százalékaról 100 százalékra emelkedett. A szabályváltozás következtében az anyák jövedelme magasabb a szülési szabadság 24 hetes időtartama során, mint a munkában töltött idő alatt folyósított nettó munkabér, mivel a csed összegéből csak személyi jövedelemadót kell fizetni. 2021. február 1-től a minimálbér emelkedésével bruttó 234.360 forintra emelkedett a gyermekgondozási díj maximális havi összege. A minimálbér 2022-ben bruttó 200 ezer forintra fog emelkedni, így a gyermekgondozási díj maximuma bruttó 280 ezer forint lesz 2022. januárjától.</p>	
3.	Indulótöke-program bevezetése a hazatelepülő és itthon gyermeket vállaló fiatalok számára	↑ 3
	<p>A babaváró támogatás elérhető a külföldről hazatelepülő fiatalok számára is 2022. december 31-ig. A babaváró támogatás maximum 10 millió forint összegű kamatmentes, szabad felhasználású kölcsön, amelynek törlesztő részlete legfeljebb havi 50 ezer forint, futamideje pedig 5–20 év. Amennyiben a kölcsön igénylésétől számítva 5 éven belül megszületik az első gyermek, a kölcsön továbbra is – immár a teljes futamidő alatt – kamatmentesen törleszhető, a törlesztést pedig 3 évre felfüggesztik. A második gyermek születésénél újabb 3 évig nem kell törleszteni, és a fennálló tartozás 30 százalékat is elengedik, a harmadik gyermeknél pedig a teljes fennmaradó összeget átvállalja az állam. A támogatás önerőként is beszámítható jelzáloghitelhez ingatlanvásárlás esetén, valamint hitelkiváltásra is felhasználható.</p>	
5.	A felsőfokú intézményben tanuló hallgatók gyermekvállalásának támogatása	2
	<p>A diplomás gyed összege 2021 februárjában növekedett a minimálbér és a garantált bérminimum összegének emelkedését követve. A felsőfokú alapképzésben tanuló hallgatók esetében a diplomás gyed összege a minimálbér (167.400 forint) 70 százaléka, a mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy doktori képzésben részt vevők esetében a garantált bérminimum (219.000 forint) 70 százalékát teszi ki a diplomás gyed havi összege. A minimálbér és a garantált bérminimum 2022. január 1-jétől ismét emelkedni fog, ami ismét növelni fogja a diplomás gyed összegét.</p>	
7.	A gyermekvállalás népszerűsítése (figyelemfelhívás, családtámogatási elemek ismertségének növelése, felkészítő tréningek támogatása)	↑ 2
	<p>A kormány 2020-ban 1,9 milliárd forintot, míg 2021-ben 3,4 milliárd forintot fordított a hazai családtámogatási rendszer kommunikációjára és az ehhez kapcsolódó országos rendezvénysorozat megvalósítására. 2020-ban megalakult a Szoptatást Támogató Nemzeti Bizottság, amelynek célja az anyatejrel táplált csecsemők számának emelése. Pályázatot hirdetett családokat segítő, okos megoldásokat nyújtó startup vállalkozásoknak az újonnan megalakult, családokat segítő innovatív központ, a Kincs Smart Family Centrum.</p>	
7.2.	Egészségügyi rendszer családbarát fejlesztése	
8.	Gyermekvállalást gátló betegségek megelőzése, kezelése	3
	<p>A Katolikus Szeretetszolgálat „Természetes gyermekáldás” elnevezésű projekt keretében más országokban már bevált lelki és életvezetési módszerek váltak elérhetővé Magyarországon is a gyermekvállalással kapcsolatos egészségügyi problémákkal küzdő párok számára. Megkezdte működését a Budai Termékenységi Centrum (BTC), amelynek célja, hogy pszichológiai támogatást és tanácsadást nyújtson azoknak a pároknak, akik elakadnak a gyermekvállalásban.</p>	
10.	Mesterséges megtermékenyítés aktívabb támogatása	2
	<p>2021 szeptemberében állami tulajdonba került a Róbert Károly Meddőségi Centrum. A magánellátó állami átvétele miatt a 2021-es költségvetésben az Egészségbiztosítási Alap gyógyító-megelőző jogcímcsoportját 191 millió forinttal, a gyógyszer-támogatás kiadási sort pedig 33 millió forinttal növelte meg a kormány. 2022 nyarától kizárólag az állami meddőségi klinikákon lesz nyújtható humán reprodukciós tevékenység.</p>	

#	Javaslat	Prioritás
12.	Magzati halálozások csökkentése a terhességgondozás további fejlesztésével	↑ 2

Az állami egészségügy rendszerben bevezetett új egészségügyi szolgálati jogviszony kiterjed a védőnőkre is. Az egészségügyi szakdolgozók bérfejlesztésének újabb ütemében 2022. január 1-jétől újabb 21 százalékkal fog emelkedni a védőnők fizetése. A Belügyminisztérium önkormányzatoknak szóló pályázatának segítségével 31 településen újult meg a védőnői ellátást biztosító épület vagy helyiség.

13.	Védőoltások árának csökkentése	1
-----	---------------------------------------	---

A Covid19 elleni védőoltások ingyenesen elérhetők valamennyi 12 évnél idősebb magyar állampolgár számára.

7.3. Családbarát adóreform

15.	Pénzügyi családtámogatási rendszer munkavállaláshoz kötött elemei kövessék a dinamikus bérnövekedést	↑ 3
-----	---	-----

2021. február 1-től a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedésével emelkedett a gyermekgondozási díj, a hallgatói gyed és a gyermekek otthongondozási díjának maximális havi összege. 2022-ben a minimálbér bruttó 200 ezer forintra, míg a garantált bérminimum bruttó 260 ezer forintra fog emelkedni, ami ismét növelni fogja e támogatások maximális összegét.

7.4. A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményrendszer fejlesztése

19.	Valamennyi 2 és 3 év közötti magyar gyermek számára legyen elérhető bölcsődei férőhely	3
-----	---	---

A közösségi élet újraindításáért felelős operatív törzs döntése alapján egyszerűsödtek a bölcsődék építésének szabályai, csökkentik az új bölcsődék indításával kapcsolatos adminisztrációs akadályokat (a jövőben már elkezdhet működni az a bölcsőde, ahol az egyik csoport elindulásához szükséges feltételek rendelkezésre állnak), illetve 7 főről 8 főre növelik a családi bölcsődék maximális csoportlétszámát. 2021-ben az EMMI 1.000 családi bölcsődei férőhely normatívába történő befogadását tette lehetővé, amelyre a már jelenleg is működő családi bölcsődék, illetve újonnan létrehozott intézmények is jelentkezhetnek. A Lechner Tudásközpont összeállított egy bölcsődei mintaterv-katalógust, amelyet új intézmények kialakításakor ingyenesen fel lehet használni. 2021. novemberében újabb 50 milliárd forintos pályázat indul bölcsődék, minibölcsődék és családi bölcsődék létesítésre. 2021-ben bevezetésre került a bölcsődei kisgyermeknevelők helyettesítési pótléka, ami akkor jár, amikor egy bölcsődei dolgozónak helyettesítenie kell egy kollégáját. A kormány tovább növelte a munkahelyi bölcsődék támogatását, amely 2021-ben így már 7-szer akkora, mint négy évvel korábban volt. Az állami intézményekben mentesülnek a bölcsődei térítési díj megfizetése alól a három vagy több gyermeket nevelő szülők 2021 februárjától. 2021-től már a bölcsődék is csatlakozhatnak az OkosÓvoda Programhoz, amelynek keretében az intézmények ingyenesen kaphatnak saját honlapot.

20.	Az óvodai férőhelyek számának bővítése annak érdekében, hogy 2,5 éves kortól lehetséges legyen az óvodai felvétel minicsoportokba	↑ 3
-----	--	-----

2010 óta 16 ezerrel bővült az óvodai férőhelyek száma Magyarországon. Az elmúlt években 120 milliárd forintot fordított a kormány bölcsődei és óvodai férőhelyek bővítésére. A Magyar Falu Program keretében 2021 őszén 250 település nyert pályázati forrást óvodai udvarok játszóeszközeinek megújítására.

21.	Magánbölcsődék és magánóvodák igénybevételének támogatása a térítési díjakhoz való állami hozzájárulás révén	2
-----	---	---

2022 december végéig meghosszabbításra került a nem önkormányzati fenntartású bölcsődékben történő gyermek-elhelyezés támogatását célzó GINOP projekt. A munkaerőpiacra visszatérő anyukák akár havi 40 ezer forintos támogatást is igényelhetnek a bölcsődei ellátás igénybevételére. A program keretében már több mint 5 ezer bölcsődés támogatása valósult meg. A teljes 8 milliárd forintos keretösszeg 7 ezer kismamának tud segíteni az ismételt munkába állásban. A kormány az elmúlt években jelentősen növelte a munkahelyi bölcsődék és a családi bölcsődék támogatását is.

#	Javaslat	Prioritás
22.	A köznevelési rendszer családbarát fejlesztése	 2

2021-ben 350 milliárd forint értékben, 900 helyszínen zajlanak köznevelési beruházások. A beruházások kiterjednek bölcsőde-, óvoda- és iskolaépítésekre, valamint tornatermek és tanuszodák létesítésére. A Budapest környéki agglomerációban 16 településen történik új iskola létesítése. A 2022-es költségvetési törvény rekordmagas összeget, 87 milliárd forintot tartalmaz a közétkeztetés finanszírozására. 2021-ben mintegy 3,6 milliárd forint áll rendelkezésre a Nemzeti Tehetség Program megvalósítására, évente mintegy 300-350 ezer tehetséges fiatal vehet részt a tehetsége kibontakoztatását segítő programban.

7.5. Mindennapi élet támogatása a gyermeket nevelő családok számára

23.	A nők szülést követő munkaerőpiaci visszatérésének támogatása	3
-----	--	---

A családtámogatási rendszer fejlesztése (például: bölcsődei férőhelyek bővítése, GYED extra, bölcsődei díjakhoz történő hozzájárulás) mellett a kormány az atipikus foglalkoztatási formák támogatásával is igyekszik támogatni az anyák munkaerőpiaci visszatérését. A koronavírus-járvány kapcsán rugalmasabbá váltak a távmunka szabályai a veszélyhelyzet idejére. A munkáltató távmunkavégzés esetén költségtérítés formájában hozzájárulhat a munkavállaló kiadásaihoz, a hozzájárulás mértéke havonta legfeljebb a mindenkori minimálbér összegének 10 százaléka lehet.

24.	Családbarát munkahelyi környezet kialakítása és munkahelyi gyermekfelügyeleti rendszer ösztönzése	3
-----	--	---

A kormány tovább növelte a munkahelyi bölcsődék támogatását (a támogatás fajlagos összege évi 758 ezer forint), amely 2021-ben így már 7-szer akkora, mint négy évvel korábban volt. A kedvező szabályozási környezetnek köszönhetően a munkahelyi bölcsődéket egyszerűbb létrehozni és működtetni, mint a hagyományos bölcsődéket. A Családbarát munkahely pályázaton 183 cég pályázott összesen 760 millió forint fejlesztési tervvel, akik közül 53 részesült összesen 90 millió forint támogatásban 2021-ben.

25.	A gyermekek nyári táboroztatásának támogatása	 3
-----	--	---

2021-ben minden eddiginél több, 110 ezer gyermek nyaralhatott Erzsébet-táborokban. Teljesen felújították a zánkai és a fonyódligeti tábort. 2021-ben összesen 150 ezer táborozónak biztosítanak kikapcsolódási lehetőséget az Erzsébet-táborokkal. A napközis Erzsébet-táborokban 71 ezren vettek részt, a Gyógyító Szent Erzsébet-táborban ezren, a diabéteszrel élő gyermekeknek szervezett táborokban 500-an, az erdélyi Erzsébet-táborban pedig 1.200 helyi magyar gyermek táborozott 2021-ben. Az Egyszülős Központban hetente 50 gyerek vehet részt államilag támogatott nyári táborban napközis formában. A nyári diák munka programban az ITM 3,4 milliárd forinttal támogatta a fiatalok szünidőben történő gyakorlathoz és keresethez jutását.

7.6. A családok otthonteremtésének támogatása

33.	Új városrész-koncepciók kidolgozása a lakásfejlesztések területi elhelyezkedésének javítása érdekében	3
-----	--	---

A rozsdaovezeti szabályozásban előrelépés történt. 2021. szeptember 1-jétől a rozsdaovezeti akcióterületeken lakást vásárlók visszaigényelhetik a megfizetett 5 százalékos lakásáfa összegét, így ezeken a területeken 0 százalékos áfával lehet új lakást vásárolni. Ezen túlmenően megkezdődött a Rozsdaovezeti Bizottság munkája, ami a rozsdaovezeti besorolási kérelmek elbírálását végzi. A rozsdaovezeti akcióterületeken elinduló fejlesztések a települések közlekedési, közmű és szolgáltatási infrastruktúrával jobban ellátott területeire koncentrálnak.

#	Javaslat	Prioritás
35.	Az első lakásvásárlás esetén az illetékkezdvezmény növelése	2

2021. januártól a kormány Otthonteremtési Programjának keretein belül, a CSOK igénybevétele melletti lakásvásárlás illetékmentes. Ugyanakkor az első lakásvásárlók további segítése érdekében, az MNB vizsgálja annak lehetőségét, hogy a fiatal lakásvásárlók esetén a 80 százalékos hitelfedezeti mutató korlátot növelje bizonyos mértékben. A lakás piacon a jellemzően fiatal, első lakásukat vásárlók hitelből történő lakásvásárlás esetén az élethelyzetükből adódóan kisebb jövedelmük miatt gyakran nehezen tudják a szükséges önerőt előteremteni. Ugyanakkor ezen adósok alacsonyabb hitelkockázatot jelenthetnek a bankok számára, mivel főként lakhatási célra vásárolnak, jövedelmük pedig várhatóan növekszik majd a hitel futamideje alatt. Ennek megfelelően több országban magasabb hitelfedezeti mutató limitek (alacsonyabb önerő elvárás) vagy lazább jövedelemarányos törlesztőrészlet mutató előírások vonatkoznak ezekre az adósokra. A megoldás Magyarországon is vizsgálendő az MNB hatáskörében lévő adóssághék szabályok tekintetében. Komplex hatásai miatt azonban csak részletes elemzések, valamint az állami és piaci szereplőkkel való egyeztetések függvényében lehet megfontolandó a bevezetése.

7.7. Az otthonteremtés támogatása az építőipari kapacitások bővítésével		
37.	Építőipari munkaerőállomány bővítése	1

Az építőipar munkaügyi helyzete rendezésének első lépéseként elindult az Üvegkapu Program, ami 2022. január 1-jétől a közbeszerzéssel érintett, 700 millió forintot elérő vagy meghaladó becsült értékű építési beruházással összefüggő építőipari kivitelezési tevékenység esetén alkalmazandó eljárás: az építkezésekre csak regisztrált dolgozók léphetnek be, elektronikusan rögzített be- és kilépési idővel. Az intézkedés hatására a legális foglalkoztatás aránya növekedni fog, ami a dolgozók számára vonzóbbá teheti az építőipart.

39.	A lakásépítés előtt álló adminisztratív korlátok oldása	2
-----	--	---

A fejlesztések megvalósításában – ahol szükséges – a régészeti feltárás elvégzése jelentős bizonytalanságot jelent, idő és költség tekintetében egyaránt. Jelenleg a régészettel kapcsolatos szabályozás átalakítás alatt áll, a díjak csökkentésén keresztül egy pénzügyi korlát felállítása már megvalósult. A fejlesztők az időbeli korlát meghatározását is szükségesnek tartják, amiről még folynak az egyeztetések.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált 	Részben megvalósulttá vált 	Teljesen megvalósulttá vált

8. Egészséges társadalom

Az Egészséges társadalom fejezet javaslatainak 34 százaléka valósult meg 2021 decemberéig, ami 6 százalékponttal meghaladja a 2020 novemberi mértéket. A lakosság egészségi állapotának javítását célzó javaslatok közül 2020 novembere és 2021 decembere között újabb 3 esetben kezdődött meg a megvalósítás, így összesen már a javaslatok 72 százalékában történt előrelépés. A megvalósítás mértéke 19 javaslat esetében megkezdődött, 8 javaslat esetében részben megvalósult, míg 1 javaslatnál teljesen megvalósult.

A kormány támogatja, hogy a háziorvosok praxisközösségekbe tömörüljenek, ezért az alapellátás minőségi működésére 2021-ben 100 milliárd forinttal több forrást biztosít. A magasabb szintű együttműködést választó háziorvosok magasabb támogatásban részesültek, mint az alacsonyabb együttműködést, illetve az önálló működést választó orvosok. Az Európai Unió irányelvnek megfelelően 2021-ben két lépcsőben emelkedett a cigaretta és a többi dohánygyártmány jövedéki adómértéke, ami hozzájárulhat a cigarettafogyasztás mérséklődéséhez és ezáltal az egészségesebb életmódhoz. A salgótarjáni onkológiai centrum elkészültével teljessé vált a hazai onkológiai hálózat, amely a nemzetközileg legmagasabb szinten akkreditált országos intézetből, négy regionális centumból és immár minden megyében működő megyei onkológiai centrumokból áll. 2021. január 1-jétől minden magyarországi, 16 évnél idősebb látássérült vagy vak ember részére térítésmentes lett a látásrehabilitáció. A gyermekek otthonápolási díja (gyod), amely az önellátásra nem képes gyermekek szüleinek jár a gyermek életkortól függetlenül, 2022. január 1-jétől eléri a minimálbér szintjét.

Az egészségügyi intézmények eladósodásának megelőzése és a hatékonyabb finanszírozási rendszer elérése érdekében a tervek szerint új finanszírozási modulokat vezet majd be az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ). A járvány alatt szerzett kedvező tapasztalatok alapján átalakítják a kórházak gazdálkodási rendszerét. A városi kórházak gazdálkodása – így a beszerzések, a pénzügy és a kontrolling – a jövőben alá lesz rendelve a megyei kórházaknak, illetve Budapesten öt vezető intézménynek. A magánforrások intézményesített csatornába történő becsatornázása jelentősen növelni tudná a rendszer átláthatóságát, illetve eredményességét, azonban ezen a területen még nem kezdődött meg a javaslatok megvalósítása.

2021 és 2023 között három lépcsőben jelentős mértékben, átlagosan 2–2,5-szeresére emelkedik az orvosok fizetése. A béremelés az állami és önkormányzati fenntartásban álló fekvő- és járóbeteg intézményekben foglalkoztatott orvosokra, fogorvosokra és gyógyszerészekre terjed ki, akik 2021 márciusától egységesen egy új, úgynevezett egészségügyi szolgálati jogviszonyban kerülnek foglalkoztatásra. A béremeléssel párhuzamosan számos szabályozás is szigorodott: az egészségügyi dolgozók ettől kezdve csak előzetes engedéllyel vállalhatnak másodállást, a betegeket nem kezelheti ugyanaz az orvos állami és magánellátónál, illetve a paraszolvencia adása és elfogadása is büntethetővé vált. A 2016-ban kezdődött többlépcsős – összesen 72 százalékos – béremelési program keretében 2022 januárjában 30 százalékkal fog nőni az egészségügyi szakdolgozók fizetése a bázishoz képest (az aktuális bértáblához képest ez 21 százalékos emelkedést jelent majd). A kormány döntött továbbá arról, hogy 31 nővérszállót újít fel, illetve 23 kórházban 25 nővérszállót alakít ki.

Az egészségügyi informatika fejlesztésére 150 milliárd forintos uniós keret áll majd rendelkezésre a tervek szerint a következő uniós költségvetési időszakban. Az egészségügyi ágazat tudományos tevékenységeinek összehangolására, a kutatások gyakorlati koordinálásának támogatására a kormányzati prioritások érvényesítése érdekében megalakult a Nemzeti Egészségügyi Kutatási Ügynökség (NEKÜ). A betegellátáshoz szükséges beavatkozásokat modellező, az egészségügyi dolgozók tudásának fejlesztését szolgáló, modern technikai eszközökkel felszerelt oktatótermek, úgynevezett skill-laborok fejlesztését 11 budapesti és pest megyei kórházban, illetve a 3 vidéki orvosi egyetemen és a hozzájuk tartozó 16 oktatókórházban indította el a kormány összesen 15 milliárd forint ráfordítással.

#	Javaslat	Prioritás
8.1.	Prevenció megerősítése	
8.1.1.	Betegségek megelőzése	
5.	A dohányzás elterjedtsége és az általa okozott megbetegedések költségeinek csökkentése a jövedéki adó emelésével	1

Az Európai Unió irányelvnek megfelelően 2021-ben két lépcsőben emelkedett a cigaretta és a többi dohánygyártmány jövedéki adó mértéke. 2021. január 1-jével ezer darabonként 24 ezer forintra emelkedett a cigaretta jövedéki adó mértéke, ami a kiskereskedelmi eladási ár 23 százaléka. 2021. áprilisától pedig 26 ezer forint / ezer darabra emelkedett a jövedéki adó mértéke, ami így a 2020-as adótartalomhoz képest több mint 20 százalékkal lett magasabb. A cigaretta mellett helyettesítő jellege miatt a többi dohánytermék (például: vágott dohány, szivar, szivarka) jövedéki adójának mértéke is emelkedett. A füstmentes megoldást alkalmazó termékek (például: e-cigaretta) jövedéki adója 50 százalékkal emelkedett, ami szűkítette az adókülönbséget a két dohánytermék-csoport között. Az adóemelésre azért is volt szükség, mert az Európai Bíróság elmarasztalta Magyarországot, mivel a jövedéki adó mértéke nem érte el a közös uniós minimumszintet 2021-et megelőzően.

6.	Rendszeres sportolás lehetőségének megteremtése	↑ 3
----	---	-----

A HISZEK Benned! Sport Program II. alprogramjának hatodik pályázati ütemében újabb 478 kis és közepes sportszervezet részesült támogatásban, összesen 300 millió forint értékben 2021. novemberében. A HISZEK Benned! program célja az egészséges életmódra nevelés, a versenysportban és az ahhoz kapcsolódó utánpótlás-nevelésben és tehetséggondozásban rejlő lehetőségek kiaknázása a társadalmi felzárkóztatás terén, valamint a szabadidősportot végző társadalmi rétegek szélesítése az ország népegészségügyi mutatóinak fejlődése érdekében.

Az EMMI támogatta a kis és közepes sportegyesületek utánpótlásnevelését is: 2020-ban 250 millió forintot kapott 419 sportszervezet, a sportiskolai programra pedig a tárca 290 millió forint támogatást biztosított. A kiemelt vidéki sportegyesületek támogatásának részeként 2026-ig évente 300 millió forinthez jut hozzá a főként utánpótlásneveléssel foglalkozó Nyíregyházi Sportcentrum, ami a legmagasabb éves támogatási összeg a sportegyesületek közül.

2021 nyarán átadták a 11 milliárd forintból épített veszprémi sportuszodát és a 14 milliárd forintból épített soproni Lővér uszodát, amelyek az élsportolók és a szabadidősportot űző nagyközönség számára egyaránt nyitottak. A Nemzeti Szabadidős Egészség Sportpark Program IV. ütemének keretében további 150 településen 155 kültéri sportpark épül meg 2021-ben. A kormány több mint 2,1 milliárd forint rendkívüli támogatást biztosított 45 kiemelt vidéki sportegyesületnek a koronavírus-járvány kedvezőtlen gazdasági hatásainak kompenzálására 2021 januárjában. A támogatás több ezer szabadidősportolót, versenyengedéllyel rendelkező sportolót, köztük nagy számú utánpótlás korú sportolót is érintett. Ezen felül félmilliárd forint többletforrást biztosít a kormány az Aktív Magyarország programra, amelyből olyan programokat támogatnak, amelyek ahhoz járulnak hozzá, hogy a gyerekek közösségben, a természetben legyenek, és közben mozogjanak.

7.	Minőségi munka- és lakókörnyezet kialakításának támogatása pályázatokkal	↑ 1
----	--	-----

A koronavírus-járvány hatására módosításra került az otthoni munkavégzés szabályozása. A munkáltató havonta a minimálbér 10 százalékának megfelelő összegig adómentesen igazolás nélkül elszámolható költségtérítést („reziálaltalányt”) adhat a munkavállalójának. Ezen felül megmarad a számlával igazolt költségek adómentes elszámolásának lehetősége, illetve a távmunkához szükséges informatikai eszközökre adható legfeljebb 200 ezer forintos adómentes támogatás lehetősége is. A munkavédelmi szabályozáson belül elkülönítésre került a számítástechnikai eszközökön történő munkavégzés (ekkor a munkáltatónak elegendő írásban tájékoztatni a munkavállalót a biztonsági szabályokról) és a nem informatikai eszközökön végzett munkavégzés (ekkor a munkáltatónak előzetesen engedélyeznie kell a munkavégzés helyszínét).

#	Javaslat	Prioritás
8.1.2.	A korai felismerés elősegítése	
8.	A háziorvosi rendszer funkcióinak erősítése	3
<p>A kormány támogatja, hogy a háziorvosok praxisközösségekbe tömörüljenek, ezért az alapellátás minőségi működésére 2021-ben 100 milliárd forinttal több forrást biztosít. A praxisközösségek területi alapon, járásonként, Budapesten pedig kerületenként szerveződnek és háziorvosi, házi gyermekorvosi, valamint fogorvosi praxisokból, illetve vegyes praxisokból állnak. Minden érintett orvosnak hetente legalább 20 óra rendelési időt kell biztosítania betegeinek, továbbá a praxisközösségek tagjai vállalják egymás helyettesítését. Az együttműködésnek különböző szintjei lehetnek, amely befolyásolja a praxisközösség finanszírozását. A praxisközösségen kívül maradó finanszírozása 30 százalékkal, a lazább kollegiális együttműködést választók finanszírozása 80 százalékkal, míg a szorosabb együttműködési formákat (egyesült praxisközösség, integrált praxisközösség, praxisközösség konzorcium) választók 100 százalékkal részesültek magasabb támogatásban 2021 márciusától. A szabályozás 2021. májusi módosítása után a vállalkozási formában működő főállású iskola-egészségügyi ellátást végző iskolaorvosok is a praxisközösségen kívül maradó háziorvosok béremelésével hasonló mértékű béremelésben részesültek. Mindezek mellett a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvosi szolgáltatóknak, akiknek a bejelentett betegköre 2.000 fő feletti, lehetőségük nyílik, hogy további, legfeljebb heti 20 órában foglalkoztatott háziorvos után is bértámogatást kapjanak.</p>		
9.	Rendszeres állapotfelmérések és szűrővizsgálatok támogatása	3
<p>A salgótarjáni onkológiai centrum elkészültével teljessé vált a hazai onkológiai hálózat, amely a nemzetközileg legmagasabb szinten akkreditált országos intézetből, négy regionális centrumból és immár minden megyében működő megyei onkológiai centrumokból áll. Ennek részét képezi a Debreceni Egyetemen 2021 nyarán átadott onkoradiológiai klinika is, amely egy 25 milliárd forintos fejlesztési program keretében valósult meg. 2021 májusában átadták a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) vastagbél-szűrési minták kiértékelését végző felújított laboratóriumát, amelyre 841 millió forint uniós forrást fordítottak. Sugárterápiás eszközfejlesztés valósult meg 1,9 milliárd forintból az Országos Onkológiai Intézetben az Egészséges Budapest Program (EBP) részeként. Az emlő- és a tüdődaganatok, a légmell, valamint a sürgősségi tüdőelváltozások pontosabb és gyorsabb felismerését, diagnózisát teszi lehetővé az a két, mesterséges intelligencia alkalmazásokkal ellátott röntgenberendezés és egy új, a legmodernebb emlődiagnosztikát biztosító mammográfiás készülék, amelyek 2021 őszétől segítik a betegellátást a Semmelweis Egyetem Orvosi Képző Intézetében. A gyerekek és a felnőttek helyes testtartásának elemzésére is alkalmas egy, a Pécsi Tudományegyetemen kifejlesztett, szabadalmaztatási eljárás előtt álló háromdimenziós testszkennel, amelynek segítségével sugárterhelés nélküli képző eljárással lehetséges mérni és elemezni a vizsgált egyének testtartását.</p>		
10.	Nemzeti Egészségügyi Adatbázis létrehozása	1
<p>Az egészségügyi informatika fejlesztésére 150 milliárd forintos uniós keret áll majd rendelkezésre a tervek szerint a következő uniós költségvetési időszakban. A koronavírus-járvány első egy évében 24 Covid19-cel kapcsolatos fejlesztés történt az elektronikus egészségügyi szolgáltatási térben (EESZT), amely a teljes pandémiás adatszolgáltatás hátterét biztosítja. 2021. november 1-jétől már az EESZT eGYSE modulján keresztül kerülnek felírásra és kiadásra a gyógyászati segédeszközök. A modul élesítését egy szűkebb terméklistával megvalósuló átmeneti időszak előzte meg. Új betegségregiszterek már csak az EESZT-ben jöhetnek létre és a már működőket is ide csatornázzák be azzal a feltétellel, hogy a regisztergazda bármikor hozzáférhet az ott tárolt adatokhoz.</p>		
12.	Mentési rendszer erősítése	2
<p>Az Országos Mentőszolgálat 62 új mentőautót vehetett át 2021 nyarán, így a mentőautók átlagéletkora 4,8 évre csökkent. 2010 óta a 223 mentőállomás közül 100-at felújítottak, miközben további 30 új mentőállomás és 12 mentési pont létesült. Az új egészségügyi szolgálati jogviszony kiterjed az Országos Mentőszolgálat dolgozóira is.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
8.1.3.	A betegségekből való felgyógyulás támogatása	
14.	Rehabilitációs ellátások erősítése	2

2021. január 1-jétől minden magyarországi, 16 évnél idősebb látássérült vagy vak ember részére térítésmentes lett a látásrehabilitáció. Az ehhez szükséges 600 millió forint összegű pályázaton 11 egyesület nyert, és így az egész országot regionális szinten lefedő központok nyújtanak szolgáltatást a látássérült emberek elemi rehabilitációjában. Teljeskörűen felújítják és bővítik a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének székházát mintegy 2,9 milliárd forintos állami támogatásból. 2021. augusztus 1-jétől az 1-es típusú cukorbetegséggel élőknek állami támogatással elérhető lesz egy új típusú inzulinpumpa, amely automatikusan adagolja az inzulint, amikor megemelkedik a vércukorszint, általa megelőzhető nemcsak a magas, de az alacsony vércukorszint is. Erre az újgenerációs pumpára a 18 év alattiak és a felsőoktatásban tanuló fiatalok 98 százalékos támogatást, míg a felnőttek 80 százalékos támogatást kapnak. 2021 nyarán zárult le az 1-es típusú diabéteszsel élők képviselő civil szervezeteknek kiírt 100 millió forintos és az 1-es típusú diabéteszes gyermekeket kezelő centrumoknak meghirdetett 500 millió forintos keretösszegű pályázat.

15.	Hosszútávú- és otthonápolási kapacitások növelése az egészségügyi és szociális ellátórendszer közötti együttműködés erősítésével	↑ 2
-----	--	-----

2019. január 1-jétől bevezetésre került a gyermekek otthonápolási díja (gyod), amely az önellátásra nem képes gyermekek szüleinek jár a gyermek életkortól függetlenül, és amelynek havi díja 2022. január 1-jétől el fogja érni a minimálbér szintjét. A családi otthonfelújítási támogatás 2021 őszétől látás- és hallássérültek, autisták életét megkönnyítő fejlesztésekre is felhasználható. A szociális és gyermekvédelmi szektorban dolgozók bére 2022. januárjától 20 százalékkal emelkedik.

Országsszerte 206 helyszínen, 25 milliárd forintból épülnek úgynevezett támogatott lakóotthonok, amelyek lehetővé teszik, hogy a több száz fős szociális ellátóintézmények helyett néhány fős családi házakban élhessenek a fogyatékossgal élő emberek. A lakóotthonok mellett szociális szolgáltató központok is létesülnek, amelyek munkalehetőséget biztosítanak a helyi lakosoknak. Országsszerte 326 településen újult meg vagy épült fogyatékkal élőket ellátó nappali intézmény mintegy 20 milliárd forint forrásból.

A megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztató akkreditált cégek támogatására 50,1 milliárd forintot biztosít a költségvetés 2022-ben. 2021 őszén közel 400 olyan cég volt az országban, amelyek akkreditáltként működnek közre a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásában, 1100 telephelyen adnak munkát az érintetteknek. Az elmúlt tíz évben 18 százalékról 44 százalékra (160 ezer főre) nőtt azon megváltozott munkaképességű emberek aránya, akik dolgoznak. Mintegy százmillió forintos keretösszegre lehet pályázni fogyatékos gyermeket nevelő családok otthonában nyújtott időszakos segítő szolgáltatásra. Az ilyen úgynevezett "fecske" szolgáltatást végzők otthonaikban tehermentesítik a családokat, vigyáznak a fogyatékkal élő gyermekekre, gondozzák és ápolják őket, amíg a szülők dolgoznak, ügyeiket intézik vagy pihennek. Az EMMI egy 171 millió forintos pályázat keretében a fogyatékossgügyi szervezeteknek nyújt támogatást a meglévő fenntartására, fejlesztésére és megújítására.

8.2.	Az egészségügyi finanszírozási rendszer átalakítása	
8.2.1.	Állami finanszírozási rendszer felülvizsgálata	
16.	Valós költségekre épülő állami finanszírozási rendszer kialakítása	3

A tényleges felmérésen alapuló finanszírozási rendszer irányába történő elmozdulás érdekében az EMMI több helyen is módosította a kódkarbantartáshoz kapcsolódó kormányrendeletet. 2021 őszétőlapidíjjal történik a kiterjedten gyógyszer-rezisztens betegségek ellátásának finanszírozása. Ezen felül kibővül az otthoni mesterséges, úgynevezett parentális tápláláshoz kapcsolódó juttatások köre is: függetlenül attól, hogy mennyi ilyen ellátást végez az egészségügyi szolgáltató, ettől kezdve a finanszírozási díj teljes összegét megkapja. A rendelet lehetővé teszi, hogy finanszírozhatóvá váljanak – többek között – a fejlett sugárterápiás módszerek és az új tumormarkerhez, valamint az új, daganatos megbetegedésekhez kapcsolódó laboratóriumi vizsgálatok. Támogatottá válnak a gyermekszívsebészeti ellátások, a tartós inkontinenciában szenvedőknél a műsphincter eszköz beültetése, a nehezebben ellátható esetekben is rendeződik az agyi érelzáródáson, agyvérzésen átesett betegek kivizsgálásának finanszírozása, valamint bővül az egynapos ellátás keretében végezhető műtétek köre is. Frissítette a térítésköteles háziiorvosi ellátások díjtételábrázatát a Magyar Orvosi Kamara (MOK), amely a háziiorvosoknál elérhető azon beavatkozásokra vonatkozik, amelyeket a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) nem támogat, és nincs hatóságilag meghatározott árak.

#	Javaslat	Prioritás
17.	Eset szintű adminisztráció és kontrolling bevezetése az egészségügyi intézményekben	2
<p>A járvány alatt szerzett kedvező tapasztalatok alapján átalakítják a kórházak gazdálkodási rendszerét. A városi kórházak gazdálkodása – így a beszerzések, a pénzügy és a kontrolling – a jövőben alá lesz rendelve a megyei kórházaknak, illetve Budapesten öt vezető intézménynek.</p>		
18.	Teljesítményvolumen korlátok alkalmazásának felülvizsgálata	↑ 1
<p>Az egészségügyi intézmények eladósodásának megelőzése érdekében a tervek szerint új finanszírozási modulokat vezet majd be az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ). Ennek egyik első lépése várhatóan a teljesítményvolumen korlátok rendszerének lecserélése lesz, amelynek helyét éves keretgazdálkodás veszi majd át 2022 január 1-jétől. A finanszírozási rendszer fejlesztésére 45 milliárd forint áll rendelkezésre.</p>		
20.	Eredményességhez kötött finanszírozási módszerek alkalmazásának bővítése	2
<p>Az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ) 2021 őszén rugalmas, nem ágyszámokhoz kötött, a minőségi ellátást ösztönző finanszírozási környezet kialakításán dolgozik. A 2022. január 1-jével bevezetendő új modellben az intézményvezetőket és a gyógyító orvosokat is arra motiválnák, hogy jobb és hatékonyabb ellátást nyújtsanak a betegeknek.</p>		

8.2.2. Humán erőforrás helyzet javítása

22.	Átlátható bérezési rendszer kialakítása	↑ 3
<p>2021 és 2023 között három lépcsőben jelentős mértékben, átlagosan 2–2,5-szeresére emelkedik az orvosok fizetése. A Magyar Orvosi Kamara által kidolgozott, osztrák orvosi béreken alapuló új bértábla 2021. március 1-jével lépett életbe. A béremelés az állami és önkormányzati fenntartásban álló fekvő- és járóbeteg intézményekben foglalkoztatott orvosokra, fogorvosokra és gyógyszereszekre terjed ki, akik ettől kezdve egységesen egy új, úgynevezett egészségügyi szolgálati jogviszonyban kerülnek foglalkoztatásra. A béremeléssel párhuzamosan számos szabályozás is szigorodott: az orvosok ettől kezdve csak előzetes engedéllyel vállalhatnak másodállást, a betegeket nem kezelheti ugyanaz az orvos állami és magánellátónál, illetve a paraszolvencia adása és elfogadása is büntethető lett. A felsőoktatási intézményekben oktatási és kutatási tevékenységet (is) végző orvosokat érinti, hogy a modellváltás eredményeként ezek az intézmények önálló bérstratégiát dolgozhatnak ki, amelyekben az oktatási-kutatási tevékenységekhez kapcsolódó munkakörökben a teljesítményt is figyelembe tudják venni a bérezésben.</p>		
23.	Egészségügyi szakszemélyzet számának növelése	3
<p>A 2016-ban kezdődött többlépcsős – összesen 72 százalékos – béremelési program keretében 2022 januárjában 30 százalékkal fog nőni az egészségügyi szakdolgozók fizetése a bázishoz képest (az aktuális bértáblához képest ez 21 százalékos emelkedést jelent majd). A béremelés 83 ezer szakdolgozót és közel 5 ezer védőnőt érint. A kormány arról döntött, hogy 31 nővérszállót újít fel, illetve 23 kórházban 25 nővérszállót alakít ki. A program keretében 377 millió forintból megújult többek között az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet legnagyobb nővérszállója, amelyet 2021 nyarán adtak át. A betegellátáshoz szükséges beavatkozásokat modellező, az egészségügyi dolgozók tudásának fejlesztését szolgáló, modern technikai eszközökkel felszerelt oktatótermek, úgynevezett skill-laborok fejlesztését tizenegy budapesti kórházban és három vidéki egyetemen, illetve a hozzájuk tartozó 16 oktatókórházban indította el a kormány. 2021 nyarán átadták a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Egészségtudományi Karának a Modern városok program keretében, 2,5 milliárd forintból megújult gyakorlati oktatási helyszíneit. Stratégiai partnerségi megállapodást kötött az EMMI a Magyarországi Munkavállalók Szociális és Egészségügyi Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével (MSZ EDDSZ) és a Mentődolgozók Önálló Szakszervezetével (MÖSZ).</p>		

#	Javaslat	Prioritás
8.3.	Az ellátórendszer fejlesztése	
8.3.1.	Ellenőrzés erősítése az ellátórendszerben	
29.	Minimumfeltételek, szakmai és finanszírozási irányelvek, protokollok folyamatos felülvizsgálata, frissítése	 3
<p>Megkezdődött a szakmai irányelvek frissítése. 2021-ben november közepéig 17 új vagy felülvizsgált irányelv jelent meg az Egészségügyi Közlönyben. Irányelv jelent meg többek között a daganatos betegek lelki, pszichológiai támogatásáról, a multimorbid, vagyis az egyszerre több betegségben szenvedő betegek ellátásáról, illetve a felnőttkori idült vesebetegségről is. Megkezdődött a Nemzeti Infekciós Program kidolgozása, amelynek szükségességére a koronavírus-járvány hívta fel a figyelmet.</p>		
31.	A szakmai és pénzügyi ellenőrzés erősítése	3
<p>A 2021-től kezdődő orvosi béremeléssel párhuzamosan jelentősen szigorodtak az orvosokra vonatkozó előírások (például: csak előzetes engedéllyel vállalhatnak másodállást, nem láthatnak el olyan beteget az állami rendszerben, akit magán szolgáltatónál már kezeltek), illetve a paraszolvencia adása és elfogadása is büntethető lett. A hálapénz elfogadását a Nemzeti Védelmi Szolgálat ellenőrzi. A magánorvosok a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelővel kötött vényírási szerződésük alapján jogosultak társadalombiztosítási támogatással történő gyógyszer és gyógyászati segédeszköz rendelésre. Ezért 2022. január 1-jétől a magán szolgáltatóknak is ellenőrizniük kell majd a betegek jogviszonyának érvényességét. 2022 elejétől a városi kórházak gazdasági funkcióit az irányításukra kijelölt megyei, illetve centrumkórházak veszik át. A városi kórházak gazdasági integrálása a megyeikbe gyakorlatilag megtörtént a járvány alatt, a gazdasági funkciók formális átvétele azonban még zajlik 2021 őszén.</p>		
8.3.2.	Hatékonyság növelése az ellátórendszerben	
35.	Egynapos aktív ellátások kapacitásának növelése	3
<p>Három újabb műtéttel bővült az egynapos ellátások keretében nyújtható műtétek köre 2021 szeptemberében. Az újonnan végezhető beavatkozások közül kettő diagnosztikus katéterezés, egy pedig a csigolyatorékok során alkalmazott minimálisan invazív eljárás.</p>		
37.	Gyógyszerkereskedelem stratégiai iparágként kezelése	 1
<p>Az innovációért és technológiáért felelős miniszter a hazai gyógyszerellátás logisztikai és kereskedelmi biztonsága, a stratégiai egyre fontosabbá váló pharmaipari szegmens fejlesztése, a hazai és nemzetközi piaci szereplők kapcsolatainak erősítése, valamint az innovatív termékek fejlesztése és piacra juttatásának segítése érdekében pharma-innovációért felelős miniszteri biztost nevezett ki 2021. őszén.</p>		
38.	Telemedicina fejlesztése	1
<p>A koronavírus-járvány miatt jelentős mértékben fejleszteni kellett az elektronikus egészségügyi szolgáltatási térben (EESZT) a telemedicina-képességét. Többek között mostanra olyan funkció is telepítésre került, ami lehetővé teszi a hiteles betegazonosítást.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
39.	Ellátás szervezését egyszerűsítő innovatív technológiák fokozottabb használata	2

Az egészségügyi ágazat tudományos tevékenységeinek összehangolására, a kutatások gyakorlati koordinálásának támogatására a kormányzati prioritások érvényesítése érdekében megalakult a Nemzeti Egészségügyi Kutatási Ügynökség (NEKÜ). Az Ügynökség célja, hogy a klinikai vizsgálatok és az orvostudományi kutatások támogatásával kimagasló innovációs környezetet teremtsen, amely új, magyar fejlesztésű technológiák és eljárások kidolgozására ad lehetőséget, növeli a hozzáadott értéket és a betegek számára szélesebb körben elérhetővé teszi az innovatív terápiákat. A betegellátáshoz szükséges beavatkozásokat modellező, az egészségügyi dolgozók tudásának fejlesztését szolgáló, modern technikai eszközökkel felszerelt oktatótermek, úgynevezett skill-laborok fejlesztését 11 budapesti és pest megyei kórházban, illetve a 3 vidéki orvosi egyetemen és a hozzájuk tartozó 16 oktatókórházban indította el a kormány összesen 15 milliárd forint ráfordítással.

A Modern városok program keretében összesen több mint 30 milliárd forintos fejlesztést hajthat végre a Pécsi Tudományegyetem (PTE), a projektek között jelentős részt képviselnek az egészségügyi képzéseket szolgáló fejlesztések. Többek között 2,5 milliárd forintból újultak meg a gyakorlati oktatás helyszínei, illetve a mai hatszorosára bővítik és új eszközökkel látják el az orvosi kar szimulációs oktatási központját egy több mint egymilliárd forintos beruházás keretében.

Az Egészséges Budapest Program keretében virtuális onkoteam szolgáltatás valósul meg az Országos Onkológiai Intézetben kialakítandó Telemedicina Központban, amely az egész ország területén segíteni tudja a betegellátás eredményességnek javítását. Átadták az új, úgynevezett hibridműtőt Budapesten, a Fiumei úti baleseti központban 2021 nyarán, amelyben a beteg mozgatása, szállítása nélkül elvégezhető a szükséges képalkotó vizsgálatok.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált 	Részben megvalósulttá vált 	Teljesen megvalósulttá vált

9. Tudásalapú társadalom

A Tudásalapú társadalom fejezetben szereplő javaslatok megvalósításának összesített mértéke 40 százalék, ami 8 százalékponttal magasabb a 2020 novemberi 32 százalékos szintnél. A tudásalapú társadalom kialakítását elősegítő javaslatok közül 39 esetben, vagyis 80 százalékukban történt előrelépés 2021 decemberéig. 15 javaslat már részben megvalósult, míg 24 esetben megkezdődött a megvalósítás.

2022. január 1-jétől a pedagógusok bérpótléka várhatóan 20 százalékot tesz majd ki, míg a bölcsődei dolgozók bére 20 százalékkal fog emelkedni. A köznevelés tartalmi megújulásának következő lépéseként elkészültek a 2020-ban módosult Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmához illeszkedő részletes érettségi vizsgakövetelmények, amelyeket először a 2023/2024. tanév május-júniusi érettségiknél alkalmaznak majd. Korszerű, az élményalapú és kollaboratív tanítást-tanulást támogató okostantermek kialakítására írt ki pályázatot a kormány 7 milliárd forint keretösszegben. Megújul a tanárképzés rendszere: 6 helyett 5 évig tart a jövőben a felsőfokú tanárképzés, miközben a hallgatóknak minden félévben lesz szakmai gyakorlatuk.

A szakképzés reformjának keretében jelentősen javult az átjárhatóság az oktatás különböző formái között. Már 9 szakképző intézményben és 2 egyházi karitatív szervezetnél működnek műhelyiskolák, ahol piacképes részszakmához juthatnak a hagyományos oktatási rendszerből kieső fiatalok. A képzési költségekre felvehető Diákhitel2 2021 májusától a szakképzésben és a felnőttképzésben is elérhetővé vált. 2021 januárjától elérhető a Digitális Jólét Szoftver Alapsomag, ami egyszerűen telepíthető és használható operációs rendszer, illetve felhasználói szoftverek együttese, amely nyílt forráskódú megoldásokkal helyettesíti a fizetős operációs rendszereket és irodai programokat. Már 13 egyetem vesz részt a Tanítsunk Magyarországot programban, amelynek keretében egyetemista hallgatók mentorálnak hátrányos helyzetű 6–8. osztályos tanulókat.

Az oktatói pálya vonzóbbá tétele érdekében a felsőoktatási intézményekben két ütemben, 30 százalékot meghaladó mértékű béremelés valósul meg a 2021/22-es tanévben. 2021 decemberéig 21 felsőoktatási intézmény modellváltása valósult meg. A modellváltás keretében megváltozik az állam szerepe, hiszen fenntartóból partnerré, megrendelővé és a minőségbiztosítás felelőssévé válik. Az új felsőoktatási finanszírozási modellben külön források fognak vonatkozni az oktatás költségeire, a kutatási tevékenység finanszírozására és az infrastruktúra fenntartására. 2022-ben 650 milliárd forint lesz a költségvetés felsőoktatásra fordítandó előirányzata, amiből több mint 400 milliárd közvetlen állami támogatás. Ezt a tételt a science parkok kialakítására és további egyetemi fejlesztésekre szánt forrásokkal kiegészítve 2022-ben összesen több mint 1000 milliárd forint hasznosul a felsőoktatásban.

Az Egyetemi Innovációs Ökoszisztéma (EIÖ) Program első pályázati ciklusában 1.300-nál több szerződés jött létre vállalatok és egyetemek között, miközben az iparjogvédelmi bejelentések száma is jelentősen emelkedett a felsőoktatási intézményekben. 14 Tudományos és Innovációs Park jön létre a helyi adottságokra építve, az egyetemek és vállalkozások kapcsolatainak szorosabbra fűzése érdekében.

176 ezer példányban juttatta el a magyar középiskolákba a pénzügyi tudatosság fejlesztését támogató matematika és történelem példatárakat a Pénziránytű Alapítvány. 2022. végéig ingyenesen elérhető a Budapest Institute of Banking (BIB) által fejlesztett, a hazai vállalkozások fejlesztését célzó digitális képzési csomag.

A koronavírus-járvány hatásainak enyhítése érdekében továbbra is állami finanszírozásban folytathatja tanulmányait az a nagyjából 5.000 felsőoktatási hallgató, aki a 2020/21-es tanévben nem teljesítette a feltételeket, és önköltséges képzésre került volna át. A kormány 2020. novemberében tette ingyenessé a helyhez kötött internet-hozzáférési szolgáltatásokat a digitális munkarendre átváltott középiskolai pedagógusok és tanulók számára a veszélyhelyzet idejére. A 3 hónapos lehetőséggel közel 100 ezer család élt, akik így összesen közel 1 milliárd forint díj megfizetése alól mentesültek.

#	Javaslat	Prioritás
9.1.	A közoktatási rendszer fejlesztése	
9.1.1.	Készségfejlesztésre koncentráló alapfokú oktatás	
2.	Készségfejlesztésre és gyakorlati tudnivalókra koncentráló Nemzeti alaptanterv kidolgozása	3
<p>A köznevelés tartalmi megújulásának következő lépéseként elkészültek a 2020-ban módosult Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmához illeszkedő részletes érettségi vizsgakövetelmények, amelyeket először a 2023/2024. tanév május-júniusi érettségiknél alkalmaznak majd. A részletes vizsgakövetelmények egyrészt a megújult Nemzeti alaptantervhez illeszkedve meghatározzák az új, vagy megváltozott fókuszú tantárgyak – mint a digitális kultúra vagy az állampolgári ismeretek – vizsgaelvárásait, másrészt korszerű értékelési módszerek beépítésével széles teret adnak a tanulók önálló problémamegoldásának és kreativitásának. Utóbbi igazolja, hogy az új struktúra értelmében az érettségiző középiskolai tanulók minden természettudományos vizsgatárgyból – biológia, kémia, fizika, földrajz – választhatnak projektfeladatot is. Megmarad ugyanakkor az érettségi vizsga kétszintű rendszere és a kötelező vizsgatárgyak köre sem változik.</p>		
3.	Tanulási-tanítási módszerek, formák fejlesztése	3
<p>Korszerű, az élményalapú és kollaboratív tanítást-tanulást támogató okostantermek kialakítására írt ki pályázatot a kormány 7 milliárd forint keretösszegben. Az előzetes tervek szerint legalább 180 helyszínen hajtanak végre fejlesztést és alakítanak ki a digitális pedagógia alkalmazásához ideális körülményeket biztosító okostantermet a következő időszakban. Immár mintegy 1.200 tagot számlál a Magyarországi Ökoiskola Hálózat, amely 2021-ben a Global Education Network Europe (GENE) szakmai elismerésében részesült.</p>		
6.	Természettudomány és informatika súlyának növelése a középiskolai felvételinél	2
<p>2023-ban Szeged ad otthont a Nemzetközi Informatikai Diákolimpiának. A fiatalok legrangosabb informatikai világversenyeinek megszervezését a kormány 1,6 milliárd forinttal támogatja. A Diákolimpia hazai megrendezésének kiemelkedő célkitűzése, hogy egyre több magyar fiatal számára tegye vonzóvá a digitális világot, ezzel ösztönözve őket arra, hogy informatikai felsőoktatási képzéseken szerezzenek diplomát, ezen a területen helyezkedjenek el a munka világában.</p>		
7.	Pályaorientáció fejlesztése és tudatosabb karriertervezés elősegítése	2
<p>Már 13 egyetem vesz részt a Tanítsunk Magyarországotért programban, amelynek keretében egyetemista hallgatók mentorálnak hátrányos helyzetű 6–8. osztályos tanulókat. A program 2018-as indulása óta már több mint 500 mentor és 2.300 mentorált vett részt a programban. A mentorálásba bevont általános iskolások olyan készségeket, képességeket és társadalmi mintákat sajátíthatnak el, amelyek hosszú távon segíthetik tanulmányaik sikeres befejezését és munkaerőpiaci elhelyezkedésüket. Emellett a program fontos célkitűzése a közösségépítés, a fiatalok felelősségvállalásának elmélyítése. A programhoz vállalatok is csatlakoztak, akik megnyitnák a kapuikat a mentoráltak előtt, akik így betekintést nyernek a munkafolyamatokba, hasznos tapasztalatokra tehetnek szert, ami aztán segít pályaorientációjukban.</p>		
9.1.2.	Középfokú oktatási rendszer erősítése	
10.	Duális képzés erősítése	3
<p>A középfokú oktatásba 2021-ben felvettek közül 55 ezren az új szakképzésben folytatják tanulmányaikat, ami a 2020. évi adatokhoz képest mintegy 10 százalékos növekedést jelent. A 2021 őszén indult technikumokban több mint 35 ezer fiatal szerezhet érettségit a szakma mellé. A képzési költségekre felvehető Diákhitel2 2021 májusától a szakképzésben és a felnőttképzésben is elérhetővé vált.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
11.	Szakképző intézmények és piaci szereplők kapcsolatának erősítése	↑ 2
<p>A duális képzésben részt vevő vállalatok az általuk képzett diákok után jelentős adókedvezményekben részesülnek. A megújult rendszerben a tanulószerveződést szakképzési munkaszerződés váltotta fel. A tanuló a vállalat munkavállalója, akit az elvégzett tanulmányai, munkája ellenértékéért a korábbi juttatásoknál lényegesen magasabb összegű – akár a mindenkori minimálbérrel megegyező, de legalább annak 60 százalékát kitevő mértékű – munkabér illet meg. A munkáltatót ebben a körben szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulási és személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség nem terheli.</p>		
12.	Rugalmas átjárhatóság biztosítása az oktatási formák között	↑ 2
<p>A szakképzés reformjának keretében jelentősen javult az átjárhatóság az oktatás különböző formái között. A szakképzést elkezdők először csak ágazatot választanak, és csak egy alapozó képzés után, már bővebb ismeretek birtokában kell dönteniük a konkrét szakmáról, így sokkal átgondoltabban választhatnak foglalkozást. Az ötéves, érettségit is adó technikumban két, a hároméves szakképzőkben egy év után történik a szakmaválasztás. Az okleveles technikus képzésben a diákok a technikum és egy felsőoktatási intézmény által közösen kidolgozott, emelt szintű szakmai program alapján végzik el a középiskolát, és utána automatikusan folytathatják a tanulmányaikat az adott felsőoktatási intézményben, ahol rövidebb idő alatt végezhetnek, mint a gimnáziumból érkezett társaik. A program keretében nemcsak a közép- és elsőfokú oktatási tartalmak, hanem a duális képzés összehangolására is lehetőség nyílik. Így a tanulók a felsőfokú duális képzést is automatikusan annál a vállalatnál folytathatják, amelyiknél addig szakképzési munkaszerződéssel dolgoztak. Már 9 szakképző intézményben és 2 egyházi karitatív szervezetnél működnek műhelyiskolák, ahol piacképes részsakmához juthatnak a hagyományos oktatási rendszerből kieső fiatalok. A képzés nem iskola jellegű, hanem inkább egy mester és inas viszonyon alapuló közös munka. A műhelyiskolák akár teljes szakma elsajátítását is megalapozhatják, mert a programban résztvevők megszerzett ismereteik beszámításával szakképző iskolában folytathatják a tanulmányaikat.</p>		
13.	Képzettség nélküli (korai) iskolaelhagyás csökkentése	3
<p>A szakképzési reform keretében ösztöndíjakkal, az oktatási típusok közötti átjárhatóság megteremtésével, illetve műhelyiskolák létrehozásával szeretné a kormány csökkenteni a képzettség nélküli iskolaelhagyás mértékét. Több mint 110 ezer rászoruló diák kapott 2021 nyarán ingyenes tanszercsomagot összesen több mint 900 millió forint értékben. A csomagokat a csaknem 10 ezer, többségében megváltozott munkaképességű embert foglalkoztató KÉZMŰ Közhasznú Nonprofit Kft. csomagolta.</p> <p>40 ezer óvodakezdest segítő csomaggal támogatta a 300 legszegényebb magyar település családjainak gyermekeit 800 millió forint értékben az EMMI a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben. A szakképzés versenyképességének erősítése érdekében a tervek szerint a következő tanévtől tehetséggondozó diákkör és mentorprogram indul majd a kiemelten a hátrányos helyzetű tanulóakra fókuszálva.</p>		

9.1.3. Tanári pálya vonzóbbá tétele

15. Tanítók és a pedagógiai asszisztensek számának növelése

↑ 2

Megújul a tanárképzés rendszere: 6 helyett 5 évig tart a jövőben a felsőfokú tanárképzés, miközben a hallgatónak minden félévben lesz szakmai gyakorlatuk. A jelenleg 4+1 vagy 5+1 éves képzés a következő tanévtől egységesen 5 évig tart majd, arra épülhet az 1 éves választható szaktanári mesterképzés. A megújuló tanárképzés fontos tartalmi újdonsága az integrált természettudományos tanárképzés, a természettudomány-környezetten tanárszak beindítása. Immár egyházi vagy közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodási alapítvány által fenntartott köznevelési intézményben is munkába állhatnak a frissen végzett pedagógusok, akik részt vesznek a Klebelsberg Képzési Ösztöndíj Programban. Pályázatot a magyarországi felsőoktatásban, osztatlan tanárképzésben, gyógypedagógia vagy tanító alapképzésben tanuló, magyar anyanyelvű hallgatók nyújthatnak be. Az ösztöndíj összege fejenként és félévente a tanulmányi átlag függvényében 125-375 ezer forint lehet. A támogatottnak vállalniuk kell, hogy a diplomaszerezés után a végzettségüknek, szakképzettségüknek megfelelően főállású pedagógusként helyezkednek el.

#	Javaslat	Prioritás
16.	Rendszeres továbbképzések biztosítása a tanároknak	3

Már magyar nyelven is elérhető a pedagógusok számára fejlesztett önértékelő eszköz, amely segíti őket digitális erősségeik és fejlődést igénylő területeik feltérképezésében. A Pedagógusok Digitális Kompetenciájának Európai Keretére épülő online felület 22 kérdés megválaszolását követően ad részletes visszajelzést a pedagógusok digitális kompetencia szintjéről, és hasznos javaslatokkal szolgál annak fejlesztéséhez is.

17.	A pedagógusok, óvónők és dajkák társadalmi megbecsültségnek emelése az életpályamodell kiterjesztésével és továbbfejlesztésével	3
-----	--	---

Helyettesítési pótlék került bevezetésre a bölcsődékben és minibölcsődékben a kisgyermeket nevelők számára, amelyben akkor részesülnek, ha helyettesíteniük kell egy kollégájukat. 2022. január 1-jétől a pedagógusok és a bölcsődei dolgozók bére 20 százalékkal fog emelkedni. A pedagógusok bértáblája önmagában nem változik, a béremelés szakmai pótlékon keresztül kerül megvalósításra.

9.1.4. Nyelvtanulás hatékonyságának növelése

18.	Nyelvvizsgák elvárásainak átalakítása, az iskolai oktatás ezekhez történő igazítása	1
-----	--	---

Összesen már 8 vizsgaközpontban teljesíthető online formában is a nyelvvizsga. 2020-ban mindegy 8200 alkalommal szerveztek online nyelvvizsgát.

9.1.6. Digitális ismeretek bővítése

25.	Informatikai eszközpark fejlesztése és karbantartása az iskolákban és a szakképzési centrumokban	3
-----	---	---

Hosszú távú együttműködésről írt alá szándéknyilatkozatot az ITM és a Huawei Technologies Hungary. Az aláírt dokumentum szerint a Huawei továbbra is szorosan együttműködik a hazai oktatási intézményekkel, innovációkkal és tudástranszferrel támogatva a digitális oktatás fejlesztését. A vállalat intelligens kampusz-megoldások tesztelésével és indításával támogatja a hazai felsőoktatást, folytatja a Wi-Fi rendszerek és a szélessávú hálózat fejlesztését az oktatási intézményekben, illetve intelligens együttműködési és virtuális asztali megoldásokat kínál a távoktatás hatékonyságának növelése érdekében.

26.	Digitális tananyagok fejlesztése	3
-----	---	---

2021 januárjától elérhető a Digitális Jólét Szoftver Alapcsomag, ami egyszerűen telepíthető és használható operációs rendszer, illetve felhasználói szoftverek együttese, amely nyílt forráskódú megoldásokkal helyettesíti a fizetős operációs rendszereket és irodai programokat. 2021 nyarán elindult a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (KDS) adatbázisa, a KDS portál, amelynek célja, hogy a közgyűjtemények anyagai digitális formában bárki számára, jó minőségben és informatív módon elérhetővé váljon.

9.2. Nemzetközileg elismert felsőoktatási rendszer

9.2.1. Felsőoktatási intézmények közötti verseny fokozása

28.	Versengő környezet kialakítása a felsőoktatásban	 3
-----	---	---

2021 decemberéig 21 felsőoktatási intézmény modellváltása valósult meg. A modellváltás keretében megváltozik az állam szerepe, hiszen fenntartóból partnerré, megrendelővé és a minőségbiztosítás felelőssévé válik. Az új modellben kiszámítható finanszírozási rendszer jön létre, amely 25 éves keret-megállapodásokon és 6 éves közfeladat-finanszírozási szerződéseken alapul. Az osztrák mintára kidolgozott megoldás előnye, hogy a középtávú intézményi támogatást előre rögzített teljesítmény- és minőségmutatókhoz kötve, az eltérő feladatok sajátosságait figyelembe véve határozza meg. 2022-ben 650 milliárd forint lesz a költségvetés felsőoktatásra fordítandó előirányzata, amiből több mint 400 milliárd közvetlen állami támogatás. Ezt a tételt a science parkok kialakítására és további egyetemi fejlesztésekre szánt forrásokkal kiegészítve 2022-ben összesen több mint 1.000 milliárd forint hasznosul a felsőoktatásban. Az alapítványi és az egyházi fenntartású intézmények mellett az állami intézményekben is két ütemben, 30 százalékot meghaladó mértékű béremelés valósul meg a 2021/22-es tanévben.

#	Javaslat	Prioritás
29.	Felsőoktatási intézmények infrastruktúrájának és felszereltségének fejlesztése	↑ 2
<p>A felsőoktatási intézmények összesen 2.700 milliárd forintos fejlesztési igényt jeleztek a kormány felé, amelynek finanszírozása nagyrészt már rendelkezésre áll. Átadták az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Gazdaságtudományi Karának új, 200 fő befogadóképességű – heti 10 ezer vizsga lebonyolítására alkalmas – teljesen digitalizált vizsgaközpontját. A vizsgaközpont 1.600 főnyi tanterem-kapacitást vált ki, illetve óriási oktatói tehermentesítést is jelent egyszerre, valamint kétszer olyan gyorsan tudnak haladni a vizsgáztatással, mint a hagyományos tantermi módon. Az egyetemi képzést szolgáló informatikai labort adtak át a veszprémi Pannon Egyetemen, ahol a hallgatók a nagyvállalati és a kormányzati informatikai környezetet ismerhetik meg. A három laborból álló komplexumban egyrészt hálózatépítést, másrészt felhőépítést, harmadrészt a mérnöki tervezést gyakorolhatják a hallgatók. A Budapesti Gazdasági Egyetemen új központi könyvtár és hallgató centrum kerül kialakításra 5,3 milliárd forintos beruházás keretében. A Szegedi Tudományegyetem tulajdonába kerül az ELI-ALPS Lézeres Kutatóintézet, amelynek fenntartását teljes egészében a kormány biztosítja.</p>		
30.	A felsőoktatás és vállalatok közötti kapcsolat erősítése	↑ 2
<p>Az Egyetemi Innovációs Ökoszisztéma (EIÖ) Program első pályázati ciklusában 1.300-nál több szerződés jött létre vállalatok és egyetemek között, miközben az iparjogvédelmi bejelentések száma is jelentősen emelkedett a felsőoktatási intézményekben. Az első pályázati ciklus 2 milliárd forintból valósult meg, ami felsőoktatási intézményenként 40–150 millió forint támogatást jelentett. Az EIÖ alapvető célja olyan finanszírozási eszköz biztosítása, amely az intézménynek a technológia transzfer és innováció menedzsmenthez köthető tevékenységeit növeli, segíti és támogatja. 2021 szeptemberében megalakult a Bay Zoltán Nemzeti Alkalmazott Kutatóintézet-Hálózat, amelynek célja 4 állami érdekeltségű intézmény fejlesztési és vállalkozási tevékenységének összehangolása és piaci bevételtermelő képességének fokozása. Hazai egyetemek és vállalkozások tudáskapacitásából, szellemi tulajdonából állítanak elő magas hozzáadott értékű új termékeket és eljárásokat 20 kiemelt projektben a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap Gyorsítósáv pályázatának köszönhetően. A 3 milliárdos keretből spin-off vállalkozások valósíthatnak meg piacorientált egészségipari fejlesztéseket egyebek mellett az intelligens sejt diagnosztika és a bőrrák innovatív kezelése területén. A program sikere miatt 2021 őszén újabb, immár 8 milliárd forint keretösszegű pályázatot hirdet meg az ITM. Együttműködési megállapodást kötött az Óbudai Egyetem és a Széchenyi Alapok alapkezelő, melynek célja, hogy a felek közös projektek megvalósítása mellett, szakmai céljaik érdekében együttesen mozgósítsák tudásbázisukat és lehetőségeiket. A Hungarian Startup University Program (HSUP) első évfolyamához 21 egyetemről közel 2.100 hallgató csatlakozott. A programban kiemelkedő csapatok akár 3 millió forintos keretösszegeből gazdálkodhatnak, miközben a munkájukat vállalati partnerek segítik.</p>		
31.	A piaci igények és a magántőke becsatornázása az oktatásba	3
<p>A modellváltó egyetemek fenntartásáért felelős vagyonkezelő alapítványok kuratóriumában szerepet kaptak az adott területek legfontosabb vállalatainak képviselői. A Dunaújvárosi Egyetem a hosszútávú működés biztosítása érdekében a jövőben kiemelten fog foglalkozni Magyarország nukleáris iparához kapcsolódó képzettségekkel és kutatásokkal.</p>		
32.	A felsőoktatási K+F kiadásoknak a GDP 0,5 százalékára emelése	2
<p>Az egyetemek K+F kiadásai és beruházásai 2021-ben meghaladták a 100 milliárd forintot. 14 Tudományos és Innovációs Park jön létre a helyi adottságokra építve, az egyetemek és vállalkozások kapcsolatainak szorosabbra fűzése érdekében. A Tématerületi Kiválósági Program (TKP) keretében a kormány 75 milliárd forinttal támogatja a felsőoktatási intézmények legfontosabb társadalmi és gazdasági kihívásokra válaszokat adó, kiemelt kutatási tématerületeit. A TKP három 25 milliárd forintos alprogramot tartalmaz, amelyek vagy nemzetgazdasági szempontból kiemelkedő jelentőségűek, vagy erős hazai kapacitásokkal rendelkeznek. Ezek az alprogramok: az egészség, a nemzeti kutatások, és a nemzetvédelem, nemzetbiztonság. 2020 óta 14 milliárd forintot fordított a kormány a Nemzeti laboratóriumi programra, amelynek keretében eddig 18 laboratórium kezdte meg működését. Megkezdődött a Budapest Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Innovációs és Fejlesztési Központjának megvalósítása. Az új létesítményben az egyetem innovációs, startup tevékenységgel, fejlesztésekkel foglalkozó szervezetei, továbbá más kutatás-fejlesztéssel, innovációval foglalkozó intézmények, mint például a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH), a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH), illetve a Bay Zoltán Nemzeti Alkalmazott Kutatóintézet-Hálózat egységei kapnak helyet.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
9.2.2.	Hazai felsőoktatás nemzetközi versenyképességének javítása	
34.	Oktatói pálya vonzóbbá tétele	3

Az oktatói pálya vonzóbbá tétele érdekében a felsőoktatási intézményekben két ütemben, 30 százalékot meghaladó mértékű béremelés valósul meg a 2021/22-es tanévben. A modellváltó intézmények egyedileg dolgozhatják ki a saját bérezési rendszerüket. Az eddig nyilvánosságra került tervek szerint az intézmények törekednek majd a teljesítményalapú differenciálásra az oktatók bérezésében.

35.	Felsőoktatási rangsorok szempontjainak érvényesítése a finanszírozásban	↑ 3
-----	--	-----

A kormány kifejezett célja, hogy a magyar intézmények előrébb lépjenek a nemzetközi felsőoktatási rangsorokban. Az új felsőoktatási finanszírozási modellben külön források fognak vonatkozni az oktatás költségeire, a kutatási tevékenység finanszírozására és az infrastruktúra fenntartására. Ágazati célként fogalmazódott meg egy magasabb minőséget nyújtó, teljesítményelvű kutatás-fejlesztési innovációs rendszer létrehozása, amelynek alapja a verseny, a minőség, az eredménye pedig a teljesítmény és a siker.

36.	Kettős diploma programok támogatása	1
-----	--	---

A kormány stratégia megállapodást kötött a Fudan Egyetemmel egy budapesti campus létrehozásáról. A Fudan Hungary University magyar és magyar-kínai kettős diplomát adhat majd, elsősorban gazdálkodástudományi, a későbbiekben pedig műszaki és orvosi képzéseken. A kormány megkezdte a tárgyalásokat egy dél-koreai egyetemmel is hasonló campus létrehozataláról. A visegrádi országok felsőoktatási képzéseinek automatikus, kölcsönös elismeréséről írtak alá szándéknyilatkozatot az országok képviselői 2021 októberében.

37.	Angol nyelvű publikációk támogatása	↑ 2
-----	--	-----

A felsőoktatás intézményi modellváltását elsőként megkezdő Budapesti Corvinus Egyetem saját doktori ösztöndíj konstrukciójában a doktoranduszokat nemzetközi publikáció(k) elkészítésére kötelezi, a tanulmányaik alatt.

38.	Specifikus posztgraduális képzések elindítása az elvándorlás visszafordítására	↑ 1
-----	---	-----

2020-ban a Kooperatív doktori program keretében 246 pályázat támogatásáról döntött az ITM. A program célja, hogy a vállalatok bevonásával kutatásra sarkallják azokat az elsősorban műszaki és természettudományos területen végző fiatalokat, akik a diploma megszerzése után általában elhagyják az egyetemet. A program akár 48 hónapon át havi 400 ezer forinttal segíti a nyertesek doktori tanulmányait. Az ösztöndíjasok után az őket befogadó doktori iskola, a témavezető tanár, valamint a projektbe kapcsolódó vállalati szakértő is kap támogatást. A program második kiírása 2021-ben történt meg 4,9 milliárd forint keretösszegben. A kezdeményezés 2021-ben 1 milliárd forint keretösszegű Nemzetvédelmi Alprogrammal (NVKDP) bővült, amelynek célja a magasan képzett, tudományos ismeretekkel rendelkező munkavállalók számának növelése a nemzetstratégiai ágazatban. Négyszeres igényt nyújtottak be az alaputatást támogató OTKA pályázatokon induló kutatók és kutatócsoportok a közel 13 milliárd forintnyi keretösszegre. A posztdoktori és fiatal kutatói programok iránt erősödött meg leginkább az érdeklődés, három év alatt másfélszeresére nőtt a pályázók száma. Az ITM által benyújtott törvényjavaslat szerint a doktori képzés a jövőben rugalmasabbá válhat azzal, hogy a mesterképzés utolsó évével párhuzamosan is elvégezhető lesz az általános orvosi, az állatorvosi, a gyógyszerészeti és a fogorvosi képzés hallgatóinak. A Nemzeti Versenyképességi Tanács egy olyan új ösztöndíjról döntött, amelynek segítségével évente 50 tehetséges magyar diák tud a világ legjobb egyetemein tanulni. A program nem csak egy szemeszter elvégzését tenné lehetővé, hanem minden tanulmánnyal kapcsolatos költséget állna a diploma megszerzéséig. A fiataloknak a képesítés megszerzését követő első öt évben itthon kellene munkát vállalniuk.

9.2.3.	Felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése	
--------	---	--

39.	A felsőoktatás beiskolázási bázisának szélesítése	3
-----	--	---

Összesen 2 milliárd forintnyi támogatásra lehetett pályázni a Nemzeti Tehetség Program 2021/22-es tanévre szóló nyílt pályázatainak keretében, köztük a népszerű Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíjra. A meghirdetett pályázatokra magánszemélyek, tehetségsegítő szervezetek, szakkollégiumok, hazai és határon túli oktatási intézmények, valamint a tehetségeket támogató projekteket megvalósító szervezetek pályázhatnak az óvodai tehetségkibontakoztató programoktól egészen az Országos Tudományos Diákköri Konferenciáig.

#	Javaslat	Prioritás
40.	Kollégiumi férőhelyek számának növelése	↑ 3
<p>A kormány 2020 végén döntött 5.800 kollégiumi férőhelynek az egyetemek tulajdonába, illetve vagyonkezelésébe történő visszajuttatásáról. Az intézkedés keretében 7 felsőoktatási intézmény 10 kollégiumi épülete esetében került kiváltásra a meglévő PPP konstrukció összesen 27 milliárd forint értékben. A 2010 eleji 54-ből 48 darab PPP konstrukció kiváltására már közel 146 milliárd forintot fordított a kormány. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kapcsán az önkénteseknek és zárandokoknak szállást biztosító egyetemek közel 500 millió forint támogatásban részesültek. Több mint 400 millió forint kiegészítő támogatást kapott a kormánytól a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Balassa János Kollégium felújításának befejezéséhez.</p>		
41.	Tanulmányi eredményektől függő, illetve szociális ösztöndíj-rendszerek bővítése	2
<p>Az Új Nemzeti Kiválóság Program 2021. évi pályázatainak mintegy 2.000 nyertes részesül ösztöndíjban közel 4 milliárd forint értékben. Az ITM szakmai támogatásával hatodik alkalommal megvalósuló program legfőbb célja, hogy az egyéni kiválóság támogatásával erősítse az egyetemek tudományos-alkotói teljesítményét, ösztönözze a kutatás-fejlesztés és az innováció új generációjának kinevelését.</p>		
44.	Hallgatói aktivitás növelése	↑ 1
<p>Az Nftv 2020. november 24-i módosítása szerint a felsőoktatási intézmények tanulmányi rendszerének képesnek kell lennie a zárt rendszerű elektronikus távoktatás támogatására.</p> <p>Az Innovációs és Technológiai Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI), a Klebelsberg Központ (KK) és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK) összefogásában elindított Tanítsunk Magyarorszáért program keretében a mentoráló egyetemisták 6.-8. osztályos diákoknak segítenek a tanulmányaikban és a végzésüket követő pályaorientációban, továbbá az első éves, hátrányos helyzetű egyetemistákat is segítik a beilleszkedésben, amit az oktatási intézmények kreditekkel honorálnak.</p>		
9.2.4. Műszaki, természettudományos és IKT területeken végzetek arányának növelése		
47.	Lemorzsolódás csökkentése az egyetemi képzéseken	2
<p>A kormány először 2020 tavaszán teremtette meg a lehetőséget a beragadt diplomák átvételére nyelvvizsga hiányában is. A felsőoktatási intézmények 2021 augusztusáig összesen 142 ezer oklevelet adtak ki. Továbbra is állami finanszírozásban folytathatja tanulmányait az a nagyjából 5.000 felsőoktatási hallgató, aki a 2020/21-es tanévben nem teljesítette a feltételeket, és önköltséges képzésre került volna át. 2021. január 1-től az egyetemi lemorzsolódás elkerülése érdekében az alapképzésen gyengén teljesítő hallgató átvehető felsőoktatási szakképzésre.</p>		
9.2.5. Pénzügyi ismeretek terjesztése		
48.	Pénzügyi kultúra mélyítése	↑ 2
<p>176 ezer példányban juttatta el a magyar középiskolákba a pénzügyi tudatosság fejlesztését támogató matematika és történelem példatárakat a Pénziránytű Alapítvány 2021 augusztusának utolsó hetében. Az általános iskolai, 3–8. osztályos matematika- és környezetismeret munkafüzetekből összesen 237 ezer példányt rendeltek az iskolák a 2021/2022-es tanévre. Emellett az általános- és középiskolák 53 ezer példányt rendeltek az alapvető pénzügyi és gazdasági ismereteket tartalmazó tankönyvekből és a megértést segítő munkafüzetekből. A 2021-es év újdonsága, hogy a középiskolásoknak szóló akkreditált tankönyv legújabb kiadása látványos kiterjesztett valóság (Augmented Reality – AR) megoldásokkal teszi még izgalmasabbá a mindennapi pénzügyi nevelést. A Pénziránytű Alapítvány pénzügyi nevelést segítő kiadványai ingyenesen jutottak el az iskolákba a Magyar Nemzeti Bank támogatásának köszönhetően.</p> <p>A PÉN7 sikeres megvalósítása érdekében hatoldalú együttműködési megállapodást kötöttek: az Emberi Erőforrások Minisztériuma projektgazdaként, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Magyar Bankszövetség, a Pénziránytű Alapítvány, valamint a Junior Achievement Magyarország Alapítvány a PÉN7 együttműködő szakmai partnereiként írták alá a dokumentumot. Az 2020/21-es tanévben hazánkban több mint 1.100 iskola 171.500 diákja vett részt a programban. A kimagasló részvétel elismeréseként a magyar program háromszor is bekerült a Global Money Week (GMW) eseménysorozat legjobbjai közé.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
49.	Pénzügyi szakemberek továbbképzése	1

2022. végéig ingyenesen elérhető a Budapest Institute of Banking (BIB) által fejlesztett a hazai vállalkozások fejlesztését célzó képzési csomag, ami egy olyan egyedülálló komplex digitális tananyag, amely választ ad egy vállalkozásokat érintő számos releváns témára, kiemelt fókusszal a humántőke jelentőségére a digitális transzformáció során. A moduláris felépítésű tudástár a képzésben résztvevő vállalkozó saját tempójában elvégezhető, mivel jól tagolt informatikai keretben átfogó betekintést nyújt több, sikeres generációváltást, illetve digitalizációt megvalósító vállalat működésébe egyedi interjúk keretében.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált 	Részben megvalósulttá vált 	Teljesen megvalósulttá vált

10. Kutatás-fejlesztés és innováció

A kutatás-fejlesztés és innováció fejezetben szereplő javaslatok prioritással súlyozott megvalósulási mértéke 31 százalékponttal, 24-ről 55 százalékra nőtt 2021 decemberéig a 2020 őszi bemutatott Versenyképességi tükrökhöz képest. A fejezeti javaslatok háromnegyedének kezdődött meg a megvalósítása a Versenyképességi program megjelenését követően. A 8 javaslat közül 6-ban történtek szakpolitikai kezdeményezések és intézkedések a megvalósulásuk érdekében. A már megkezdett javaslatok 83 százalékban megvalósultnak vagy részben megvalósultnak minősülnek. 2020 őszéhez képest 3 javaslat esetében történt státuszváltozást is eredményező előrelépés és további 1 esetben következett be új fejlemény.

A kormány 2021. júliusban elfogadta Magyarország 2021-30 közötti időszakra vonatkozó Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Stratégiáját, amelyben 2030-ra fő célkitűzésként a GDP 3 százalékának megfelelő – az MNB Versenyképességi programjában szereplő 2 százalékosnál magasabb – K+F kiadás elérését jelölik meg. Ez a stratégia többek között célként jelöli meg a kutatói bérek emelését és ehhez kutatói életpálya modell kidolgozását, az állam és a vállalatok közös finanszírozásával működő, az akadémiai kutatásokat és a piaci elvárásokat egyaránt becsatornázó kooperatív PhD programok hazai elterjesztését. Szintén elérendő célként tekint a korszerű, K+F+I-t támogató szabályozási keretrendszer és üzleti környezet megteremtésére, valamint a szabadalmi aktivitás növelésére és az ehhez szükséges támogató rendszer továbbfejlesztésére. A kutatói humán erőforrás biztosítását és utánpótlását, valamint ösztönző bérezését segíti elő, hogy a kutató-fejlesztő munkavállalót foglalkoztató munkáltatók számára lehetővé vált a kutatás-fejlesztési tevékenységből származó szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség megfelelése. A koronavírus-járvány kedvezőtlen gazdasági hatásainak ellensúlyozására a kormány bértámogatási programot hozott létre a kutatás-fejlesztésben dolgozók számára, amelyre két szakaszban, 2020. április és augusztus, illetve 2021. január és május között jelentkezhetek a vállalatok. A programban a költségvetés a kutatási, fejlesztési és innovációs szektor magasan képzett munkavállalóinak megtartása érdekében átvállalta a kieső bérük 40 százalékát három hónap időtartamra. A két szakaszban összesen mintegy 2.000 vállalkozás 30 ezer főnél több munkavállalója részesült ebben a támogatásban. A támogatás összköltsége elérte a 26 milliárd forintot.

A doktori programok fejlődése és valós, piaci igényekkel történő összehangolása érdekében 2021/22. tanévben 4,9 milliárd forintos keretösszeget biztosít az állam a kooperatív doktori program megvalósítására. A szellemi tulajdonjogok bejegyzésének bővülését és hatékonyabb hasznosulását segíti elő az a 2021. decemberi kormányrendelet, amely lehetővé tette, hogy a koronavírus-járvány elleni védekezés idején benyújtott szabadalmi oltalmak fenntartásának első 3 évében ne kelljen fenntartási díjat fizetni és a 4-től 10. évig lecsökkenjen a díj mértéke (az első három évre vonatkozó díjfizetés alóli mentesülést már 2021. augusztusban bevezette az állam). Emellett a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal összesen 400 millió forint keretösszeggel írt ki pályázatot 2021-ben a szellemi tulajdonjog védelemmel kapcsolatos költségek állami támogatására a vállalatoknak, az állami kutatóhelyeknek és a magánszemélyeknek egyaránt.

#	Javaslat	Prioritás
10.1.	A kutatói humán erőforrás biztosítása	

1.	A PhD végzettséggel rendelkezőkre vonatkozó adókedvezmény kiterjesztése az egyetemi végzettséggel rendelkező kutatók részére	↑ 3

A 2018. évi LII. törvény 16. paragrafusa értelmében adófizetési kötelezettséget eredményező munkaviszonyban kutató-fejlesztő munkavállalót foglalkoztató - vállalkozásként működő saját tevékenységi körben alaputatást, alkalmazott kutatást, kísérleti fejlesztést végző kutatóhelynek minősülő - munkáltató, az e munkaviszonyból keletkező szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség 50 százalékát köteles csak megfizetni.

2.	A kutatási-fejlesztési segédszemélyzet létszámának növelése a bérek további emelésével	2

A kormány 1456/2021 (VII.13.) határozatával elfogadott Magyarország Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Stratégiája (2021-2030) kiemelkedő fontosságúnak jelöli meg a kutatói béreknek az ipari bérekhez való minél gyorsabb felzárkóztatását és ehhez a kutatók életpálya modelljének kidolgozását párosítják. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium jogszabálmódosítással teremtené meg a jogi feltételeit az alapítványi és egyházi felsőoktatási intézményekhez hasonlóan az állami fenntartású felsőoktatási intézményeknél is mintegy 30 százalékos béremelésnek.

3.	A 30 év feletti munkavállalók számára a doktori képzés költségei 50 százalékának állami átvállalása	↑ 2

Magyarország Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Stratégiájában (2021-2030) szerepel a kooperatív PhD-koncepció elterjesztése, amelynek keretében a doktori hallgatók a képzési időszak során kutatásaikat részben egyetemi, részben vállalati környezetben folytatják és képzésük költségének felét az EIT Digital intézmény-hálózatnál alkalmazott doktori modellhez hasonlóan az állam és az ipar közösen finanszírozza. A 2021/22. tanévben 4,9 milliárd forintos keretösszeget rendelt az állam a kooperatív doktori program megvalósítására. Emellett a kutatói utánpótlás biztosítása érdekében a magyar doktori képzés rendszerét a vállalatok szélesebb körével ismertetnék meg és a doktori témakiírások egy részét a vállalati igényekhez igazítanák a K+F stratégia alapján. Előremutató az ipari PhD képzések dán mintára történő bevezetése is, amely a gyakorlati alkalmazhatóságot helyezi előtérbe a doktori képzés során és szintén a K+F stratégiában szerepel.

10.2. A kutatói ráfordítások növelése

7.	A szabadalmak fenntartási díjának csökkentése	↑ 3

A kormány 675/2021. (XII.3.) kormány rendelete lehetővé tette, hogy a rendelet hatályba lépését követően, a veszélyhelyzet megszűnéséig benyújtott szabadalmi oltalmak fenntartása után fizetendő díj mértéke a 4-től 10. évig tartó időszakban a korábbinál alacsonyabbá váljon. Emellett a veszélyhelyzet alatt benyújtott szabadalmak fenntartási díjának a fenntartási idő első három évére vonatkozó elengedéséről már a 2021. augusztusi, 474/2021. (VIII.6.) kormányrendelet döntött. A vállalati, valamint a költségvetés keretein belül működő kutató-fejlesztő helyek szellemi tulajdonjog védelmi költségeinek támogatására a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal 2020-ban 95 millió forint támogatást fizetett ki és a 2021. évre 300 millió forintnyi támogatási keretet nyitott meg a 2020-1.1.3-IPARJOG pályázat keretei között. Továbbá a 2020-1.1.1-IPARJOG pályázat 2021-ben a magánszemélyek számára is 100 millió forintos keretösszeggel támogatja a szellemi tulajdonjog védelemmel összefüggő költségeket.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑

---

11. Állami hatékonyság

Az Állami hatékonyság fejezet javaslatainak 96 százalékánál megkezdődött a megvalósítás, így 2021 decemberére a fejezet prioritással súlyozott megvalósulása 44 százalékról 57 százalékra emelkedett egy év alatt. A fejezet 23 javaslatából 22 már legalább megvalósult státuszt kapott az aktuális összesítés szerint, miközben ugyanez a szám 2020 novemberében 17 volt.

A 2020 novembere és 2021 decembere között megjelent kormányzati intézkedések a 23 javaslatból 10 javaslatot érintettek, viszont ezek közül 8 eredményezte a javaslat megvalósulási státuszának megváltozását. A 8 darab státuszváltozásból 4-nél a javaslat megkezdődötté vált, 4 esetben részben megvalósulttá. A bejelentett intézkedések nagy része szoros kapcsolatban áll a digitalizációval és az e-közigazgatás minél szélesebb körű kiépítésével. Többek között lezárult a minisztériumok közötti kommunikáció egységesítését célzó 2,5 milliárd forintos fejlesztés, elindult az online elégedettségmérés a magyarorszag.hu oldalon, elérhető az online számla 3.0-ás verziója, és a digitális multcégek adóztatása terén is előrelépésre került sor a globális minimumadó rendszerhez történő csatlakozásunkkal. Kiemelt kormányzati intézkedés volt a vállalatok bürokratikus terheit mérséklő adócsökkentés, amelynek keretében 2022. januárjától 2,5 százalékponttal csökken a szociális hozzájárulási adó, valamint megszűnik a 1,5 százalékos szakképzési hozzájárulás.

#	Javaslat	Prioritás
11.2.	Digitális közigazgatás	
5.	Minden, a kormányablakokban elintézhető ügy legyen elvégezhető online is észt mintára	3
<p>Az e-közigazgatás kiépítése folyamatos, a legújabb fejlesztések hatására a hatósági erkölcsi bizonyítvány és a gépjármű átírás mellett már a lakcímbeljelentés és az elveszett okmányok pótlása in online intézhető. 2021 januárjától 449 kormányhivatali ügykörben nyújthatják be elektronikus úton kérelmeiket az ügyfelek. Az újonnan megjelenő elektronikus kérelmek között találjuk a csecsemőgondozási, valamint a gyermekgondozási díjat is. Az elektronikus közigazgatási ügyintézés során jelentős könnyítés, hogy 2021 februárjától bevezetésre került az arcképes azonosítás. Az egyszerű azonosítási módhoz nincs szükség ügyintézői közreműködésre, kódokra és jelszavakra, mindössze a mobil eszköz kamerájának segítségével képes az ügyfél online ügyeket intézni.</p>		
6.	Közigazgatási szervezetek adatbázisainak összekapcsolása	2
<p>2020 decemberében fejeződött be az a többéves fejlesztési projekt, amelynek segítségével a központi közigazgatás informatikai rendszerei egységes alapokra kerültek. A Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató (NISZ) vezetésével és a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) minőségbiztosítása mellett megvalósuló – 2,5 milliárd forintos vissza nem térítendő uniós támogatásban részesült – projekt tervezése 2015-ben, míg a kivitelezése 2017-ben kezdődött. Az e-ügyintézés technológiai háttérét adó informatikai környezet továbbfejlesztésével egyebek mellett a minisztériumok közötti kommunikációs csatornák egységessé, az integrációs folyamatok egyszerűbbé válnak, miközben a működési költségek is csökkennek.</p>		
7.	Mobil alkalmazások továbbfejlesztése az egyszerűbb ügyintézés érdekében	1
<p>Az adóhatóság már 2018 óta biztosít ingyenes számlázó programot az adóalanyok részére, a rendszer 2020-tól mobilalkalmazás formájában is elérhető a felhasználók számára. 2021 augusztusában újabb fontos újítás érkezett a mobilalkalmazásra, mivel lehetővé vált a Központi Azonosítási Ügynökön keresztüli azonosítás. Az új fejlesztésekkel az elsődleges felhasználók még egyszerűbben érik el az Online Számla rendszert, ezáltal az adatszolgáltatás is könnyebbé válik.</p>		
9.	Online rendszeres elégedettségmérés a közszolgáltatásoknál	1
<p>A NISZ 2021 márciusában online felmérést indított a magyarorszag.hu oldallal, valamint az azon keresztül elérhető elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatban. A felméréssel a szolgáltató célja, hogy ügyfélközpontú továbbfejlesztéseket hajthassanak végre, amely érinti az elérhető szolgáltatások esetleges bővítését is. A felmérés oka részben az, hogy a központi e-ügyintézési portál iránt az érdeklődés dinamikusan nőtt 2019-ről 2020-ra. A honlap látogatottsága egy év alatt az ötszörösére, 51 millióra emelkedett, miközben az ügyindítások száma 4 millióról 13 millióra nőtt. A 2020-as év összesítése alapján a legnépszerűbb ügyintézési szolgáltatások között található a gépjármű lekérdezés, az elektronikus bevallás, az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT), valamint a tulajdoni lap lekérdezés.</p>		
11.3.	Ügyfélbarát adóhivatal	
10.	Az adóhivatal fejlesztése, hatékonyságának növelése	3
<p>A Pénzügyminisztérium 2020 őszen mutatta be azt a tervet, amely a következő 4 évben az adóigazgatás teljes digitális átállását célozza meg. Ennek részeként 2021 elején elindult az online számla 3.0 verziója, melynek egyik kiemelt újdonsága, hogy a NAV felé történő adatszolgáltatás XML állománya egyben elektronikus számlaként is funkcionál. A fejlesztés hatására a bejövő számlák feldolgozása egyszerűbbé válik, ezért a vállalat több időt fordíthat a termelő/ szolgáltató tevékenységére. A javaslat státuszának részben megvalósultra való módosításához hozzájárult, hogy az amerikai Tax Foundation kutatóintézet adóversenyképességi rangsorában – amely azt méri, hogy egy ország adórendszere mennyiben támogatja az adópolitika két fontos aspektusát, a versenyképességet és semlegességet – Magyarország a 13. helyen végzett a 37 OECD ország között. Többek között olyan országokat előzött meg hazánk, mint Németország, Ausztria és az Egyesült Királyság.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
15.	Adminisztratív terhek csökkentése	2

A versenyképesség javítása érdekében több olyan intézkedést is hozott a kormány, amellyel a vállalkozások adminisztratív terhei csökkentek. Többek között a vállalkozások bankszámla nyitása és megszüntetése egyszerűsödött, 2021-től nem kell megkeresni külön az adóhatóságot, a gazdasági kamarát és a jegyzőt. Az ingatlanpiaci építetők számára könnyebbséget jelent a jövőben, hogy megszűnt az építésügyi hatósági engedélyek meghosszabbítására irányuló eljárás, az eddig kezdeményezhető hosszabbítási idő beleolvadt az alapengedély hatályába. Mindezzel az építkezés megkezdésére 4 év, míg a befejezésére további 6 év áll majd rendelkezésre. További meghatározó döntés volt a 2021 novemberében hivatalosan bejelentett 750 milliárd forintos adócsökkentési csomag 2022-re, amely támogatja a minimálbér és a garantált bérminimum 20 százalékos emelkedését (200 ezer, illetve 260 ezer forintra) 2022. január 1-től. Többek között a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékponttal csökken, megszűnik a 1,5 százalékos szakképzési hozzájárulás, a kisvállalati adó kulcsa 10 százalékra csökken, továbbá a kkv szektornak kedvezményes 1 százalékos helyi iparűzési adót kell fizetnie.

11.4.	Adóelkerülés csökkentése	
16.	Digitális multicégek adófizetői körbe vonása	↑ 2

2021 októberében egyezett meg több mint 130 ország az OECD nemzetközi adózási rendszert átalakító reformjavaslatáról, amelyet a G20 országok vezetői is támogattak. Magyarország szintén csatlakozott az új rendszerhez, amelynek tényleges indulása 2023. január elejére tehető. Az OECD reformintézkedésének részét képezik a digitális multicégek is, ezeknek a cégeknek a jövőben részben ott is kell adózniuk, ahol a bevételük keletkezik, függetlenül a gazdasági tevékenységüktől. Mindemelllett miután nem sikerült jogi úton bizonyítaniuk a hazánkban érintett digitális multicégeknek, hogy nem számítanak Magyarországon adóalanynak, ezért a vállalatok utólagosan befizették a reklámadót.

20.	Építőipari foglalkoztatás fehéritése	↑ 2
-----	---	-----

Új foglalkoztatásfelügyeleti előírásoknak kell megfelelniük a vállalatoknak, többek között lényeges újítás, hogy 2021. március 1. óta a fekete foglalkoztatáson ért cégek a büntetési tételek megfizetésén túl kötelesek az érintett munkavállalókat bejelenteni az adóhatóságnál. Mindez azt jelenti, hogy legalább a minimálbér mértékéig, és minimum 30 napra visszamenőleg a járulékot is meg kell fizetni a korábban feketén foglalkoztatott munkavállaló után.

11.5.	Versenyképes kincstári rendszer	
21.	A Kincstári rendszer konszolidációja, hatékonyságának növelése	↑ 3

Teljesen új, korszerű számlavezetési rendszert vezetett be a Magyar Államkincstár 2021. május 1-től a pénzforgalmi számlavezetett ügyfelei részére. Az átállás fokozatosan valósul meg, az említett időponttól előre kiválasztott és felkért számlatulajdonosok kerültek bevonásra, míg a teljes ügyfélkör számára a rendszer bevezetése tervezetten 2022. január 1-től indul el. A Kincstár célja az új rendszerrel, hogy intézményi ügyfelei részére üzembiztos, a kor kihívásainak megfelelő, magas technológiai és szakmai színvonalon működő rendszerekkel támogatott pénzforgalmi szolgáltatásokhoz jussanak.

22.	Kincstári számlavezetés az önkormányzatoknak és állami vállalatoknak	↑ 2
-----	---	-----

Az előző pontban részletezett, teljesen új számlavezetési rendszer bevezetése jótékonyan hathat az intézményi számlavezetett körre, idővel utat engedve a teljeskörű számlavezetésnek.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑	

12. Modern infrastruktúra és hatékony energiafelhasználás

A megfogalmazott javaslatok 96 százalékának megkezdődött a megvalósítása, így a fejezet prioritással súlyozott megvalósulási mértéke a 2020. novemberi 39 százalékról 48 százalékra nőtt. A közlekedési infrastruktúra fejlesztésére, a hatékony energiagazdálkodásra és a zöld gazdaságra vonatkozó javaslatok mindegyikében történt már valamilyen szintű előrelépés. 2020. november óta 6 javaslatnál következett be státuszváltozás és 17 további javaslat esetében történt új fejlemény.

A zöld gazdasági fordulat hazánkban megkezdődött. A 2020. januárban bemutatott energia- és klímapolitikai stratégia végrehajtása fokozatosan halad előre, a kormány által 2020. februárban meghirdetett Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv minden pontjának megvalósítása megkezdődött, amelyek 5 jegybanki javaslat megvalósulását támogatják. Emellett 2021-ben Európában elsőként került a magyar jegybank törvényi mandátuma közé a környezeti fenntarthatóság előmozdítása. Az MNB Zöld Eszköztár-stratégia 2021 júliusi publikálást követően 2021. októberben elindult az MNB Zöld Otthon Program, amely úgy kívánja segíteni a hazai lakásállomány megújulását, hogy közben számottevően javuljon az ingatlanok energiahatékonysága. Több zöld célokat támogató stratégia, így Magyarország Nemzeti Hidrogénstratégiája és a Nemzeti Tiszta Fejlesztési Stratégia is elfogadására került 2021-ben. A kormány elfogadta a 2021-30 közötti időszakra vonatkozó, digitális stratégiai irányokat kijelölő Nemzeti Digitalizációs Stratégiát is. Megkezdődött a 2021-27 közötti többéves uniós pénzügyi kerethez kapcsolódó projektek kiírása, amelyek nagy számban támogatják a zöld és digitális átállást.

Elkészült az észak-balatoni vasútvonal Szabadbattyán és Balatonfüred közötti villamosítása. Újabb vasúti vonalakon kezdődött meg a pályasebesség emelése 2020 novembere óta és folytatódott a vasúti járműpark modernizálása a magyar járműgyártó és -javító kapacitás bevonásával. A kormány nemzetközileg is jelentős tehervasúti fejlesztésekbe kezdett intermodális csomópontok, konténerterminálok és vasúti pályák fejlesztésével.

A 4. ipari forradalomnak megfelelő telekommunikációs és elektromos hálózatot támogató pontok több, mint 85 százalékának kezdődött el a megvalósítása. Megkezdődött az 5G technológia állami támogatással történő kutatás-fejlesztése az egyetemi szférában és közlekedési projekteken is használják a legújabb 5G megoldásokat. Az állami forrásból újonnan felálló Információtechnológiai Nemzeti Laboratórium elősegítheti a kibernegoldások hazai fejlesztését. A kormány 2020. november és 2021. május között lehetővé tette az oktatásban részt vevők számára az ingyenes internet hozzáférést a távoktatás gördülékenyebbé tétele érdekében.

A lakossági ingatlanállomány energiahatékonysági fejlesztéseit segítheti elő a 2021. októberben elindult MNB Zöld Otthon Program, amely kedvezményes hitelt biztosít nettó zéró kibocsátású új ingatlanok építéséhez vagy vásárlásához és a kapcsolódó, legfeljebb 15 millió forint értékben felvehető kamatmentes zöld CSOK. Szintén az ingatlanok energiahatékonysági fejlesztéseit támogatja a kormány által 2021. októberben meghirdetett lakossági napelemes rendszerek és fűtési rendszerek napelemes rendszerekkel kombinált villamosításának támogatására vonatkozó 200 milliárd forint keretösszegű pályázat. Az MNB energiapolitikai javaslatainak megvalósulását támogatja az áramtároló kapacitásfejlesztés érdekében országszerte megvalósuló projektek és a beépített napelem kapacitás (ipari napelem parkok és lakossági napelemek) bővülése, amely 2020 végére meghaladta a 2000 MW-ot.

A gazdaság zölddé válását segítő intézkedések között jelentős forrásokat allokalta a kormány a kkv-k környezetvédelmi beruházásaira: a Zöld Nemzeti Bajnokok programban vállalkozásuk zöldítéséhez feltételesen vissza nem térítendő összeget kaphatnak a pályázók, míg 2022 végéig 8 milliárd forint áll rendelkezésre az erdőgazdálkodók számára az erdei ökoszisztémák védelmére. A víziközművek infrastrukturális fejlesztésére, hatékonyságuk növelésére 2 pályázatban összesen 95 milliárd forint került elkülönítésre, míg a szennyvízelvezetési hálózat fejlesztését 2015-2023 között 367 milliárd forinttal támogatják. A Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv egyik legfontosabb eleme a körforgásos gazdaság megteremtése,

ezért 2021 júliusától betiltásra került számos egyszer használatos műanyag (például műanyag evőeszköz), egyúttal a kormány támogatja a tiltásban érintett vállalatok technológiaváltását. Továbbá a Tisztítsuk meg az országot! programban 2020-2022 között illegális hulladékot távolítanak el a közterületekről, míg egy törvény szigorúan bünteti az illegális hulladéklerakást. A Klíma-és Természetvédelmi Akcióterv lényegi eleme a közlekedés elektrifikációja, így 2021-ben 7 milliárd forinttal támogatja az állam az elektromos autók, 1 milliárd forinttal az elektromos kerékpárok és a program kezdete óta 18,4 milliárd forinttal az elektromos buszok vásárlását. Az öntözési infrastruktúra fejlesztését támogató pályázatok segítik a klímaváltozással szembeni alkalmazkodást, 2021-től 2022 végéig együttesen több, mint 100 milliárd forint keretösszeggel.

#	Javaslat	Prioritás
12.1.	Gyorsabb vasúti közlekedés	
1.	Minden legalább 30 ezer fő lakosságú város és az észak-balatoni régió váljon villamosított vasútvonalon elérhetővé	2
<p>2021. júniusban átadták a Szabadbattyán és Balatonfüred közötti 55 kilométeres villamosított és korszerűsített vasúti pályaszakaszt, amely kényelmesebbé, környezetbarátabbá és gyorsabbá teszi az eljutást Magyarország egyik legforgalmasabb turisztikai területére, az észak-balatoni régióba. 2021. novemberre elkészült a Hódmezővásárhely és Szeged közötti tram-train összeköttetés is. Megkezdődött a Szeged és Röske közötti 13 km-es vasútvonal felújítása és villamosítása 41 milliárd forintból. A projekt kapcsolódik a határ szerb oldalán végzett fejlesztésekhez is. Emellett 2021-ben megkezdődött az 53 km hosszúságú Zalaszentiván-Nagykanizsa vasútvonal villamosításának és fejlesztésének előkészítése. A 2021-27-re vonatkozó Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz-ban szerepel a villamosított vasútvonalak további bővítésének és fejlesztésének terve.</p>		
2.	Minden fő vasútvonalon legalább 160 km/h sebesség	3
<p>2021. októberben elindult a Békéscsaba és Lőkösháza közötti vasúti szakasz korszerűsítésének kivitelezése, amelynek részét képezi az utazósebesség 160 km/h-ra emelése, második vágány építése, valamint az Egységes Európai Vonatbefolyásoló Rendszer (ETCS) pályamenti alrendszer 2-es szintjének telepítése nettó 147 milliárd forintból. Kiskunfélegyháza és Szeged, Almásfüzitő és Komárom, Hatvan és Füzesabony között megkezdődött a vasúti pálya sebesség 160 km/h-ra emelésének előkészítése, első esetben a szakaszos kétvágányúsítás megtervezése. A mellékvonalak körében a Szeged és Makó közötti vasúti forgalom fejlesztésének előkészítése 2021 során került bejelentésre. A 2021-27-re vonatkozó Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz tartalmazza a vasúti pályák sebességemelését, a vasúti pályák tengelyterhelésének növelését, egyes esetekben a kétvágányúsítását, valamint az ETCS 2 vasúti forgalomirányítási támogatási rendszer ütemezett bevezetését. 2020-ban elkészült a GSM-R vasúti rádiós távközlési rendszer első üteme mintegy 935 kilométeren. 2020. decemberben indult meg a próbaüzeme a vonatközlekedés felügyeletének ellátására elsőként kiépített hazai ETCS L2 rendszernek Ferencváros és Székesfehérvár között.</p>		
3.	A vasúti mozdonyok és személykocsik cseréje, valamint felújítása	2
<p>A vasúti járműállomány megújulását támogatja, hogy a MÁV és a kínai CRRC Changchun vállalat szándéknyilatkozatot kötött a vasúti mellékvonali járműpark korszerűsítésére a szolnoki járműjavító bevonásával 2021. januárban. Emellett várhatóan 2022 végéig mindegyik KISS emeletes vasúti szerelvény forgalomba áll elsősorban a budapesti elővárosi vasútvonalakon. A MÁV-START IC+ programjának folytatásaként 2021. szeptemberben bemutatták az első 1. osztályú és prémium kategóriájú Intercity kocsit. Összesen 35 darab típuskocsi legyártása várható 2022 év közepéig. 8 db (további opcionális 4 db) hibrid tram-train jármű beszerzése történik meg 2021 folyamán a Hódmezővásárhely és Szeged viszonylatában megvalósuló „Tram-train” integrált villamos- és nagyvasúti rendszer bevezetéséhez. A Mol és az Alstom a hidrogéntechnológia hazai vasúti közlekedésben történő alkalmazásának vizsgálatára vonatkozó szándéknyilatkozatot írt alá 2021. decemberben. A vasúti közlekedés komfortját növeli a 2019-ben elindult, a legforgalmasabb állomásokat érintő karbantartási program, melynek keretében 50 fővárosi és vidéki állomáson hajtottak és hajtának végre karbantartási munkálatokat és komfortnövelő beavatkozásokat, annak érdekében, hogy az utazóközönséget kulturált állomási környezet fogadhassa. Továbbá 2021-ben megújult a budapesti Nyugati pályaudvar teljes tetőszerkezete. A 2021-27-re vonatkozó Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz a személyszállító vasúti járműcseré programot és a vasúti állomásfejlesztést elsődleges prioritásként kezeli.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
4.	Minden megyeszékhelyen intermodális csomópont építése és a teherpályaudvarok fejlesztése	2

2021. júniusban megkezdődött a kőszegi intermodális csomópont megépítésének előkészítése. A kormány 2021. július 2-i bejelentése alapján mintegy 150 milliárd forintból a záhonyi teherpályaudvar teljes reorganizációja és felújítása megvalósulhat, valamint 30 milliárd forint magánberuházásból épül Fényeslitkén az East-West Gate intermodális vasúti konténerterminál, amely az Ázsia és Európa közötti kereskedelmi forgalom támogatására jön létre a normál és a széles vasúti nyomtáv találkozásánál, ami várhatóan 2022. első negyedévében áll üzembe. Zalaegerszegen is megindult egy tehervasúti konténerterminál építése mintegy 15 milliárd forintból. Megkezdődött a Budapestet délről elkerülő teherforgalmi vasútvonal, a V0 előkészítése és az előkészítés során országos vasúti áruforgalmi fejlesztési koncepciót dolgoz ki az Innovációs és Technológiai Minisztérium. A vasúti állomásfelújítások fontos részét képezi a megközelíthetőség is. Kiépítésre kerülnek és bővülnek a gépjárművek, illetve kerékpárok leparkolására szolgáló P+R, illetve B+R területek a közlekedési csomópontok közelében. A már felújított Budapest-Esztergom vasútvonalon további 368 darab P+R parkolóhely kiépítésének előkészítését kezdték meg. Az egykocsis-forgalom 2021-25 közötti vissza nem térítendő támogatását az állam 10 milliárd forintról 26 milliárd forintra növelte. Az intermodális közlekedés fejlesztése a 2021-27-re vonatkozó Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz-ban elsődleges prioritásként jelenik meg.

12.2.	Kiváló úthálózat	
6.	Autópálya ráhordó utak település elkerülésének előmozdítása	2

A 2021-27-re vonatkozó Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz azonosítja, hogy nagy az igény a városokat elkerülő útszakaszok és a TEN-T úthálózat elérhetőségének fejlesztésére. Az elkerülő utak építését prioritásként kezeli a kormány ebben a dokumentumban. Megkezdődött a látrányi, a kaposfüredi, valamint a Sajószentpéter és Berente közötti elkerülő út kivitelezése, és elindult a győri, a simontornyai, a siófoki, a zirci, valamint az M3 és M31 autópályák gödöllői csomópontja és az M2 autót, Dunakeszi/Észak (Göd/Dél) csomópontok és a Gödöllő, valamint Isaszeg közötti elkerülő utak előkészítése.

12.3.	A 4. ipari forradalomnak megfelelő telekommunikációs és elektromos hálózat	
8.	Az 5G technológia fejlesztése a magasabb frekvenciatartományok megnyitásával és a kisebb cellaméretek fejlesztésének állami támogatásával	3

A magyarországi mobilszolgáltatók fokozatosan kapcsolják fel az 5G szolgáltatást biztosító bázisállomásait, ami egyelőre elsősorban a nagyobb városokban és a balatoni régióban érhető el. 2021 januárjában a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) aukciót tartott a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es frekvenciasávra, amelyen 15 évre szóló és 5 évre meghosszabbítható engedélyt szereztek a szolgáltatók. A 900 MHz-es frekvencia modernizációval alkalmas az 5G technológia későbbi közvetítésére. A Budapesti Műszaki Egyetemen 5G Kutatási és Innovációs Hálózatot és 5G fejlesztéseket építenek ki vállalati partnerekkel együttműködésben összesen 70 MHz-en, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által támogatott Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ (FIEK) projekt IKT alprogramja keretében. A frekvenciát ingyen kapta az egyetem a szolgáltatóktól. A 6 egyetemi épületben felszerelt 52 darab 5G rádió a legkorszerűbb mobil szolgáltatásokhoz nyújt hozzáférést a kutatóknak egyetemi laboratóriumokban, előadótermekben és közösségi terekben. A célok megvalósítása érdekében a BME FIEK projekt támogatásával jelentős infrastrukturális fejlesztést hajtott végre az elmúlt évben, és számos, az 5G alkalmazások fejlesztéséhez szükséges korszerű IT és egyéb kutatási eszközt beszerezett. Emellett speciális, saját fejlesztésű ipari 5G hálózatot alakítanak ki a jelenleg épülő és várhatóan 2022-re elkészülő East-West Gate vasúti terminálban Fényeslitkén. A technológia specialitása, hogy távolról lehet vele irányítani azokat a darukat, amelyek a vagonok átrakodását végzik.

#	Javaslat	Prioritás
9.	Az üvegszálás vezetékek elterjedésének állami támogatása	1
	Az 59 milliárd forintos keretösszegű GINOP-3.4.1-15 (Újgenerációs NGA és felhordó hálózatok fejlesztése) pályázat lezárult, megvalósítása elkezdődött. A Nemzeti Digitalizációs Stratégia alapján ez a projekt segítheti elő, hogy hazánk teljes területét optikai felhordóhálózattal lefedettnek tekinthessük 2030-ra.	
11.	A föld alatt futó elektromos vezetékek arányának növelése	1
	Folyamatban vannak olyan projektek, amelyek a villamosenergia szabadvezetékek földkábelrel történő kiváltását célozzák. Az MVM 46,5 kilométeren végzi el a kábelesítést a Mátrában 1,2 milliárd forintból 2022 végéig, amihez 50 kilométer hosszan bontja le a középvezetékű szabadvezetékes hálózatot.	
12.	Állami támogatás a magasabb áramerősségű csatlakozások számának növeléséért a háztartásokban	1
	Az MNB 2021 októberében elindított Zöld Otthon Programja támogatja ennek a célnak a teljesülését is, amely egyúttal a jegybank új, 2021. augusztusban hatályba lépett környezeti fenntarthatósági mandátumának való megfelelést segíti elő. A 7/2006. (V. 24.), az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló TNM rendelet 2021. január 1-től hatályos változata szerint azonban új építésű és jelentős felújítás alá vont lakóépület esetében csak tíznél több parkolóhely esetén kell minden parkolóhelyen olyan elektromos fogadócsatlakozást biztosító létesítményt telepíteni, amely lehetővé teszi elektromos járművek részére alkalmas töltőpontok későbbi időpontban való telepítését, meglévő épületek esetén nem szerepel a rendeletben elektromos töltőpont kiépítési kötelezettség. A Digitális Megújulás Operatív Program Plusz és a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz-ban megjelennek az elektromos hálózat intelligenssé tételével, ennek érdekében okosmérőkkel történő felszerelésükkel kapcsolatos irányok és célkitűzések.	
13.	A főváros és minden magyar megyeszékhely váljon okos várossá	2
	Az 5G és a vezeték nélküli hálózatok fejlesztését, valamint az okosváros megoldásokat is magában foglaló hosszú távú együttműködés 2021. október végén hosszú távú együttműködésre vonatkozó szándéknyilatkozatot írt alá az Innovációs és Technológiai Minisztérium, valamint a Huawei. A Huawei a vállalat okosváros megoldásaival járulna hozzá a fenntarthatóság és a környezetvédelem biztosításához. A 2021-27 közötti fejlesztési időszakra vonatkozó Terület- és Település-Fejlesztési Operatív Program Pluszban szerepel az IKT és okos település fejlesztések. A program a beavatkozási területek között nevesíti a térségi hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítását, a településüzemeltetést támogató valós idejű települési monitoring rendszerek, okoshálózatok kialakítását, nagyvárosi parkolással kapcsolatos „smart city” fejlesztéseket; okos megoldásokon alapuló közterületfejlesztéseket (pl. komplex zöldfelület fenntartást támogató rendszerek kiépítése), közösségi megosztott erőforrásokon alapuló gazdaság („shared economy”) fejlesztések települési infrastruktúrájának megteremtését és az önkormányzatok felkészítését az okos város/település fejlesztések átgondolt, megalapozott, a helyi igényeknek megfelelő megvalósítása érdekében.	
14.	Magyar információbiztonsági szoftveripar fejlesztése	3
	18 nemzeti laboratórium jön létre 2021 és 2025 között, amelyek a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal, valamint az Innovációs és Technológiai Minisztérium szakpolitikai támogatásával a nemzetgazdaság számára különösen perspektivikus területeken létrehozott tudásközpontok. Koncentrálják egy adott tématerület hazai szakmai műhelyeit, közreműködnek a jelentős globális problémákra történő nemzetközi szintű válaszadás kompetenciáinak kifejlesztésében és a kutatási eredmények társadalmi, gazdasági, környezeti hasznosításában (tudástranszferben). Ezek közül az Infokommunikációs és Információtechnológiai Nemzeti Laboratórium foglalkozik 5G vonatkozású kibervédelmi kutatásokkal, a mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásának kutatásával az információbiztonság területén, a kiberképességek fejlesztésének támogatásával (észlelés, felderítés, reagálás), illetve a nemzeti kiberszuverenitás erősítésével, vagyis a jelenlegi információbiztonsági kitettségi szint csökkentésével. Továbbá a Biztonsági Technológiai Nemzeti Laboratóriuma is hozzájárul az információbiztonsággal kapcsolatos alapvető kutatások folytatásához.	

#	Javaslat	Prioritás
12.4.	Hatékony energiafelhasználás	
15.	A vállalati energiafelhasználás hatékonyságának növelése adókedvezményekkel	3
	<p>A vállalatok, köztük a magyar kkv-k járműparkjának megfiatalítását és környezetbarátabbá <i>tételét segíti elő</i> az IFKA Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által 2021. júliusban, 1 milliárd forintos keretösszegben kiírt támogatás gazdasági társaságok és egyéni vállalkozók elektromos gépjármű beszerzésének támogatására.</p>	
16.	Az energetikai auditálás bevezetésének támogatása állami forrásokkal	↑ 2
	<p>Az energetikai auditálás kkv-k és állami intézmények körében történő elterjedéséhez járulhat hozzá a 2021-27 között tervezett Energia menedzsment rendszerek fejlesztése és bevezetése önkormányzatok, felsőoktatási intézmények és kkv-k számára megnevezésű, 7,6 milliárd forintos keretösszegű Digitális Megújulás Operatív Program Plusz projekt.</p>	
17.	Háztartások energiahatékonyságának javítása a felújítások állami támogatásának erősítésével	3
	<p>Várhatóan számottevően járul hozzá a magyar ingatlanállomány energiahatékonyságának javulásához a 2021. októbertől igényelhető MNB Zöld Otthon Program, amelynek keretei között 200 milliárd forintos keretösszeg mellett igénylőnként 70 millió forintnyi, maximum 2,5 százalékos kamatozású hitel vehető fel legfeljebb 25 évre olyan új ingatlan vásárlása vagy építése céljából, amelynek összesített energetikai jellemző számított értéke (primer energiaigénye) legfeljebb 90 kWh/m²/év, illetve BB (azaz közel nulla energiaigényre vonatkozó követelménynek megfelelő) vagy annál jobb energetikai minőségi besorolással rendelkezik. Ehhez kapcsolódik, hogy a Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) kamatmentesen vehető igénybe, amennyiben a Zöld Otthon Program keretei közötti hitelfelvétel kiegészítéseként igénylik.</p> <p>Emellett a 2021. októberben meghirdetett, 202 milliárd forintos keretösszegű, magánszemélyek számára 100 százalékban vissza nem térítendő forrást kínáló RRF-6.2.1 „Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva” pályázati kiírás fűtési rendszer hőszivattyúval történő elektrifikálására, villamosenergia tároló beépítésére és nyílászáró cseréjére vonatkozó pontjai is érdemben támogatják a háztartások energiahatékonyságának javítását.</p> <p>A 2020. évi Magyar Közlöny 283. száma alapján 2021. január 1-én bevezetésre került a Nemzeti Energia- és Klímatervben is szereplő energiahatékonysági kötelezettségi rendszer, amely az «első az energiahatékonyság» elv gyakorlati érvényesülését és az energiafelhasználás csökkentését támogatja. Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer alapján a villamos energia és földgáz kereskedelmi és egyetemes szolgáltatói engedélyes, valamint közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő gazdálkodó szervezet egy meghatározott mértékű éves energiamegtakarítást köteles elérni a végső felhasználók körében. Ez a mérték 2021-2024 között 0,05 százalékról 0,5 százalékra nő, majd 2027-ig ilyen mértékű marad, 2028 és 2030 között ismét 0,05 százalékra csökken (a koronavírus-járvány következtében a kormány a 2021. évi célértékét teljesítését 2022 végéig lehetővé teszi). Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer beindításának ösztönzését támogatja a 2021-ben meghirdetett KEHOP-5.2.14-21 pályázat 4 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás formájában. Emellett a szabályozható fűtéssel ma még nem rendelkező 170 ezer lakás modernizálása érdekében 2021. márciustól 3 milliárd forintos vissza nem térítendő forrás áll rendelkezésre a társasházak és lakásszövetkezetek számára. A támogatás a beruházás elszámolható bruttó költségének felét fedezheti.</p>	
18.	Szabályozott energiaárak további csökkentési lehetőségének folyamatos vizsgálata	1
	<p>Több projekt is elkészült, amely hazánk energiahálózatának nemzetközi összekapcsolását, ezáltal a magyar energiainport diverzifikálását és az energiabiztonságot segíti elő. 2021. április 5-én kereskedelmi forgalomba helyezték Magyarország és Szlovákia villamosenergia-rendszereit összekötő két új, 400 kV-os határkeresztező távvezetéseket, amelyek köszönhetően kétszeresére nőtt a két ország közti villamosenergia-szállítás kapacitása. 2022 tavaszán a magyar-szlovén határkeresztező áramvezetéken is elindulhat a kereskedelmi forgalom. 2021 nyarán elkészült a szerb-magyar gáz interkonnektor, amely Törökországból indul és Bulgárián, Szerbián át biztosítja a gáz szállítását. A magyar-szerb gázkapcsolat fejlesztése a magyar oldalon mintegy 20 milliárd forintból valósult meg.</p>	

#	Javaslat	Prioritás
19.	A villamosenergia hálózat nagy kapacitású áramtárolókkal való kiegészítése	↑ 3
<p>A 2021-27 közötti időszakra vonatkozó Környezeti- és Energiahatékonysági Operatív Plusz Program céljai között szerepel az energiatárolás ösztönzése az új és innovatív energiatárolási megoldások, technológiák alkalmazásának és a szezonális tárolásra is alkalmas villamosenergia-tároló kapacitások fejlesztésével. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal 6 milliárd forintos keretösszeggel hirdette meg 2021-ben a 2021-2.1.1-EK jelű, karbonmentes, többlet villamos energia innovatív elektrokémiai tárolását elősegítő fejlesztések megvalósítását támogató pályázatát.</p> <p>A villamosenergia tárolás kutatás-fejlesztését segítheti elő az is, hogy 2021. szeptember 30-án megalakult a Magyar Akkumulátor Szövetség, melynek fő célja annak előmozdítása, hogy Magyarország az európai akkumulátor értéklánc egyik központjává válhasson. A tervek között egyebek mellett szerepel a hazai termámvíz vagyonban található lítium kitermelési lehetőségeinek vizsgálata és a hazai K+F-kapacitás fejlesztése.</p> <p>2020 végén a naperőművek térnyerése miatt szükségessé váló innovatív hálózatfejlesztési megoldásokhoz, valamint akkumulátoros villamosenergia-tároló telepítéséhez 2,7 milliárd forint állami támogatást nyertek el vállalatok. Kazincbarcikán egy kutatási projektben villamosenergia-tároló került kialakításra és integrálásra a villamosenergia rendszerbe, ami az időjárásfüggő megújuló energiaforrások térhódítása miatt megugró kiegyenlítési igényekre keres a körforgásos gazdaság keretrendszerébe illeszkedő megoldást. Az új, kazincbarcikai létesítmény leginkább abban tér el a piacon jelenleg fellelhető sztenderd megoldásoktól, hogy kétféle akkumulátortípust használnak benne, így megjelennek a rendszerben alapvetően autóiipari felhasználásra gyártott akkumulátorok is. Bükkrányban 1,2 milliárd forint támogatással valósul meg a helyi naperőmű áramtermelését hasznosító innovatív energiatároló technológia fejlesztése.</p> <p>A 2021. októberben meghirdetett RRF-6.2.1 „Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva”, magánszemélyeknek 202 milliárd forint keretösszegben, 100 százalékban vissza nem térítendő támogatást nyújtó pályázat a napelemekhez kapcsolódó, legfeljebb 14 kWh tárolókapacitású villamosenergia tároló rendszerek beépítését is lehetővé teszi az ingatlanban.</p>		

12.5.	Zöld gazdaság	
20.	50 milliárd forint szél- és naperőművek támogatására	↑ 3
<p>A kormány RRF-6.2.1 „Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva” címmel hirdetett pályázatot 2021. októberben saját fogyasztás fedezését célzó napelemes rendszer létesítésére vagy tetőszerkezetre helyezett napelemes rendszer létesítésére, fűtési rendszer elektrifikálására hőszivattyúval, villamosenergia tároló beépítésére és nyílászáró cseréjére 202 milliárd forintos keretösszeggel, a lakosság számára. Az összeg 100 százalékban vissza nem térítendő forrás. A támogatásban várhatóan közel 35 ezer család részesülhet. A pályázaton csak magánszemélyek indulhatnak, akiknek az egy főre jutó összevont éves jövedelme nem haladja meg a 4.850.000 forintot.</p> <p>A hazai napelemek folyamatos bővítése következtében 2020 végén beépített kapacitásuk már meghaladta a 2.000 MW-ot. Ennek mintegy kétharmadát az ipari méretű napelemparkok, egyharmadát a háztartási méretű kiserőművek adták. 2021. áprilisban a harmadik METÁR tender keretében évi 300 GWh villamosenergia-mennyiség támogatása, a 2021. októberben kiírt negyedik METÁR tender keretében évi 870 GWh villamosenergia-mennyiség támogatása vált elérhetővé. A negyedik tenderen kizárólag már meglévő, a kiírás időpontja előtt legalább 20 évvel üzembe helyezett, legalább részben megújuló (vegyes tüzelésű) erőművekkel, illetve ezek jelentős felújításával, fejlesztésével lehet indulni. A pályázaton való indulás alsó, névleges kapacitás-korlátjának 5 MW-ra emelése azt jelenti, hogy most kizárólag nagyméretű erőművekkel lehet a prémium típusú támogatásra pályázni. A negyedik tender a régi biomassza-tüzelésű erőművek korszerűsítésének teremthet lehetőséget.</p> <p>2021 júniusában a geotermikus alapú hőtermelő projektek tevékenységeinek támogatására írt ki az Innovációs és Technológiai Minisztérium pályázatot, 6 milliárd forintos keretösszeggel, vissza nem térítendő támogatást biztosítva a geotermikus energia hasznosítását célzó tevékenységek magas költségigényű szakaszához, a termelő és visszasajtoló kútrendszer megvalósításához.</p> <p>A 2021 tavaszán elfogadott Nemzeti Hidrogénstratégia a tiszta hidrogén és hidrogéntechnológiák hazai bevezetésének lehetőségeinek vizsgálatával és a hidrogénipar háttérbázisának megteremtésére vonatkozó irányok meghatározásával támogathatja a zöld energiára történő áttérés folyamatát. Továbbá a 2021-27 közötti időszak alatt megvalósításra kerülő Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz egyik prioritását képezi a megújuló energiagazdaság kiépítése.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
21.	25 milliárd forint a kkv-k környezetvédelmi célú beruházásainak támogatására	↑ 3
<p>2021. október 5-én 30 milliárd forintos keretösszeggel újraindult a kkv-k számára kiírt GINOP PLUSZ-1.3.1-21 „Zöld Nemzeti Bajnokok” program, melynek keretében a hazai mikro-, kis-, és középvállalkozások az energiahatékonyság, az elektromobilitás, a vízgazdálkodás és a másodnyersanyagok hasznosítása vagy egyszer használatos műanyagok kiváltására irányuló beruházásaikhoz nyerhetnek 20 millió és 1,5 milliárd forint közötti, legfeljebb a költségek 50 százalékát fedező, bizonyos kitűzött eredménycélok teljesítése esetén vissza nem térítendő támogatást. 2022 végéig, 8 milliárd forint keretösszegig, 100 százalékos intenzitású vissza nem térítendő támogatásra pályázhatnak az erdőgazdálkodók az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokra. Ez olyan tevékenységeket foglal magában például, mint az intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok eltávolítása vagy az erdei tisztások kialakítása, helyreállítása. (VP5-8.5.1.-17)</p>		
22.	A víziközművek felújítása és felszerelése okosmérőkkel	1
<p>2021. július 19-től pályázhatnak a települési önkormányzatok és a víziközmű-szolgáltatók a víziközmű infrastruktúra átalakítására, fejlesztésére, műszaki állapotának felmérésére és javítására, valamint a víziközmű-rendszerek energiahatékonyságának javítására, 77 milliárd forint keretösszegig. (KEHOP 2.1.11)</p> <p>2021 januárjában Magyarország Kormánya programot indított a víziközmű hálózatok hatékonyságnövelésére, a fenntartható vízgazdálkodás előmozdítására, víztakarékosság és ellátásbiztonság, valamint a települési zöld-kék infrastruktúra kialakításának megvalósítása érdekében. A megpályázható vissza nem térítendő támogatás összege maximum 18 milliárd forint. (ZIKOP-2.1.1)</p>		
23.	A szennyvízelvezetési infrastruktúra bővítése a 2000 főnél kisebb településeken és a szennyvíztisztító üzemek számának növelése	1
<p>2021-ben a KEHOP-2.2.2, csatornázás és szennyvízkezelés-fejlesztési pályázat keretösszegét megemelték. A Kohéziós Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában biztosított támogatás 2021. évi eddigi keretösszege 367,05 milliárd forint, összesen 109 pályázat benyújtására számítanak, melyek közt 2000 főnél kisebb és nagyobb települések pályázatai is szerepelhetnek. 2021. november elején megjelent a „Felhívás 2000 lakosnál kisebb települések szennyvíz mintaprojektjeinek megvalósítására” (KEHOP-2.2.7-21). A rendelkezésre álló tervezett 5 milliárd forintos keretösszegeből támogatható például szennyvíztisztító telep(ek) létesítése, bővítése; szennyvízgyűjtő hálózat vagy szállítóvezetékek építése.</p>		

#	Javaslat	Prioritás
24.	Az újrahasznosított hulladék arányának növelése és a betéti díjas rendszer bevezetése	2

A 349/2021. (VI.22.), részben 2021. július 3-án hatályba lépett kormányrendelet rögzíti, hogy 2025-re a tárgyévben forgalomba hozott PET italpalackok 77 százalékát, 2029-re 90 százalékát elkülönítetten kell gyűjteni. A gyártóknak továbbá gondoskodniuk kell arról, hogy az általuk forgalomba hozott PET italpalackok 2025-től legalább negyede, 2030-tól mintegy harmada újrafeldolgozott műanyagból készüljön. 2020. december 15-én elfogadták azt a törvénycsomagot, amely alapján kötelezően visszaválthatóak lesznek az italcsomagolások. A kötelező visszaváltási díjas rendszer várhatóan 2023. július 1-től lép majd életbe.

A Klíma-és Természetvédelmi Akcióterv részeként meghirdetésre került az illegális hulladék-felszámolási program, a „Tisztítsuk meg az országot!”, melyben 2020-2022 között, négy ütemben távolítják el a hulladékot a közforgalmú területekről. Az első ütemben a projekt 25 ezer tonna hulladéktól mentesítette az országot. 2021 januárjában megjelent a „Szemléletformálás a hulladékgazdálkodás és a körforgásos gazdaság területén” elnevezésű pályázat (KEHOP-3.1.5), 2 milliárd forint keretösszeggel, melynek célja a hulladékképződés megelőzése és a szelektív hulladékgyűjtés elősegítése. 2020 decemberében és 2021 februárjában megjelent, összesen 10 milliárd forintos keretösszegű pályázatokkal támogatják az egyszer használatos műanyagtermékek korlátozásával érintett vállalkozások fejlesztéseit, melyből 3 milliárd forintot a közép-magyarországi régió területén megvalósuló fejlesztésekre különítettek el. Olyan hazai kkv-k technológiaváltását és kapacitásbővítését támogatják, bizonyos eredményfeltételek teljesítése esetén vissza nem térítendő forrással, amelyek az egyszer használatos és egyéb műanyagtermékek forgalomba hozatalának betiltásával érintettek, vagy az ezeket helyettesítő termékek gyártásával foglalkoznak, illetve a műanyagipari ágazatban egyéb okból piacot veszítettek. Egy projektre 20–400 millió forint közötti visszatérítendő támogatást lehet elnyerni.

Az Országgyűlés 2021. február 22-én törvényt fogadott el az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról, amely a hulladékgazdálkodási rendszer megújítására vonatkozik. A törvény szigorúan bünteti az illegális hulladéklerakást – akár 3 évig terjedő szabadságvesztéssel is. 2021 júliusától betiltásra került a műanyag fültisztító pálcika, evőeszköz, tányér, szívószál, italkeverő pálcika, léggömbökhöz rögzítendő és azokat tartó pálcák, beleértve a léggömböt a pálcához rögzítő szerkezetet, és az expandált polisztirolból készült ételtároló edény, italtartó poharak, továbbá a műanyag zacskók egy részének forgalmazása. Az egyszer használatos műanyag italtartó poharak és fedeleik 2023-tól lesznek betiltva.

Műanyag-újrahasznosító üzemot épít a polgárdi székhelyű SP Hungary Zrt. Székesfehérváron, 624 millió forintos beruházással, amelyet a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) 282 millió forintos támogatásával valósítanak meg. A 3000 négyzetméteres csarnokban, amely a tervek szerint 2022. júniusban készül el, 600-700 tonna műanyag hulladékot (köztük PET palackokat) dolgoznak majd fel.

#	Javaslat	Prioritás
25.	Az elektromos járművek támogatásának erősítése	1

Elektromos autók: A személytaxi- vagy személygépkocsis személyszállítás-szolgáltatás végző egyéni vállalkozók, illetve gazdasági társaságok (E-AUTO-2021 / taxi), valamint természetes személyek, civil szervezetek, egyesületek, felsőoktatási intézmények (E-AUTO-2021 / lakosság) pályázhattak elektromos autó vásárlásra, 3 milliárd forintos keretösszegig, maximum 45 százalékos támogatási intenzitással, 2021. június 14-től. 2021. július 12-től gazdasági társaságok és egyéni vállalkozók (E-AUTO-2021 / GT) is pályázhattak elektromos gépjármű (személy- és tehergépkocsik, elektromos robogók) beszerzésének támogatására, 1 milliárd forintos keretösszeggel, legfeljebb 50 százalékos támogatási intenzitással.

Elektromos buszok: A kormány a Zöld Busz Programban 10 év alatt 36 milliárd forinttal támogatja a járműállomány cseréjét, a 25 ezer főnél nagyobb lélekszámú településeken. Eddig összesen 127 jármű beszerzéséről írtak alá támogatási szerződést, amelyhez a magyar állam 18,37 milliárd forint támogatással járult hozzá. A 2020. november óta elérhető pályázat önkormányzatok és közlekedési közszolgáltatók számára nyújt támogatást elektromos buszok és önjáró trolibuszok beszerzéséhez, legfeljebb 80 százalékos, a járművek üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális fejlesztések esetén pedig legfeljebb 60 százalékos támogatást. A Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv részét képező demonstrációs mintaprojekt (kódszám: ZFR-ZBP-001) keretében több vidéki nagyvárosban zajlott, illetve jelenleg is zajlik elektromos buszok tesztelése, várhatóan 2022. március végéig. Debrecenben, Békéscsabán és Nyíregyházán már 2020-ban megtörtént az e-buszok tesztelése; 2021-ben Székesfehérváron, Kaposváron, Szolnokon, Kecskeméten, Zalaegerszegen, Veszprémben, Mosonmagyaróváron és Esztergomban lehet vagy lehetett kipróbálni az elektromos városi utazást.

Elektromos rásegítésű kerékpárok: Az ITM a Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv keretében, 2020 novemberében hirdette meg 1 milliárd forint keretösszegű, legfeljebb 50 százalékos intenzitású pályázatát elektromos rásegítésű kerékpárok megvásárlásához, havi rendszerességű etapokban. Az Elektromobilitási Stratégia legkésőbb 2025-ig irányozza elő a zöld rendszámhoz kapcsolódó rendelkezések teljes felülvizsgálatát. E folyamat részeként született döntés arról, hogy a kizárólag elektromos meghajtású motorkerékpárok is zöld rendszámmal szerelhetők fel, amelyek így több adónem alól is mentesülnek.

A dél-koreai tulajdonú SK Innovation egy új, 681 milliárd forint összértékű lítiumion-akkumulátorgyárat hoz létre a Fejér megyei Ivánca településen, amelyhez az állam jelentős támogatást nyújt – külügyminisztériumi bejelentés szerint. Az iváncsai gyár 30 GWh éves gyártókapacitása lehetővé teszi, hogy nagyjából 600 ezer elektromos autó előállításához elegendő akkumulátort gyártsanak majd. A beruházás 2025-ben válhat teljessé.

26.	A mezőgazdasági öntözési infrastruktúra fejlesztése	2
-----	--	---

2022. december 30-ig nyújthatnak be pályázatot "A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése" nevű felhívásra (VP2-4.1.4-16), melynek keretében víztakarékos öntözési technológiákra, valamint éghajlatváltozásnak ellenálló termelési módszerek elterjesztésére igényelhető vissza nem térítendő támogatás, a projektek 40-50 százalékos támogatására. Egyéni és kollektív projekt esetén is legfeljebb 2 milliárd forint nyerhető el a 99,57 milliárd forintos keretösszegeből.

Szintén a Vidékfejlesztési Program keretében került meghirdetésre „Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása” című pályázat (VP5-16.5.2-21), 2,32 milliárd forintos keretösszeggel, amelyből tervezetten 30 projektet támogatnának, 2022. december 31-ig. A pályázat támogatja az öntözési közösségek (legalább 2 mezőgazdasági termelő által létrehozott jogi személyek) új öntözési beruházásait vagy meglévő öntözőtelepek üzemeltetését. Szántóföldi növénytermesztési ágazat esetén legalább 100 hektár, zöldség-gyümölcstermesztési ágazat esetén legalább 10 hektár öntözését szükséges vállalnia a pályázóknak, legalább 5 éven keresztül. Az egy projektre adható maximális támogatási összeg legfeljebb 250 000 eurónak megfelelő forintösszeg. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 90 százaléka.

2021 szeptemberében a kormány elfogadta az Innovációs és Technológiai Minisztérium 2050-re vonatkozó karbonsemlegességi célkitűzéshez tartozó stratégiai dokumentumát, a Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégiát. A dokumentum kiemelt jelentőségű szakpolitikai fejlesztési irányként kezeli a víztakarékos öntözési eljárások elterjesztését.

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
Megkezdődötté vált 	Részben megvalósulttá vált 	Teljesen megvalósulttá vált 	

Összefoglaló táblázat a 330 versenyképességi javaslat megvalósulásáról

Javaslat megnevezése	Megvalósulás
1. Új pénzügyi modell	
1. „Fordított” kezességvállalási eljárás kialakítása	↑
2. Kizáró („KO”) kritériumok célzott lazítása	↑
3. Hitelintézeti vállalások az addicionálisnak tekinthető portfólió arányának növelése érdekében	↑
4. Rugalmasabb (70–90 százalékos) garanciamérték	
5. A nagyobb kockázatvállaláshoz kapcsolódó banki folyamatok átalakítása	
6. Összehangolt, intézményi garanciát népszerűsítő marketing	↑
7. Az üzleti angyal adókedvezmény kiterjesztése a 3 évnél idősebb vállalkozásokra	
8. Co-investment lehetőségek elősegítése állami közreműködéssel	
9. Az ügyfelek kamatkockázatának csökkentése	
10. Pénzügyi tudatosság erősítése	
11. A Minősített Fogyasztóbarát termékek további terjesztése	
12. A hitelkiváltások átfutási idejének csökkentése	
13. Az előtörlesztéshez kapcsolódó adminisztratív terhek és díjak mérséklése	
14. A pozitív hiteltörténeti adatok kötelező átadásának lehetővé tétele	
15. A hiteltörténeti adatok folyamatos lekérdezhetőségének biztosítása	
16. Egyszerű és felhasználóbarát bankszámlaváltás lehetőségének megteremtése	
17. Bankszámlacsomagok összehasonlíthatóságának erősítése	
18. Bankszámla konstrukciók kidolgozása és terjesztése nyugdíjasok, szociálisan hátrányos helyzetben lévők bankkapcsolatainak növelésére	
19. Egységes bankszámlakivonatok alkalmazása	
20. Egységes hiteligénylési felület kisvállalatoknak	
21. Fiókhálózatok optimalizálása	
22. POS terminálok és egyéb elektronikus fizetési megoldások lefedettségének javítása	
23. Adókedvezmény a pénzügyi tranzakciók illetékből az elavult IT rendszerek felújítására, cseréjére és az azonnali fizetési rendszerrel összehangolt fejlesztésekre	
24. A digitalizáció fejlesztése és mélyítése	
25. Mobilfizetési alkalmazások fejlesztésének ösztönzése illetékkezdvezménnyel	
26. Az azonnali fizetési rendszerrel összehangolt digitalizációs fejlesztések támogatása	
27. Banki csomagárazás bevezetése a lakossági pénzforgalmi szolgáltatások területén	
28. Egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötés és aláírás	↑
29. A NAV-nál elérhető kereset kimutatások hitelintézetek általi elektronikus lekérdezhetőségének biztosítása	

30. A lakáshitelek felvételéhez kapcsolódó közjegyzői díjak csökkentése	
31. A közjegyzői hitelesítés kiváltása egy központi digitális platformmal	
32. Teljeskörű online ügyintézés a fedezetlen hitelek felvételekor	↑
33. Központi értékbecslő adatbázis létrehozása	
34. A földhivatali információk (TakarNet) automatizálása a folyamatos elérhetőség biztosítása mellett	
35. A digitális csatornán értékesített jelzálog- és fogyasztói hitelek arányának növelése	
36. Az adminisztratív és működési előírások legyenek a kockázatokkal arányosak	↑
37. A meglévő információforrásokhoz való szélesebb körű hozzáférés biztosítása a piac új belépői számára	
38. Innovátorok és a szabályozó közti szoros együttműködés elősegítése az Innovation Hubon keresztül	
39. Előzetes tevékenységi engedély biztosítása a Regulatory Sandbox keretrendszerben	
40. A szabályozói előírások alól mentességet nyújtani képes Regulatory Sandbox kibővítése	
41. Állami vállalatok bevezetése kisbefektetői részvényprogrammal	
42. Bankok tőzsdei bevezetésének ösztönzése	
43. Modern vállalati kötvénypiac kiépítése	
44. Állami szerepvállalás a hazai részvénytőzsdék fejlesztésében	
45. A tartós befektetési számla (TBSZ) adómentességének biztosítása új tőzsdei részvény esetén	
46. Kkv-kra specializált kereskedelmi platform elindítása	
47. Tőzsdére lépés költségeinek levonhatósága a társasági adóból	
48. A tőkepiaci szabályok és az általános EU-s gyakorlatok összhangjának biztosítása	
49. Digitális platformok elérhetőségének javítása	↑
50. Tőzsdefejlesztési kormány- vagy miniszteri biztos vagy megbízott kinevezése	
51. A nem-életbiztosítási ágban a termékek ügyfélértékének növelése	
52. A biztosítótársaságok segítése jogi és technológiai eszközökkel	↑
53. Teljes költségmutató (TKM) rendszer továbbfejlesztése és kiterjesztése a pénztári szektorra	
54. A biztosítási és a banki szektor közötti digitális kapcsolatrendszer fejlesztése	↑
55. Casco-penetráció növelése	
56. Garanciarendszer fejlesztése a biztosítási és pénztári szektorban	
2. Háztartási megtakarítások aktivizálása	
1. Futamidő növelése és termékstruktúra átalakítása	
2. Készpénzből állampapír	
3. Technikai újítások és kényelmi szolgáltatások a lakossági állampapírok vásárlása során	↑
4. Adókedvezmény nyújtás technikájának átalakítása, a TBSZ újragondolása	
5. Értékesítési csatornák fejlesztése	
6. A tőzsdei osztalék adómentessége	
7. Munkavállalói részvényprogram ösztönzése	
8. Jóléti alapok létrehozása a nyugdíj- és az egészségmegtakarítások fúziójával	
9. NYESZ számlán is osztalékadó mentesség	

3. Kkv stratégia	
1. A kkv-k által igénybe vehető fejlesztési adókedvezmény esetében a beruházás értékhatárának 500 millió forintról 100 millió forintra csökkentése	
2. A beruházások azonnali elszámolhatósága a társaságiadó-alapban	
3. A beruházások levonhatósága a helyi iparűzési adóból	
4. Kkv bérfejlesztési támogatás beruházási feltételekkel	
5. Felvásárlások és fúziók elősegítése	
6. Felszámolási eljárások egyszerűsítése, gyorsítása	↑
7. 2 éves osztalékadó-elengedés, ha a vállalat élén generációváltás történik	
8. Akkv-k innovációs menedzsment kapacitásának növelése nonprofit tanácsadó központ létrehozásával	
9. Klaszterek működésének a támogatása	
10. Klaszterek és egyéb hálózatosodási formák létrejöttének támogatása	
11. Állami programok, lehetőségek széles körű kommunikációja	↑
12. Mentorhálózatok működésének támogatása	
13. Fiatal és női vállalkozók számára kedvezőbb pályázati és hitelfelvételi lehetőségek biztosítása	
14. Nagyvárosi co-working irodák számának emelése	
15. Nagyvállalatok által szponzorált akcelerátorok számának növelése	
16. Egyetemi inkubátorok és spinoffok támogatása	
17. Releváns startup konferenciák, meetupok szervezése és támogatása	
18. A kezdő vállalkozók első három évében társaságiadó-mentesség	
19. A szociális hozzájárulási adó további mérséklése csak kkv körben	
20. Stratégiai partnerségi megállapodások innovatív kkv-kkal	
21. Eredménycélokhoz kötött digitális kurzusok	
22. Kötelező vállalati honlap	
23. Vidéki digitális infrastruktúra fejlesztése	↑
24. IKT kockázatok kezelésére vonatkozó szabályok szigorítása	
25. Neumann János Alap a vállalkozások IKT fejlesztéseinek támogatására	
26. Uniós támogatások szempontrendszerének súlyozása a tudásintenzív ipari szolgáltatások felé	
4. Külgazdaság és gazdaság szerkezet	
1. Áruexport mellett a szolgáltatásexport erősítése	
2. Övezet és út kínai kezdeményezés által elérhető előnyök kiaknázása	
3. Gyorsan növekvő és stabil intézményekkel rendelkező új piacokra való belépés támogatása	↑
4. Hazai külkereskedő réteg támogatása, új kereskedőház koncepció	
5. Piacra kész vállalatok átmeneti működése nemzetközi co-working irodában	
6. Ország-, szektor-, termékpromóció és céges brandépítés szétválasztása	
7. Állami gazdaságfejlesztési források irányítása a tudásintenzív, illetve belföldön jól beágyazott feldolgozóipari ágazatokra	↑
8. Kiemelten támogatott vállalatok magyar beszállítói aktivitásának ösztönzése	
9. Következő uniós támogatási ciklus tervezésénél kiemelt szempont legyen a termelőberuházások szolgáltatások felőli támogatása	↑

5. Munkaerőpiac	
1. Az állam fizesse a munkába álló közfoglalkoztatott bérét, amennyiben a munkáltató legalább még ugyanannyi ideig tovább foglalkoztatja	
2. A közmunkáért fizetett bér és a minimálbér különbségének növelése	
3. A nyugdíjkorhatár alatt, nyugdíj mellett munkát vállalók esetében növekedjen a munkajövedelem összegének engedélyezett felső határa	
4. Atipikus foglalkoztatási formák további ösztönzése kapacitásbővítés és szervezetfejlesztés érdekében	
5. Munkahelyvédelmi Akcióterv szakképzetlen foglalkoztatottak kategóriájának bővítése	
6. Munkahelyvédelmi Akcióterv kiterjesztése a munkavállalói járulékokra	↑
7. Munkahelyvédelmi Akcióterv kibővítése a minimálbérig	
8. Munkahelyvédelmi Akcióterv kiterjesztése gazdaságfehérítő szempontok alapján szektorspecifikus kedvezmény formájában	
9. Nyugdíjazási korhoz közel állók alkalmazásának ösztönzése az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói befizetések adómentessé tételével	
10. Anticiklikus munkaerőpiaci járulék	
11. Célzott munkaidő csökkentés részben vagy egészben szociális hozzájárulási adó kompenzációval és/vagy állami bérkompensációval a sérülékeny csoportokban	↑
12. A munkát terhelő adók csökkentésének folytatása	↑
13. Digitális nomádok vonzása	↑
14. Bérfejlesztés az állami hiányszakmákban	
15. Családtámogatási elemek ismertségének növelése, az államilag támogatott oktatási és egészségügyi rendszerre való figyelemfelhívás kampányokkal	
16. Magyar vállalatok külföldi toborzásának támogatása költségek leírásával, adókedvezményekkel	↑
17. Külföldön szerzett diplomák elfogadtatásának egyszerűsítése	↑
18. Kimenetszabályozás és független vizsgaközpontok bevezetése a felnőttoktatási és -képzési rendszerben	↑
19. Első végzettség megszerzésének ingyenessé tétele a felnőttképzésben	
20. Digitális és nyelvi készségek fejlesztése az idősebb korosztályok körében	↑
21. Élethosszig tartó tanulás ösztönzése az oktatási költségek társasági adó alapból való levonhatóságával	↑
22. Kötelező vállalati továbbképzési minimum bevezetése	↑
23. Sikeres vizsga díjának utólagos állami megtérítése a legismertebb, nemzetközi sztenderdeket jelentő vizsgák esetében	
24. A bürokráciacsökkentés keretében felszabaduló munkaerő átképzésének támogatása a költségek átvállalásával, járulékkedvezményekkel	
25. Vállalkozói ismeretek oktatása, vállalkozói készségek fejlesztése a köznevelésben és a felsőoktatásban	
26. Belföldi és külföldi médiaprogramok a vállalkozói lét népszerűsítésére	↑
6. Területi felzárkózás	
1. A munkaerőpiaci mobilitás támogatása az ingázás ösztönzésén keresztül	
2. A munkaerőpiaci mobilitás támogatása az állandó lakhelyváltogatás támogatásával	
3. A közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásainak mobilitási ösztönzőkkel való kiegészítése	

4. A helyközi közlekedés fejlesztése	
5. Kuponos támogatások hazai bevezetése lengyel mintára	
6. Erős támaszkodás a Budapesten kívüli gazdasági központok ágazati és technológiai specializációira	↑
7. Helyi beszállítókra és erőforrásokra építő pályázatok előnyben részesítése	↑
8. Munkaerőpiaci elszívó hatást ellentételező területi kompenzációs mechanizmus bevezetése	
9. Kompenzációs mechanizmus a kevésbé fejlett régiókban munkát vállaló pedagógusok számára	
10. Területi alapon differenciált Széchenyi Kártya Program	
11. Tőke és forrás egyidejű biztosítása banki részvétellel	↑
12. Szabad Vállalkozási Zóna kedvezményeinek kibővítése	
13. Az Európai Beruházási Bank (EIB) által biztosított források nagyobb mértékű kihasználása	↑
7. Családbarát program	
1. A csecsemőgondozási díj (csed) és a gyermekgondozási díj (gyed) felső határának növelése	
2. Az egyszeri anyasági támogatás összegének munkaviszonyhoz kötött emelése (gyermekszámtól függő progresszív támogatási összeg bevezetése a további gyermekekre vonatkozóan)	
3. Indulótőke-program bevezetése a hazatelepülő és itthon gyermeket vállaló fiatalok számára	↑
4. Egyszeri egészségpénztári támogatás biztosítása a gyermek születéséhez kapcsolódó ellátások fedezetére	
5. A felsőfokú intézményben tanuló hallgatók gyermekvállalásának támogatása	
6. A családtámogatási rendszer elemeinek folyamatos felülvizsgálata, hatékonyságuk elemzése	
7. A gyermekvállalás népszerűsítése (figyelemfelhívás, családtámogatási elemek ismertségének növelése, felkészítő tréningek támogatása)	↑
8. Gyermekvállalást gátló betegségek megelőzése, kezelése	
9. Tájékoztató kampány az inzulinrezisztenciáról és ingyenes inzulinrezisztencia-szűrővizsgálat biztosítása a szülőképes korban lévő nők számára	
10. Mesterséges megtermékenyítés aktívabb támogatása	
11. Terhesség alatti államilag támogatott vizsgálatok körének bővítése	
12. Magzati halálozások csökkentése a terhességgondozás további fejlesztésével	↑
13. Védőoltások árának csökkentése	
14. Rendelési idők munkaidőhöz történő igazítása	
15. Pénzügyi családtámogatási rendszer munkavállaláshoz kötött elemei kövessék a dinamikus bérnövekedést (pl. családi adóalap kedvezmény)	↑
16. Családi adóalap kedvezmény rendszerének megreformálása negatív adó engedélyezésével	
17. Nagycsaládos anyák teljes adómentességének bővítése	
18. A 30 éves kor előtt gyermeket vállaló anyák gyermekei után járó családi adóalap-kedvezmény növelése	
19. Valamennyi 2 és 3 év közötti magyar gyermek számára legyen elérhető bölcsődei férőhely	
20. Az óvodai férőhelyek számának bővítése annak érdekében, hogy 2,5 éves kortól lehetséges legyen az óvodai felvétel minicsoportokba	↑
21. Magánbölcsődék és magánóvodák igénybevételeinek támogatása a térítési díjakhoz való állami hozzájárulás révén	
22. A köznevelési rendszer családbarát fejlesztése	↑

23. A nők szülést követő munkaerőpiaci visszatérésének támogatása	
24. Családbarát munkahelyi környezet kialakítása és munkahelyi gyermekfelügyeleti rendszer ösztönzése	
25. A gyermekek nyári táboroztatásának támogatása	↑
26. A bébiszitterek jogállásának tisztázása	
27. Állami iskolabusz-rendszer létrehozása	
28. A pénzügyi rendszer szolgáltatásainak családbarát fejlesztése	
29. A Családi Otthontermelési Kedvezmény (CSOK) vissza nem térítendő támogatásának kiterjesztése a második gyermek megszületésének ösztönzésére	
30. A CSOK szabályaiban lefektetett értékek módosítása az ingatlanpiaci folyamatok hatékony lekötése érdekében	
31. A 35 millió forintos értékhatár eltörlése a használt lakás vásárlásakor igényelhető CSOK esetén	
32. A befektetési cél esetén szigorodó lakásvásárlási szabályok	
33. Új városrész-koncepciók kidolgozása a lakásfejlesztések területi elhelyezkedésének javítása érdekében	
34. Üres önkormányzati lakások hasznosítása	
35. Az első lakásvásárlás esetén az illetékkedvezmény növelése	
36. Új lakás vásárlása esetén az illetékkedvezmény értékhatárának folyamatos felülvizsgálata	
37. Építőipari munkaerőállomány bővítése	
38. Állami beruházások ütemezett piacra vitele	
39. A lakásépítések előtt álló adminisztratív korlátok oldása	
40. Az induló nyugdíj összegének megállapításakor a felnevelt gyermekek számának figyelembevétele	
41. A családi adókedvezmény figyelembevétele a nyugdíj megállapítása során	
42. Alanyi jogú tagság kiegészítő nyugdíjalapokban	
43. Munkáltatói hozzájárulások támogatása a kiegészítő nyugdíjalapokhoz	
44. Állami támogatások hatásosságának növelése a kiegészítő nyugdíjalapokban	
45. Befektetési- és költséghatékonyság, biztonság növelése	
46. Családbarát szolgáltatási paletta és a lakásvásárlás támogatása a jóléti alapokban	
8. Egészséges társadalom	
1. Egészséges étkezési szokások elősegítése tájékoztatással és adókedvezményekkel	
2. Egészségügyi alapismeretek a közoktatásban	
3. A népegészségügyi termékadó bővítése	
4. Röviditalok jövedéki adójának növelése	
5. A dohányzás elterjedtsége és az általa okozott megbetegedések költségeinek csökkentése a jövedéki adó emelésével	
6. Rendszeres sportolás lehetőségének megteremtése	↑
7. Minőségi munka- és lakókörnyezet kialakításának támogatása pályázatokkal	↑
8. A háziorvosi rendszer funkcióinak erősítése	
9. Rendszeres állapotfelmérések és szűrővizsgálatok támogatása	
10. Nemzeti Egészségügyi Adatbázis létrehozása	

11. Átfogó mentális egészségcsomag kidolgozása és szisztematikus végrehajtása	
12. Mentési rendszer erősítése	
13. Beteg-együtműködésen alapuló finanszírozási módszerek kiterjesztése	
14. Rehabilitációs ellátások erősítése	
15. Hosszútávú- és otthonápolási kapacitások növelése az egészségügyi és szociális ellátórendszer közötti együttműködés erősítésével	↑
16. Valós költségekre épülő állami finanszírozási rendszer kialakítása	
17. Eset szintű adminisztráció és kontrolling bevezetése az egészségügyi intézményekben	
18. Teljesítményvolumen korlátok alkalmazásának felülvizsgálata	↑
19. Ellátási szinteken átvélő finanszírozás kialakítása	
20. Eredményességhez kötött finanszírozási módszerek alkalmazásának bővítése	
21. A betegek korábbi kezelésére vonatkozó szakmai visszajelző rendszer kialakítása	
22. Átlátható bérezési rendszer kialakítása	↑
23. Egészségügyi szakszemélyzet számának növelése	
24. Szolgáltatásfinanszírozó kiegészítő magán egészségbiztosítási rendszer feltételeinek megteremtése	
25. Alanyi jogú egészségpénztári tagság és a be- és kifizetések célzott ösztönzése	
26. Prevenációs és szolgáltatásfinanszírozási számlák támogatásának bővítése	
27. Adókedvezmény vállalati egészségügyi csomagokra	
28. Magán egészségbiztosítások számára adókedvezmény	
29. Minimumfeltételek, szakmai és finanszírozási irányelvek, protokollok folyamatos felülvizsgálata, frissítése	↑
30. A társadalombiztosítás által finanszírozott ellátási csomag pontos definiálása	
31. A szakmai és pénzügyi ellenőrzés erősítése	
32. Az egészségügyi intézmények teljesítményének és a betegek elégedettségének standardizált mérése és publikálása	
33. Magánszolgáltatók adatszolgáltatási kötelezettségeinek növelése	
34. Menedzsmentértékelési rendszer bevezetése az állami intézményekben	
35. Egynapos aktív ellátások kapacitásának növelése	
36. Gyógyszerkiadások szakmai alapú átcsoportosítása, csökkentése	
37. Gyógyszerkereskedelem stratégiai iparágként kezelése	↑
38. Telemedicina fejlesztése	
39. Ellátás szervezését egyszerűsítő innovatív technológiák fokozottabb használata	
9. Tudásalapú társadalom	
1. Igény esetén alapozó 0. évfolyam bevezetése az általános iskolákban	
2. Készségfejlesztésre és gyakorlati tudnivalókra koncentrááló Nemzeti alaptanterv kidolgozása	
3. Tanulási-tanítási módszerek, formák fejlesztése	
4. Az oktatási intézmények teljesítményének és az érintettek elégedettségének standardizált mérése és publikálása	
5. Általános iskolai tanulmányokat lezáró alapvizsga bevezetése	
6. Természettudomány és informatika súlyának növelése a középiskolai felvételinél	

7. Pályaorientáció fejlesztése és tudatosabb karriertervezés elősegítése	
8. Középfiskolai tantárgyi reform végrehajtása	
9. Kimeneti kritériumok és rugalmasabb tantervek alkalmazása	
10. Duális képzés erősítése	
11. Szakképző intézmények és piaci szereplők kapcsolatának erősítése	↑
12. Rugalmas átjárhatóság biztosítása az oktatási formák között	↑
13. Képzettség nélküli (korai) iskolaelhagyás csökkentése	
14. Az oktatásra fordított költségvetési és privát források növelése	
15. Tanítók és a pedagógiai asszisztensek számának növelése	↑
16. Rendszeres továbbképzések biztosítása a tanároknak	
17. A pedagógusok, óvónők és dajkák társadalmi megbecsültségnek emelése az életpályamodell kiterjesztésével és továbbfejlesztésével	
18. Nyelvvizsgák elvárásainak átalakítása, az iskolai oktatás ezekhez történő igazítása	
19. Tanítási időn kívüli idegen nyelvű szakkörök, nyelvvizsga-felkészítők állami támogatása, helyszín biztosítása	
20. Angol nyelvű középfiskolai felvételi és érettségi lehetősége minden tárgyból	
21. Külföldi csereprogramokban való aktívabb részvétel	
22. Külföldi diákok Magyarországon tartása	
23. Két- vagy többnyelvű képzés valamennyi megyében	
24. Feliratos filmek és sorozatok népszerűsítése	
25. Informatikai eszközpark fejlesztése és karbantartása az iskolákban és a szakképzési centrumokban	
26. Digitális tananyagok fejlesztése	
27. Programozás integrálása a matematika oktatásba	
28. Versengő környezet kialakítása a felsőoktatásban	↑
29. Felsőoktatási intézmények infrastruktúrájának és felszereltségének fejlesztése	↑
30. A felsőoktatás és vállalatok közötti kapcsolat erősítése	↑
31. A piaci igények és a magántőke becsatornázása az oktatásba	
32. A felsőoktatási K+F kiadások a GDP 0,5 százalékára emelése	
33. Egyetemi infrastruktúra bérlésének lehetősége	
34. Oktatói pálya vonzóbbá tétele	
35. Felsőoktatási rangsorok szempontjainak érvényesítése a finanszírozásban	↑
36. Kettős diploma programok támogatása	
37. Angol nyelvű publikációk támogatása	↑
38. Specifikus posztgraduális képzések elindítása az elvándorlás visszafordítására	↑
39. A felsőoktatás beiskolázási bázisának szélesítése	
40. Kollégiumi férőhelyek számának növelése	↑
41. Tanulmányi eredményektől függő, illetve szociális ösztöndíj-rendszerek bővítése	
42. Felsőoktatás önköltségi díjának egyetemi eredményektől függővé tétele	
43. Felsőoktatási tantárgyi szerkezet átalakítása	

44. Hallgatói aktivitás növelése	↑
45. Külföldi részképzési lehetőségek növelése	
46. Matematikán felül további kötelező természettudományos érettségi	
47. Lemorzsolódás csökkentése az egyetemi képzéseken	
48. Pénzügyi kultúra mélyítése	↑
49. Pénzügyi szakemberek továbbképzése	
10. Kutatás-fejlesztés és innováció	
1. A PhD végzettséggel rendelkezőkre vonatkozó adókedvezmény kiterjesztése az egyetemi végzettséggel rendelkező kutatók részére	↑
2. A kutatási-fejlesztési segédzsemetényzet létszámának növelése a bérek további emelésével	
3. A 30 év feletti munkavállalók számára a doktori képzés költségei 50 százalékának állami átvállalása	↑
4. A vállalkozások K+F kiadásainak ösztönzése az üzleti környezet további fejlesztésével (kevesebb bürokratikus teher, több kedvezmény K+F-re)	
5. Életciklus elején lévő vállalkozások K+F kiadásainak kiemelt támogatása	
6. Feltételes munkáltatói járulékcsoökkentés azon kkv-k részére, amelyek K+F beruházást hajtanak végre	
7. A szabadalmak fenntartási díjának csökkentése	↑
8. A szabadalmakból szerzett bevétel kedvező elszámolása	
11. Állami hatékonyság	
1. Állami intézményrendszer átvilágítása, racionalizálás, párhuzamosságok kiszűrése	
2. Átlagos bérek emelése a közigazgatásban, a bürokrácia csökkentése	
3. Bértömeggazdálkodás és teljesítménymérés a létszámgazdálkodás helyett	
4. Állami vállalatok és állami szolgáltatások hatékonyságának mérése	
5. Minden, a kormányablakokban elintézhető ügy legyen elvégezhető online is észt mintára	
6. Közigazgatási szervezetek adatbázisainak összekapcsolása	↑
7. Mobil alkalmazások továbbfejlesztése az egyszerűbb ügyintézés érdekében	↑
8. Az elektronikus űr- és adatlapok előre kitöltött részeinek növelése	
9. Online rendszeres elégedettségmérés a közszolgáltatásoknál	↑
10. Az adóhivatal fejlesztése, hatékonyságának növelése	↑
11. NAV által készítendő társasági adó és áfa bevallás rendszer végrehajtása	
12. Adózóbarát, átlátható weboldal fejlesztése, online intézhető ügyek bővítése	
13. Társasági adóelőleg-kiegészítés megszüntetése	
14. Társasági adó közelítése a „pénzforgalmi adózás” felé	
15. Adminisztratív terhek csökkentése	
16. Digitális multicégek adófizetői körbe vonása	↑
17. Online pénztárgép rendszerének további kiterjesztése	
18. A lakossági pénzügyi tranzakciók illeték megszüntetése	
19. Elektronikus fizetési módok kötelező elfogadása meghatározott kereskedői kör esetében	
20. Építőipari foglalkoztatás fehéritése	↑

21. A Kincstári rendszer konszolidációja, hatékonyságának növelése	↑
22. Kincstári számlavezetés az önkormányzatoknak és állami vállalatoknak	↑
23. A Kincstár ügyfélkapcsolatainak fejlesztése, kiemelten a lakossági állampapírártékesítések területén	
12. Modern infrastruktúra és hatékony energiafelhasználás	
1. Minden legalább 30 ezer fő lakosságú város és az észak-balatoni régió váljon villamosított vasútvonalon elérhetővé	↑
2. Minden fő vasútvonalon legalább 160 km/h sebesség	
3. A vasúti mozdonyok és személykocsik cseréje, valamint felújítása	
4. Minden megyeszékhelyen intermodális csomópont építése és a teherpályaudvarok fejlesztése	↑
5. M1, M7 háromsávósítása	
6. Autópálya ráhordó utak település elkerülésének előmozdítása	
7. Önvezető autók közlekedésére alkalmas gyorsforgalmi utak	
8. Az 5G technológia fejlesztése a magasabb frekvenciatartományok megnyitásával és a kisebb cellaméreték fejlesztésének állami támogatásával	
9. Az üvegszál vezetékek elterjedésének állami támogatása	
10. Az elektromos hálózat szigetelésének javítása	
11. A föld alatt futó elektromos vezetékek arányának növelése	
12. Állami támogatás a magasabb áramerősségű csatlakozások számának növeléséért a háztartásokban	
13. A főváros és minden magyar megyeszékhely váljon okos várossá	
14. Magyar információbiztonsági szoftveripar fejlesztése	
15. A vállalati energiafelhasználás hatékonyságának növelése adókedvezményekkel	
16. Az energetikai auditálás bevezetésének támogatása állami forrásokkal	↑
17. Háztartások energiahatékonyságának javítása a felújítások állami támogatásának erősítésével	
18. Szabályozott energiaárak további csökkentési lehetőségének folyamatos vizsgálata	
19. A villamosenergia hálózat nagy kapacitású áramtárolókkal való kiegészítése	↑
20. 50 milliárd forint szél- és naperőművek támogatására	↑
21. 25 milliárd forint a kkv-k környezetvédelmi célú beruházásainak támogatására	↑
22. A víziközművek felújítása és felszerelése okosmérőkkel	
23. A szennyvízelvezetési infrastruktúra bővítése a 2000 főnél kisebb településeken és a szennyvíztisztító üzemek számának növelése	
24. Az újrahasznosított hulladék arányának növelése és a betéti díjas rendszer bevezetése	
25. Az elektromos járművek támogatásának erősítése	
26. A mezőgazdasági öntözési infrastruktúra fejlesztése	

Jelmagyarázat

Nem kezdődött meg	Megkezdődött	Részben megvalósult	Teljesen megvalósult
	Megkezdődötté vált ↑	Részben megvalósulttá vált ↑	Teljesen megvalósulttá vált ↑

Szent-Györgyi Albert

(Budapest, 1893. szeptember 16. – Woods Hole, Massachusetts, 1986. október 22.)

Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas magyar orvos, biokémikus.

1904 és 1911 között a Lónyay utcai református gimnáziumban végezte a középiskolát, majd tanulmányait a Budapesti Tudományegyetem Orvostani Karán folytatta. Az első világháborúban katonaoorvosként vett részt a keleti fronton. Életét kockáztatva segítette a sérültek kimentésében, amiért Ezüst Vitézségi Érmét kapott. Az első világháború után Pozsonyban, Prágában, Berlinben, Leidenben, Groningenben folytatott tanulmányokat a biológia, az élettan, a gyógyszerstan, a bakteriológia, majd a fizikai-kémia terén.

Kutatásai során állatok mellékveséjében azonosított egy új anyagot, amelyet később káposztából és narancsból sikerült ki-nyernie. A $C_6H_8O_6$ összegképletű anyag a hexuronsav elnevezést kapta. 1927-ben megvédte a hexuronsav felfedezéséről írt doktori disszertációját a cambridge-i egyetemen, és a kémiai tudományok doktora lett.

1928. október 1-én kinevezték a szegedi egyetem tanárává, ahol 1931-ben kezdte meg kutatói és tanári tevékenységét az orvosi vegytani intézet professzoraként. 1931-től a C-vitamin kutatásával foglalkozott, amelynek pontos összetétele, akkor még ismeretlen volt. Szent-Györgyi viszont kimutatta, hogy a mellékvesében található hexuronsav és a C-vitamin ugyanaz az anyag. Ezt követően paprikából sikerült nagy mennyiségű C-vitamint előállítani. További kutatásai kiterjedtek többek között a biológiai oxidációra, az akkor egészében még nem ismert citrátciklus egyes részeinek vizsgálatára és a mechanikai izommozgás fehérjekémiai hátterének feltárására.

1937-ben élettani-orvosi Nobel-díjat kap a C-vitaminnal kapcsolatos kutatásaiért "a biológiai égés folyamatával kapcsolatos felfedezései, különösen a C-vitaminnal és fumársav katalizátorral végzett kutatómunkája elismeréseképpen". A Nobel-díjjal kapott érmét az akkoriban kitört finn háború szenvedőinek ajánlotta fel, amit Wilhelm Hilbert helsinki vállalati igazgató később megvett és 1940-ben a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta, ahol a mai napig őrizik az érmét. 1938-ban a Magyar Tudományos Akadémia tagja lett.

1947-ben elhagyta az országot és a Boston melletti Woods Hole-ban telepedett le, ahol előbb a tengerbiológiai laboratóriumának igazgatója, majd a Dartmouth-i Egyetem professzora volt. Élete utolsó két évtizedét a rákkutatásnak szentelte. Fontos meglátása volt a szabad gyökök szerepének felismerése a rák kialakulásában és a vitaminok (mint például a C-vitamin) gyökfogó szerepének felismerése. 1972-ben létrehozta a Nemzeti Rákkutató Alapítványt. Az 1960-as években elkezdett a politikával is foglalkozni. Számos cikket írt, amiben bírálta a nukleáris fegyverkezést és 1970-ben a vietnámi háború ellen is felszólalt. 1978-ban tagja volt a koronázási ékszereket Magyarországra szállító küldöttségnek.

Szent-Györgyi Albert öregkorában is megtartotta szellemi és fizikai frissességét. 1986. október 22-én halt meg otthonában veseelégtelenség következtében. Az Atlanti-óceán partján lévő háza kertjében temették el.

VERSENYKÉPESSÉGI TÜKÖR
2022

Nyomda: Prospektus Kft.
8200 Veszprém, Tartu u. 6.

mnb.hu

©MAGYAR NEMZETI BANK

1013 BUDAPEST, KRISZTINA KÖRÚT 55.